

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2020. december 2., szerda

Tartalomjegyzék

538/2020. (XII. 2.) Korm. rendelet	A nyugellátások és egyes más ellátások 2021. január havi emeléséről	8775
539/2020. (XII. 2.) Korm. rendelet	Az Európai Röntgen-szabadelektronlézer Létesítmény (European X-Ray Free-Electron Laser, XFEL) építéséről és üzemeltetéséről szóló Egyezményhez kapcsolódó, a Spanyol Királyság csatlakozására vonatkozó jegyzőkönyv kihirdetéséről	8777
540/2020. (XII. 2.) Korm. rendelet	Az Európai Röntgen-szabadelektronlézer Létesítmény (European X-Ray Free-Electron Laser, XFEL) építéséről és üzemeltetéséről szóló Egyezményhez kapcsolódó, a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága csatlakozására vonatkozó jegyzőkönyv kihirdetéséről	8782
541/2020. (XII. 2.) Korm. rendelet	A bizalmi szolgáltatások esetében a személyes jelenléttel egyenértékű biztosítékot nyújtó, nemzeti szinten elismert egyéb azonosítási módszerekről	8787
542/2020. (XII. 2.) Korm. rendelet	A krízisbiztosítási hozzájárulás mértékének megállapításáról	8789
543/2020. (XII. 2.) Korm. rendelet	A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról szóló 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet és a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatalról, valamint a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap kezelő szervének kijelöléséről szóló 344/2019. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról	8791
544/2020. (XII. 2.) Korm. rendelet	A Nemzeti Közszolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 363/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet, valamint az államtudományi képzési területen szerzhető képesítések jegyzékéről és a képzések képzési és kimeneti követelményeiről szóló 222/2019. (IX. 25.) Korm. rendelet módosításáról	8792
545/2020. (XII. 2.) Korm. rendelet	A paksi Integrált Központ létrehozását célzó beruházás, valamint a kapcsolódó bontási és kármentesítési munkák előkészítésével és megvalósításával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről, valamint az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet módosításáról	8800
1008/2020. (XII. 2.) AB Tü. határozat	Az Alkotmánybíróság háromtagú állandó tanácsának összetételéről és a tanácsvezető személyéről	8803
1009/2020. (XII. 2.) AB Tü. határozat	Az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat módosításáról	8804
25/2020. (XII. 2.) AB határozat	Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 219. §-ára vonatkozó alkotmányos követelmény megállapítása	8805
26/2020. (XII. 2.) AB határozat	A Kúria Pfv.III.22.500/2017/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány elutasításáról	8823

Tartalomjegyzék

1865/2020. (XII. 2.) Korm. határozat	A fővárosi és megyei kormányhivatalok működéséhez szükséges többletforrás biztosításáról	8841
1866/2020. (XII. 2.) Korm. határozat	Az egyes kiemelt társadalmi igények megvalósítását szolgáló térségi vasút- és autóbuszállomás-fejlesztésekről	8841
1867/2020. (XII. 2.) Korm. határozat	A vízügyi igazgatási szervek vízkár-elhárítási és a Balaton vízminőségének javítása érdekében végzett védekezési tevékenységének, valamint a károsodott vízelélesztőművek helyreállításának 2020. évi többletfinanszírozásáról	8842
1868/2020. (XII. 2.) Korm. határozat	A 2000 lakosnál kisebb településeken a szennyvíz-tisztítási beruházások megvalósításának vizsgálatáról	8842
1869/2020. (XII. 2.) Korm. határozat	Települési önkormányzati feladatellátáshoz szükséges támogatásról	8843
1870/2020. (XII. 2.) Korm. határozat	Az iváncsai ipari-innovációs fejlesztési terület kialakításával összefüggő infrastruktúra-fejlesztésekről	8846
1871/2020. (XII. 2.) Korm. határozat	A komáromi ipari-innovációs fejlesztési terület kialakításával összefüggő infrastruktúra-fejlesztésekről	8847
1872/2020. (XII. 2.) Korm. határozat	A békéscsabai repülőtér fejlesztésének támogatásáról	8848
1873/2020. (XII. 2.) Korm. határozat	A DEBRECEN INTERNATIONAL AIRPORT Korlátolt Felelősségű Társaságban történő állami tulajdonszerzésről	8852
1874/2020. (XII. 2.) Korm. határozat	Református köznevelési intézmények és hitéleti célú fejlesztések támogatásáról	8852
1875/2020. (XII. 2.) Korm. határozat	A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészet- és Társadalomtudományi Karának ideiglenes elhelyezéséhez szükséges támogatás biztosításáról	8854
1876/2020. (XII. 2.) Korm. határozat	Egyes kormányhatározatok bűnmegelőzési tárgyú, valamint szervezetalakítási okok miatt szükséges módosításáról	8855
1877/2020. (XII. 2.) Korm. határozat	A Beruházási Ügynökség által vállalható kötelezettségek felső korlátjáról szóló 1776/2018. (XII. 21.) Korm. határozat módosításáról	8857
108/2020. (XII. 2.) ME határozat	Helyettes államtitkár felmentéséről	8857

III. Kormányrendeletek

A Kormány 538/2020. (XII. 2.) Korm. rendelete a nyugellátások és egyes más ellátások 2021. január havi emeléséről

A Kormány

a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 101. § (1) bekezdés f) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

az 5. és 6. § tekintetében az Alaptörvény 15. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében,

a 8. § tekintetében a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 132. § (1) bekezdés d) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 9. § tekintetében a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 28. § (1) bekezdés f) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** (1) 2021. január 1-jétől a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 62. § (1) bekezdése alapján 3 százalékkal kell emelni a 2021. január 1-jét megelőző időponttól megállapított
1. öregségi nyugdíjat,
 2. özvegyi nyugdíjat,
 3. szülői nyugdíjat,
 4. árvaellátást,
 5. baleseti hozzátartozói nyugellátást,
 6. mezőgazdasági szövetkezeti öregségi, munkaképtelenségi, özvegyi járadékot,
 7. mezőgazdasági szakszövetkezeti tagok növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi, özvegyi járadékát,
 8. korhatár előtti ellátást,
 9. szolgálati járandóságot,
 10. átmeneti bányászjáradékot,
 11. táncművészeti életjáradékot,
 12. rokkantsági ellátást,
 13. rehabilitációs ellátást,
 14. baleseti járadékot,
 15. bányászok egészségkárosodási járadékát,
 16. fogyatékosági támogatást,
 17. vakok személyi járadékát,
 18. a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány által folyósított ellátásokról szóló kormányrendelet alapján folyósított ellátást,
 19. polgármesterek közszolgálati járadékát,
 20. a honvédek jogállásáról szóló törvény szerinti kiegészítő rokkantsági támogatást,
 21. a honvédek jogállásáról szóló törvény szerinti, valamint a honvédelmi alkalmazottak jogállásáról szóló törvény szerinti árvák kiegészítő támogatását,
 22. a honvédek jogállásáról szóló törvény szerinti, valamint a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvény szerinti kiegészítő hozzátartozói támogatást,
 23. a hadigondozásról szóló törvény alapján a Tny. 62. §-ában foglaltak szerint megemelendő rendszeres pénzbeli ellátásokat,
 24. házastársi pótlékot,
 25. házastárs után járó jövedelempótlékot,
 26. nemzeti helytállásért elnevezésű pótlékot és
 27. azokat az egyes személyes szabadságot korlátozó intézkedésekkel vagy semmissé nyilvánított elítéléssel összefüggésben járó emeléseket, amelyeknek a Tny. 62. §-ában foglaltak szerinti emelését kormányrendelet elrendeli.

- (2) Ha az (1) bekezdés szerinti saját jogú ellátást a 2021. évi időponttól, az (1) bekezdés szerinti emelésre jogosító ellátás helyett, újraszámítás nélkül folyósítják tovább, vagy az (1) bekezdés szerinti emelésre jogosító ellátás megszűnését követő naptól, újraszámítás nélkül állapítják meg – ideértve a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény 9. § b) pontja szerinti esetet is –, az (1) bekezdés szerint megemelt összeget kell továbbfolyósítani, illetve megállapítani.
- (3) Ha a rokkantsági ellátást, a rehabilitációs ellátást, a baleseti járadékot vagy a bányászok egészségkárosodási járadékát 2021. évi időponttól, rokkantsági járadéknak vagy az (1) bekezdés szerinti emelésre jogosító
- rokkantsági ellátásnak,
 - rehabilitációs ellátásnak,
 - baleseti járadéknak vagy
 - bányászok egészségkárosodási járadékának
- a megszűnését követő naptól állapítják meg, a megállapított ellátást az (1) bekezdés szerinti mértékkel meg kell emelni.
- (4) Az ellátások (2), illetve (3) bekezdés szerinti emelésére való jogosultság akkor is fennáll, ha az ellátásokban több, a (2), illetve a (3) bekezdés szerinti változás következett be.

- 2. §**
- (1) Az e rendelet alapján emelendő, 2021. januárra járó ellátásokat a jogosultak számára már emelt összegben kell folyósítani.
- (2) Ha egy személy részére egyidejűleg több, e rendelet alapján emelendő ellátást folyósítanak, az ellátásokat külön-külön kell emelni.
- (3) Több nyugellátásra való jogosultságot érintő változás esetén a változás időpontjától kezdődően a saját jogú és a hozzátartozói nyugellátásokat emelt összegben kell továbbfolyósítani olyan összegben, mintha ez az ellátás a változás napját megelőzően is önállóan került volna folyósításra.
- (4) Az özvegyi és a szülői nyugdíj megosztása esetén a folyósított nyugdíjrészt kell emelni.
- (5) Szociális biztonsági tárgyú nemzetközi szerződés vagy szociálpolitikai egyezmény alapján megállapított, e rendelet alapján emelendő ellátás esetén a magyar szerződő felet terhelő ellátásrészt, illetve ellátást kell emelni.
- (6) Az emelést a 2021. január havi ellátásoknak az egyes nyugdíjak felülvizsgálatáról, illetőleg egyes nyugdíjkiegészítések megszüntetéséről szóló 1991. évi XII. törvény alapján megszüntetett nyugdíjkiegészítés helyébe lépő pótlék, továbbá az e rendelet alapján nem emelendő egyéb nem társadalombiztosítási ellátás nélküli összegére kell végrehajtani.

- 3. §**
- (1) A központi költségvetés megtéríti a Magyar Államkincstárnak az 1. § (1) bekezdés 6–11., 16–22. és 24–27. pontja szerinti ellátások, továbbá a rokkantsági járadék emelésének fedezetét és a végrehajtás költségeit.
- (2) A Hadigondozottak Közalapítványa megtéríti a Magyar Államkincstárnak az 1. § (1) bekezdés 23. pontja szerinti ellátások emelésének fedezetét és a végrehajtás költségeit.

4. § Ez a rendelet 2021. január 1-jén lép hatályba.

5. § A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet 2. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(3) A rokkantsági járadék havi összege 2021. január 1-jétől 40 310 forint.”

6. § A nemzeti helytállásért elnevezésű pótlék bevezetéséről szóló 173/1995. (XII. 27.) Korm. rendelet

2. § (1) bekezdés d) pont da) alpontjában a „208 070” szövegrész helyébe a „214 315” szöveg,
2. § (1) bekezdés d) pont dc) alpontjában a „208 070” szövegrész helyébe a „214 315” szöveg,
4. § (1) bekezdésében a „208 070” szövegrészek helyébe a „214 315” szöveg,
4. § (2) bekezdésében a „104 035” szövegrész helyébe a „107 160” szöveg

lép.

7. § A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 62. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(7) A saját jogú nyugellátás és az özvegyi nyugdíj, baleseti özvegyi nyugdíj 2021. január 1-jétől havi 100 940 forint összeghatárig folyósítható együtt.”

- 8. §** A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet 14. § (4) és (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:
- „(4) A 2020. december 31-ét követő kezdő időponttól megállapított időskorúak járadékára való jogosultság esetén az Szt.
- a) 32/B. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott jövedelemhatár 27 145 Ft,
b) 32/B. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott jövedelemhatár 31 925 Ft,
c) 32/B. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott jövedelemhatár 43 100 Ft.
(5) 2021. január 1-jétől az időskorúak járadékának havi összege
- a) jövedelemmel nem rendelkező, az Szt.
aa) 32/B. § (1) bekezdés a) pontja szerinti jogosult esetén 27 145 Ft,
ab) 32/B. § (1) bekezdés b) pontja szerinti jogosult esetén 31 925 Ft,
ac) 32/B. § (1) bekezdés c) pontja szerinti jogosult esetén 43 100 Ft,
b) jövedelemmel rendelkező jogosult esetén az a) pont szerinti összegnek és a jogosult havi jövedelmének a különbözete.”
- 9. §** A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 8/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
- „8/A. § A 2020. december 31-ét követő kezdő időponttól megállapított rokkantsági vagy rehabilitációs ellátásra való jogosultság esetén az Mmtv. 9. és 12. §-a szerinti alapösszeg 107 540 forint.”
- 10. §** Hatályát veszti a nyugellátások és egyes más ellátások 2020. január havi emeléséről szóló 300/2019. (XII. 11.) Korm. rendelet.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 539/2020. (XII. 2.) Korm. rendelete
az Európai Röntgen-szabadelektronlézer Létesítmény (European X-Ray Free-Electron Laser, XFEL) építéséről
és üzemeltetéséről szóló Egyezményhez kapcsolódó, a Spanyol Királyság csatlakozására vonatkozó
jegyzőkönyv kihirdetéséről**

- 1. §** A Kormány e rendelettel felhatalmazást ad az Európai Röntgen-szabadelektronlézer Létesítmény (European X-Ray Free-Electron Laser, XFEL) építéséről és üzemeltetéséről szóló Egyezményhez (a továbbiakban: Egyezmény) kapcsolódó, a Spanyol Királyság csatlakozására vonatkozó jegyzőkönyv (a továbbiakban: Spanyol Csatlakozási Jegyzőkönyv) kötelező hatályának elismerésére.
- 2. §** A Kormány a Spanyol Csatlakozási Jegyzőkönyvet e rendelettel kihirdeti.
- 3. §** (1) A Spanyol Csatlakozási Jegyzőkönyv hivatalos magyar nyelvű fordítását az 1. melléklet tartalmazza.
(2) A Spanyol Csatlakozási Jegyzőkönyv hiteles angol nyelvű szövegét a 2. melléklet tartalmazza.
- 4. §** (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) A 2. §, a 3. §, valamint az 1. melléklet és a 2. melléklet a Spanyol Csatlakozási Jegyzőkönyv 3. cikkében meghatározott időpontban lép hatályba.
(3) A Spanyol Csatlakozási Jegyzőkönyv, a 2. §, a 3. §, valamint az 1. melléklet és a 2. melléklet hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett közleményével állapítja meg.

- 5. §** (1) E rendelet végrehajtásához szükséges intézkedésekről a tudománypolitika koordinációjáért felelős miniszter (a továbbiakban: Miniszter) gondoskodik.
- (2) Az Egyezmény a Spanyol Csatlakozási Jegyzőkönyvben meghatározott módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt hiteles angol nyelvű szövege és annak hivatalos magyar nyelvű fordítása közzétételéről a Miniszter gondoskodik.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 539/2020. (XII. 2.) Korm. rendelethez

Jegyzőkönyv

az Európai Röntgen-szabadelektronlézer Létesítmény (European X-Ray Free-Electron Laser, XFEL) építéséről és üzemeltetéséről szóló Egyezményhez a Spanyol Királyság csatlakozása vonatkozásában

A Dán Királyság,
a Francia Köztársaság,
a Németországi Szövetségi Köztársaság,
a Görög Köztársaság,
a Magyar Köztársaság,
az Olasz Köztársaság,
a Lengyel Köztársaság,
az Oroszországi Föderáció,
a Szlovák Köztársaság,
a Svéd Királyság,
a Svájci Konföderáció Kormányai,

A továbbiakban „a korábban Szerződő Felek”,

Akik 2009. november 30-án Hamburgban, valamint 2010. február 4-én (a Francia Köztársaság kormánya által) Párizsban aláírták az Európai Röntgen-szabadelektronlézer Létesítmény építéséről és üzemeltetéséről szóló Egyezményt (a továbbiakban: Egyezmény),

egyrésztől

és

a Spanyol Királyság Kormánya
másrésztől,

Mivel a Spanyol Királyság Kormánya aláírta a 2004. szeptember 23-án Berlinben elfogadott Európai Röntgen-szabadelektronlézer Létesítmény előkészítő szakaszáról szóló szándéknyilatkozatot,

Mivel a Spanyol Királyság képviselői részt vettek az említett szándéknyilatkozatban foglalt előkészítő munkálatokban,

Mivel az Egyezményt aláíró Kormányok az Egyezmény preambulumban kifejezték azon elvárásukat, hogy más országok is részt vegyenek az Egyezmény alapján közösen vállalt tevékenységekben,

Mivel 2011. március 23-án, az Egyezménynek megfelelően alapított vállalat, az Európai XFEL GmbH Taggyűlése:

- egyhangúlag javasolta, hogy a Spanyol Királyság Kormányának kerüljön felajánlásra az Egyezményhez való csatlakozása a korábban Szerződő Felekével azonos feltételek mellett, valamint

- az Egyezmény 5. szakaszának (7) bekezdése értelmében egyhangúlag úgy határozott, hogy elfogadja a Spanyol Királyság Kormányának azon kötelezettségvállalását, miszerint 11 M €-val hozzájárul az építési költségekhez;

A következőkben állapodnak meg:

1. cikk

A Spanyol Királyság Kormányja Szerződő Félként csatlakozik az Egyezményhez. Teszi ezt ugyanolyan feltételek mellett, mint a korábban Szerződő Felek.

2. cikk

Az Egyezmény 5. szakaszának (3) bekezdésétől eltérve, a Spanyol Királyság Kormányja (a 2005. évi árak szerint) 11 M €-val hozzájárul az építési költségekhez.

3. cikk

E Jegyzőkönyv azon második hónap első napján lép hatályba, miután az összes aláíró Kormány értesítette az Egyezmény letéteményeseként eljáró Németországi Szövetségi Köztársaság Kormányát arról, hogy a Jegyzőkönyv nemzeti jóváhagyási eljárása befejeződött.

4. cikk

A Spanyol Királyság Kormányja egyetért a 2009. november 30-án Hamburgban aláírt, az Európai Röntgen-szabadelektronlézer Létesítmény építéséről szóló meghatalmazotti konferencia záróokmányában foglalt rendelkezésekkel.

E Jegyzőkönyv aláírása céljából összegyűlt meghatalmazotti konferencia tudomásul veszi a Spanyol Királyság Kormányának jelen Jegyzőkönyvhöz csatolt nyilatkozatát.

Készült 2011. október 6-án, Berlinben, egy eredeti példányban angol, francia, német, olasz, orosz és spanyol nyelveken, mindegyik szöveg egyaránt hiteles, melyeket a Németországi Szövetségi Köztársaság kormányának levéltárában helyeznek letétbe, amely minden, a jelen Jegyzőkönyvet aláíró kormány, valamint az Egyezményben Szerződő Felekké váló Kormányok részére eljuttat egy hitelesített másolatot.

A Spanyol Királyság kormányának pénzügyi kötelezettségekről szóló nyilatkozata

A Konferencia

tudomásul veszi a Spanyol Királyság Kormányának nyilatkozatát, amely a következőképpen szól:

Spanyolország kész résztvevő államként hozzájárulni az Európai XFEL Létesítmény létrehozásához és hasznosításához. Mindazonáltal, Spanyolországot az XFEL Egyezmény aláírásával kapcsolatban terhelő felelősségek a következők:

1. Spanyolország az operatív szakaszban, két évvel a szakasz kezdete után felülvizsgálja aktív részvételét, és lehetősége van a felmondásra legalább egyéves felmondási idővel, hátrányos következmény nélkül.
2. Pozitív felülvizsgálatot követően, az adott felülvizsgálati ciklusra tekintettel Spanyolországnak lehetősége van részvételét további hároméves időtartamra meghosszabbítani, és továbbra is részt venni a projektben annak teljes időtartama alatt.
3. Amennyiben Spanyolország úgy dönt, hogy az első felülvizsgálatot követően folytatja projektben való részvételét, annyiban vállalja az Egyezmény szerinti teljes bontási kötelezettséget. Amennyiben az első ilyen jellegű felülvizsgálatot követően Spanyolország úgy dönt, hogy eláll a tevékenységekben való részvételtől, az Egyezmény szerinti bontási kötelezettség ötven százalékát kell csak megfizetnie.

2. melléklet az 539/2020. (XII. 2.) Korm. rendelethez

Protocol to the Convention concerning the Construction and Operation of a European X-Ray Free-Electron Laser Facility on the Accession of the Government of the Kingdom of Spain

The Governments of
the Kingdom of Denmark,
the French Republic,
the Federal Republic of Germany,
the Hellenic Republic,
the Republic of Hungary,
the Republic of Italy,
the Republic of Poland,
the Russian Federation,
the Slovak Republic,
the Kingdom of Sweden,
the Swiss Confederation,

Hereinafter referred to as “the previous Contracting Parties”,

Having signed the Convention concerning the Construction and Operation of a European X-Ray Free-Electron Laser Facility (hereinafter “Convention”) on 30 November 2009 in Hamburg and (Government of the French Republic) on 4 February 2010 in Paris,

on the one hand

and

the Government of the Kingdom of Spain

on the other hand,

Whereas the Government of the Kingdom of Spain signed the Memorandum of Understanding on the Preparatory Phase of the European X-Ray Free-Electron Laser Facility agreed in Berlin on 23 September 2004,

Whereas representatives of the Kingdom of Spain participated in the preparatory work carried out under that Memorandum of Understanding,

Whereas the Governments having signed the Convention expressed in the Convention’s preamble the expectation that other countries participate in the activities undertaken together under the Convention,

Whereas the Council of European XFEL GmbH, said company having been established in accordance with the Convention, on 23 March 2011:

- recommended unanimously that the Government of the Kingdom of Spain should be offered to accede to the Convention under the same conditions as the previous Contracting Parties, and
- resolved unanimously, in accordance with Article 5 (7) of the Convention, to accept the commitment of the Government of the Kingdom of Spain to contribute 11 M € towards construction costs;

Have agreed as follows:

Article 1

The Government of the Kingdom of Spain accedes to the Convention as a Contracting Party. It does so under the same conditions as the previous Contracting Parties.

Article 2

In derogation from Article 5 (3) of the Convention, the Kingdom of Spain contributes 11 M € (referring to 2005 prices) towards construction costs.

Article 3

This Protocol shall enter into force on the first day of the second month after all signatory Governments have notified the Government of the Federal Republic of Germany as depositary of the Convention that the national approval process for this Protocol has been completed.

Article 4

The Government of the Kingdom of Spain agrees with the provisions in the Final Act of the Conference of Plenipotentiaries for the Establishment of a European X-Ray Free-Electron Laser Facility, signed in Hamburg on 30 November 2009.

The Conference of Plenipotentiaries assembled for signing this Protocol took note of the Declaration of the Government of the Kingdom of Spain attached to this Protocol.

Done at Berlin this 6 October 2011 in the English, French, German, Italian, Russian and Spanish languages, all texts being equally authentic, in a single original, which shall be deposited in the archives of the Government of the Federal Republic of Germany, which shall transmit a certified true copy to the Governments having signed this Protocol and to the Governments that become Contracting Parties to the Convention.

Declaration of the Government of the Kingdom of Spain with regard to its financial obligations

THE CONFERENCE

TAKES NOTE of the declaration of the Government of the Kingdom of Spain, which reads as follows:

Spain is willing to contribute as a participating state to the establishment and utilisation of the European XFEL Facility. Nevertheless, Spain's obligations, on signing the XFEL Convention, shall be as follows:

1. Spain will review its active participation in the operational phase two years after the beginning of such phase, and have the option of withdrawing without penalty, provided that it gives one year's notice.
 2. Following a positive review, Spain may extend its participation for a further three-year period, subject to the corresponding review cycle, and may continue to participate for the whole duration of the project.
 3. Should Spain choose to carry on with the project following its first review, it will assume its full liability for decommissioning under the Convention. In the event that a decision to withdraw from participation is made by Spain on the basis of such first review, Spain will only bear fifty percent of its decommissioning liability under the Convention.
-

**A Kormány 540/2020. (XII. 2.) Korm. rendelete
az Európai Röntgen-szabadelektronlézer Létesítmény (European X-Ray Free-Electron Laser, XFEL) építéséről
és üzemeltetéséről szóló Egyezményhez kapcsolódó, a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága
csatlakozására vonatkozó jegyzőkönyv kihirdetéséről**

[Az Európai Röntgen-szabadelektronlézer Létesítmény (European X-Ray Free-Electron Laser, XFEL) építéséről és üzemeltetéséről szóló Egyezményhez kapcsolódó, a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága csatlakozására vonatkozó jegyzőkönyvet 2018. március 19-től ideiglenesen alkalmazni kell.]

- 1. §** A Kormány e rendelettel felhatalmazást ad az Európai Röntgen-szabadelektronlézer Létesítmény (European X-Ray Free-Electron Laser, XFEL) építéséről és üzemeltetéséről szóló Egyezményhez (a továbbiakban: Egyezmény) kapcsolódó, a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága csatlakozására vonatkozó jegyzőkönyv (a továbbiakban: Brit Csatlakozási Jegyzőkönyv) kötelező hatályának elismerésére.
- 2. §** A Kormány a Brit Csatlakozási Jegyzőkönyvet e rendelettel kihirdeti.
- 3. §** (1) A Brit Csatlakozási Jegyzőkönyv hivatalos magyar nyelvű fordítását az 1. melléklet tartalmazza.
(2) A Brit Csatlakozási Jegyzőkönyv hiteles angol nyelvű szövegét a 2. melléklet tartalmazza.
- 4. §** (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) A 2. § és a 3. §, valamint az 1. melléklet és a 2. melléklet a Brit Csatlakozási Jegyzőkönyv 3. cikkében meghatározott időpontban lép hatályba.
(3) A Brit Csatlakozási Jegyzőkönyv, a 2. § és a 3. §, valamint az 1. melléklet és a 2. melléklet hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett közleményével állapítja meg.
- 5. §** (1) E rendelet végrehajtásához szükséges intézkedésekről a tudománypolitika koordinációjáért felelős miniszter (a továbbiakban: Miniszter) gondoskodik.
(2) Az Egyezmény a Brit Csatlakozási Jegyzőkönyvben meghatározott módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt hiteles angol nyelvű szövege és annak hivatalos magyar nyelvű fordítása közzétételéről a Miniszter gondoskodik.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 540/2020. (XII. 2.) Korm. rendelethez

JEGYZŐKÖNYV

AZ EURÓPAI RÖNTGEN-SZABADELEKTRONLÉZER LÉTESÍTMÉNY (EUROPEAN X-RAY FREE-ELECTRON LASER, XFEL) ÉPÍTÉSÉRŐL ÉS ÜZEMELTETÉSÉRŐL SZÓLÓ EGYEZMÉNYHEZ NAGY-BRITANNIA ÉS ÉSZAK-ÍRORSZÁG EGYESÜLT KIRÁLYSÁGÁNAK CSATLAKOZÁSA VONATKOZÁSÁBAN

A Dán Királyság,
a Francia Köztársaság,
a Németországi Szövetségi Köztársaság,
a Görög Köztársaság,
Magyarország,
az Olasz Köztársaság,
a Lengyel Köztársaság,
az Oroszországi Föderáció,
a Szlovák Köztársaság,
a Svéd Királyság,
a Svájci Konföderáció Kormányai,

A továbbiakban „a korábban Szerződő Felek”,

Akik 2009. november 30-án Hamburgban, valamint 2010. február 4-én (a Francia Köztársaság Kormánya által) Párizsban aláírták az Európai Röntgen-szabadelektronlézer Létesítmény építéséről és üzemeltetéséről szóló Egyezményt (a továbbiakban: Egyezmény); valamint a 2011. október 6-án Berlinben a Spanyol Királyság Kormányának az Európai Röntgen-Szabadelektronlézer Létesítmény építéséről és üzemeltetéséről szóló Egyezményhez való csatlakozásával kapcsolatos jegyzőkönyvét,

egyrészt,

és

a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága Kormánya,

másrészt,

Mivel a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága Kormánya aláírta a 2004. szeptember 23-án Berlinben elfogadott Európai Röntgen-szabadelektronlézer Létesítmény előkészítő szakaszáról szóló szándéknyilatkozatot;

Mivel Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának képviselői részt vettek az említett szándéknyilatkozatban foglalt előkészítő munkálatokban;

Mivel az Egyezményt aláíró Kormányok az Egyezmény preambulumban kifejezték azon elvárásukat, hogy más országok is részt vegyenek az Egyezmény alapján közösen vállalt tevékenységekben;

Mivel 2017. április 27-én, az Egyezménynek megfelelően alapított vállalat, az Európai XFEL GmbH, Taggyűlése egyhangúlag javasolta, hogy

- Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága Kormányának kerüljön felajánlásra az Egyezményhez való csatlakozása a korábban Szerződő Felekével azonos feltételek mellett, valamint
- kerüljön elfogadásra a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága Kormányának azon kötelezettségvállalása, miszerint (a 2005. évi árak szerinti) 26 241 142 € összeggel hozzájárul az építési munkálatok költségeihez.

A következőkben állapodnak meg az Egyezmény 14. szakasza (1) bekezdésének megfelelően:

1. cikk

A Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága Kormánya Szerződő Félként csatlakozik az Egyezményhez. Teszi ezt ugyanolyan feltételek mellett, mint a korábban Szerződő Felek.

2. cikk

Az Egyezmény 5. szakaszának (3) bekezdésétől eltérve, Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának Kormánya (a 2005. évi árak szerint) 26 241 142 € kötelezettséget vállal az építési költségekhez való hozzájárulásként.

3. cikk

E Jegyzőkönyv azon második hónap első napján lép hatályba, miután a Jegyzőkönyv preambulumban szereplő összes aláíró Kormány értesítette az Egyezmény letéteményeseként eljáró Németországi Szövetségi Köztársaság Kormányát arról, hogy a Jegyzőkönyv nemzeti jóváhagyási eljárása befejeződött.

A jelen Jegyzőkönyv preambulumban felsorolt Kormányok egyetértenek abban, hogy 2018. március 19-étől a Jegyzőkönyv rendelkezéseit ideiglenesen alkalmazzák, tudomásul véve, hogy a Jegyzőkönyv hatálybalépése az egyes szerződő és aláíró államokban megfelelő alkotmányos eljárások betartásától, valamint az Európai Röntgen-szabadelektronlézer Létesítmény építéséről és üzemeltetéséről szóló 2009. november 30-i Egyezmény hatálybalépésétől függ.

4. cikk

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának Kormánya egyetért a 2009. november 30-án Hamburgban aláírt, az Európai Röntgen-szabadelektronlézer Létesítmény építéséről szóló meghatalmazotti konferencia záróokmányában foglalt rendelkezésekkel.

E Jegyzőkönyv aláírása céljából összegyűlt meghatalmazotti konferencia tudomásul veszi Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának Kormánya által jelen Jegyzőkönyvhöz csatolt nyilatkozatát.

Készült 2018. október 19-én Berlinben, egy eredeti példányban angol, francia, német, olasz és orosz nyelveken, mindegyik szöveg egyaránt hiteles, melyeket a Németországi Szövetségi Köztársaság levéltárában helyeznek letétbe, amely minden, a jelen Jegyzőkönyvet aláíró Kormány, valamint az Egyezményben Szerződő Felekké váló Kormányok részére eljuttat egy hitelesített másolatot.

NAGY-BRITANNIA ÉS ÉSZAK-ÍRORSZÁG EGYESÜLT KIRÁLYSÁGA KORMÁNYÁNAK NYILATKOZATA

A Konferencia

tudomásul veszi Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága Kormányának nyilatkozatát, amely a következőképpen szól:

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága kész résztvevő államként hozzájárulni az Európai XFEL Létesítmény létrehozásához és hasznosításához. Mindazonáltal, Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága kötelezettségei az Európai Röntgen-Szabadelektronlézer Létesítmény építéséről és üzemeltetéséről szóló Egyezményhez való, Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága Kormánya általi csatlakozásával kapcsolatos Jegyzőkönyv aláírását érintően a következők:

1. Ez a Nyilatkozat felváltja Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (Egyesült Királyság) minden korábbi nyilatkozatát.
2. Az Egyesült Királyság XFEL építési költségeihez való hozzájárulása nem haladhatja meg az Egyezmény jelen Jegyzőkönyvében megállapított összeget, és az Egyesült Királyság működési költségekhez való hozzájárulása – az első felülvizsgálatát megelőzően – nem haladhatja meg az évi 3,3 millió eurót.
3. Az Egyesült Királyság az Egyezmény 15. szakaszának megfelelően vesz részt a XFEL-ben. Mindazonáltal, az Egyesült Királyság felülvizsgálja aktív részvételét és éves hozzájárulásának mértékét, és a felülvizsgálatot követően lehetősége van a megállapodást 2020. március 31-én, legalább egyéves felmondási idővel hátrányos következmény nélkül felmondani. Azonban, az Egyesült Királyság felmondását megelőző három évben a brit tudományos közösségnek az európai XFEL Létesítmény jelentős mértékű túlhasználata (összehasonlítva az Egyesült Királyság működési költségvetésben vállalt részesedésével) esetén megfelelő kompenzációról kell megállapodást kötni.
4. Amennyiben az Egyesült Királyság első felülvizsgálata a projektben való részvétel folytatását javasolja, az Egyesült Királyság vállalja az Egyezmény szerinti teljes bontási kötelezettségét. Amennyiben az Egyesült Királyság az első felülvizsgálatot követően úgy dönt, hogy eláll a tevékenységekben való részvételtől, az Egyezmény szerinti bontási kötelezettség költségei rá eső részének ötven százalékát vállalja.
5. Az Egyesült Királyság információs szabadságról szóló 2000. évi törvényének való megfelelés érdekében a társasági szerződés titoktartásról szóló 24. szakasza (az Egyezmény függeléke) az alábbiak szerint értelmezendő: az Európai XFEL GmbH egyesült királysági részvényese nem szegi meg a 24. szakaszban foglaltakat, amennyiben (i) kénytelen bizalmas információkat nyilvánosságra hozni az információs szabadságról szóló 2000. évi törvény szerinti vonatkozó kérelemre válaszul, (ii) az Európai XFEL GmbH-val való konzultációt követően megállapítható, hogy az említett törvény kivételei nem alkalmazhatók a kért bizalmas információkra, valamint (iii) a kért információk nyilvánosságra hozatalának megtagadásával az Egyesült Királyság részvényeseként működő egyesült királysági szerv megsértene az információs szabadságról szóló 2000. évi törvényt.
6. Az Egyesült Királyság XFEL-ben való részvételével kapcsolatos különféle dokumentumok összeférhetlensége esetén az alábbi elsőbbségi sorrendet kell követni: 1. Jelen nyilatkozat, 2. A Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága Kormányának az Európai Röntgen-Szabadelektronlézer Létesítmény építéséről és üzemeltetéséről szóló Egyezményhez való csatlakozásával kapcsolatos Jegyzőkönyve, 3. Az Egyezmény, 4. Az Európai XFEL GmbH társasági szerződése.

2. melléklet az 540/2020. (XII. 2.) Korm. rendelethez

**PROTOCOL
TO THE CONVENTION CONCERNING THE CONSTRUCTION AND OPERATION OF A EUROPEAN X-RAY
FREE-ELECTRON LASER FACILITY ON THE ACCESSION OF THE UNITED KINGDOM
OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND**

The Governments of
the Kingdom of Denmark,
the French Republic,
the Federal Republic of Germany,
the Hellenic Republic,
Hungary,
the Republic of Italy,
the Republic of Poland,
the Russian Federation,
the Slovak Republic,
the Kingdom of Sweden,
the Swiss Confederation,

Hereinafter referred to as “the previous Contracting Parties”;

Having signed the Convention concerning the Construction and Operation of a European X-Ray Free-Electron Laser Facility (hereinafter “Convention”) on 30 November 2009 in Hamburg and (Government of the French Republic) on 4 February 2010 in Paris, and the Protocol to the Convention concerning the Construction and Operation of a European X-Ray Free-Electron Laser Facility on the Accession of the Government of the Kingdom of Spain on 6 October 2011 in Berlin,

on the one hand,
and
the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland,
on the other hand,

Whereas the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland signed the Memorandum of Understanding on the Preparatory Phase of the European X-Ray Free-Electron Laser Facility agreed in Berlin on 23 September 2004;

Whereas representatives of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland participated in the preparatory work carried out under that Memorandum of Understanding;

Whereas the Governments, having signed the Convention, expressed in the Convention’s preamble the expectation that other countries participate in the activities undertaken together under the Convention;

Whereas the Council of the European XFEL GmbH, said company having been established in accordance with the Convention, on 27 April 2017, recommended unanimously that

- the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland should be offered to accede to the Convention under the same conditions as the previous Contracting Parties, and
- the commitment of the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland to contribute 26 241 142 € (referring to 2005 prices) towards the construction costs should be accepted;

Have agreed in accordance with Article 14 (1) of the Convention as follows:

ARTICLE 1

The Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland accedes to the Convention as a Contracting Party. It does so under the same conditions as the previous Contracting Parties.

ARTICLE 2

In derogation from Article 5 (3) of the Convention, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland contributes 26 241 142 € (referring to 2005 prices) towards construction costs.

ARTICLE 3

This Protocol shall enter into force on the first day of the second month after all Governments stated in the preamble to this Protocol have notified the Government of the Federal Republic of Germany as depositary of the Convention that the national approval process for this Protocol has been completed.

The Governments stated in the preamble to this Protocol agree that from 19 March 2018 onwards the clauses of the Protocol be applied provisionally, it being understood that the entry into force of the Protocol is subject to the fulfilment of appropriate constitutional procedures in each of the Contracting and Signatory States and the entry into force of the Convention of 30 November 2009 concerning the Construction and Operation of a European X-Ray Free-Electron Laser Facility.

ARTICLE 4

The Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland agrees with the provisions in the Final Act of the Conference of Plenipotentiaries for the Establishment of a European X-Ray Free-Electron Laser Facility, signed in Hamburg on 30 November 2009.

The Conference of Plenipotentiaries assembled for signing this Protocol took note of the Declaration of the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland attached to this Protocol.

Done at Berlin this 19 March 2018 in the English, French, German, Italian and Russian languages, all texts being equally authentic, in a single original, which shall be deposited in the archives of the Government of the Federal Republic of Germany, which shall transmit a certified true copy to the Governments having signed this Protocol and to the Governments that become Contracting Parties to the Convention.

DECLARATION OF THE GOVERNMENT OF THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND**THE CONFERENCE**

TAKES NOTE OF the Declaration of the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, which reads as follows:

The United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland is willing to contribute as a participating state to the establishment and utilisation of the European XFEL Facility. Nevertheless, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland's obligations on signing the Protocol to the Convention concerning the Construction and Operation of a European X-Ray Free-Electron Laser Facility on the Accession of the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland shall be as follows:

1. This Declaration shall replace any previous Declaration of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (the 'UK').
2. The UK's contribution to construction costs of the XFEL shall not exceed the amount set out in this Protocol to the Convention and the UK's contribution to operating costs prior to its first review shall not exceed 3.3 M € per year.
3. The UK will participate in XFEL in accordance with Article 15 of the Convention. Nonetheless, the UK will review its active participation and annual contribution and shall have the option, should it wish to do so following that review, to withdraw without penalty on 31 March 2020 after giving one year's written notice. However, in case of a significant overuse of the European XFEL Facility by the UK scientific community (compared to the UK share in the operating budget) in the three years preceding UK withdrawal, an agreement on an adequate compensation shall be concluded.

4. In the event that the UK's first review recommends continued participation in the project, the UK will accept its full decommissioning liability under the Convention. Should the UK decide to withdraw from participation following its first review, it will accept liability of fifty percent of its share of the decommissioning costs under the Convention.
5. Article 24 on Confidentiality in the Articles of Association (Annex to the Convention) should be interpreted as follows in order to meet the requirements of the UK's Freedom of Information Act 2000: the UK's shareholder in European XFEL GmbH will not breach Article 24 in circumstances where (i) it is compelled to disclose confidential information in response to a relevant request under the Freedom of Information Act 2000, (ii) following consultation with the European XFEL GmbH, none of the exceptions to that Act can be applied to the requested confidential information and (iii) to refuse to disclose the information requested 8 would result in a breach of the Freedom of Information Act 2000 by the UK authority serving as the UK's shareholder.
6. In the event of a conflict of terms of the various documentation relating to the UK's participation in XFEL, the following order of precedence shall apply: 1. This Declaration, 2. Protocol to the Convention concerning the Construction and Operation of a European X-Ray Free-Electron Laser Facility on the Accession of the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, 3. The Convention, 4. The Articles of Association of the European XFEL GmbH.

A Kormány 541/2020. (XII. 2.) Korm. rendelete a bizalmi szolgáltatások esetében a személyes jelenléttel egyenértékű biztosítékot nyújtó, nemzeti szinten elismert egyéb azonosítási módszerekről

A Kormány

az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 105. § (1) bekezdés t) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 9. § tekintetében az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 105. § (1) bekezdés c) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. Általános rendelkezések

- 1. §** E rendelet hatálya az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) szerinti bizalmi szolgáltatóra és a bizalmi szolgáltatási ügyfélre (a továbbiakban: ügyfél) terjed ki.

2. A bizalmi szolgáltatások esetében a személyes jelenléttel egyenértékű biztosítékot nyújtó, nemzeti szinten elismert egyéb azonosítási módszerek

- 2. §** A bizalmi szolgáltatások esetében a személyes jelenléttel egyenértékű biztosítékot nyújtó, nemzeti szinten elismert egyéb azonosítási módszer
- a) videotechnológiát biztosító elektronikus hírközlő eszköz útján történő azonosítást (a továbbiakban: videotechnológias azonosítás), valamint
 - b) a Kormány által biztosított, a 4. § (1) bekezdése szerinti azonosítási szolgáltatás használatával történő azonosítást (a továbbiakban: KASZ azonosítás).

3. Videotechnológias azonosítás

- 3. §** (1) Videotechnológias azonosítás esetén a bizalmi szolgáltató élő telekommunikációs kapcsolat során videofelvétel útján képmást készít az ügyfélről, majd összeveti az ügyfélről készített fényképet és az azonosításhoz felhasznált, a (3) bekezdés b) pontja szerinti használt személyazonosság igazolására alkalmas okmányban (a továbbiakban: okmány) szereplő képmást. Az azonosítás akkor megfelelő, ha a bizalmi szolgáltató által egyértelműen megállapítható, hogy az okmányban szereplő személy azonos a videofelvételen szereplő ügyféllel.

- (2) A bizalmi szolgáltató a szolgáltatási szabályzatában meghatározza a videotechnológias azonosítás igénybevételének feltételeit, különösen a videókapcsolat minőségének minimális követelményeit. A bizalmi szolgáltató a szolgáltatási szabályzat bemutatásával és a videofelvétel során biztosítja, hogy az ügyfél a videotechnológias azonosítás feltételeit részletesen megismerhesse, és azok betartásához kifejezetten hozzájárult, aszerint jár el.
- (3) A sikeres videotechnológias azonosítás feltétele, hogy a videotechnológias azonosítást lehetővé tévő elektronikus hírközlő eszköz képfelbontása és a kép megvilágítása alkalmas legyen az ügyfél nemének, korának, arcjellemzőinek felismerésére, valamint az ügyfél
 - a) úgy nézzen bele a kamerába, hogy arcképe felismerhető, rögzíthető legyen, valamint azonosítható legyen az általa bemutatott okmányon látható arckép alapján,
 - b) érthető módon közölje a videotechnológias azonosításhoz használt okmány azonosítóját,
 - c) úgy mutassa az okmányát, hogy az azon található biztonsági elemek és adatsorok felismerhetőek, rögzíthetőek és ellenőrizhetőek legyenek, valamint
 - d) okmányán megtalálható adatok megfeleltethetők az ügyfélről a bizalmi szolgáltatónál rendelkezésre álló adatokkal, és az ügyfél a képmása alapján az okmányon felmutatott képmással azonosítható.
- (4) A videotechnológias azonosítást végző bizalmi szolgáltató köteles megbizonyosodni arról, hogy az okmány alkalmas és megfelel videotechnológias azonosítás elvégzésére, így
 - a) az okmány megfelel az okmányt kiállító hatóság előírásainak,
 - b) az egyes biztonsági elemek – különösen a hologram, a kinegram vagy ezekkel megegyező más biztonsági elemek – felismerhetőek és sérülésmentesek, és
 - c) az okmány azonosítója megegyezik az ügyfél által közölt okmányazonosítóval, felismerhető és sérülésmentes.
- (5) Az (1) bekezdés szerinti élő telekommunikációs kapcsolatnak megfelel az is, ha az e §-ban foglalt feltételek vizsgálatát a bizalmi szolgáltató gépi úton vagy a telekommunikációs kapcsolat megszűnését követően végzi el, de meggyőződik arról, hogy az ügyfél az azonosítás során élő kapcsolatban van.
- (6) Nincs helye szerződéskötésnek vagy a tanúsítvány kibocsátásának, ha a videotechnológias azonosítás az e §-ban foglaltaknak nem felelt meg, illetőleg az ügyfél által megadott és bemutatott adatok közhiteles nyilvántartásban történő egyezőségének vizsgálata eredménytelen. Ebben az esetben a szolgáltató jogosult felajánlani az ügyfélnek a személyes jelenléttel történő azonosítást.

4. KASZ azonosítás

- 4. §**
- (1) A KASZ azonosítás esetében a bizalmi szolgáltató által biztosított informatikai rendszer lehetővé teszi, hogy az ügyfél – ha a Kormány által biztosított elektronikus azonosítási szolgáltatással rendelkezik – a bizalmi szolgáltató előtt önmagát a Kormány által biztosított
 - a) tárolóelemet tartalmazó személyazonosító igazolvány útján biztosított elektronikus azonosítási szolgáltatással vagy
 - b) videotechnológiával történő azonosítással azonosítsa.
 - (2) A bizalmi szolgáltató az azonosításhoz szükséges központi és szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatásokat az E-ügyintézési tv. és végrehajtási rendelete szerinti piaci szereplőként veszi igénybe.
 - (3) A bizalmi szolgáltató az (1) bekezdés szerinti szolgáltatásokat a központi azonosítási ügynök szolgáltatás útján vagy önállóan is igénybe veheti.

5. Közös szabályok

- 5. §** Az e rendelet szerinti azonosítási módszerek esetén az azonosítást követően vagy azzal egyidejűleg a bizalmi szolgáltató az E-ügyintézési tv. 82. § (3)–(9) bekezdése szerint jár el azzal, hogy a 2. § szerinti azonosítást személyes jelenléttel egyenértékű azonosításnak kell tekinteni.
- 6. §**
- (1) Az e rendelet szerinti azonosítási módszerek esetén a bizalmi szolgáltató és az ügyfél közötti szerződésben meghatározott részletszabályok szerint
 - a) a minősített tanúsítvány elektronikusan továbbítható, valamint
 - b) az aláíró hozzáférési jogosultságát ellenőrző adat és a minősített aláírást vagy bélyegzőt létrehozó eszköz az ügyfél részére megküldhető.

- (2) Az (1) bekezdés b) pontja esetében a bizalmi szolgáltató felelőssége annak biztosítása, hogy
- a küldés kizárólag az ügyfél személyéhez kerüljön kézbesítésre, a küldeményt az ügyfél nevében más ne vehesse át, valamint
 - az aláíró hozzáférési jogosultságát ellenőrző adat és a minősített aláírást vagy bélyegzőt létrehozó eszköz külön küldeményként kerüljön megküldésre.

6. Záró rendelkezések

- 7. §** (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2020. december 4-én lép hatályba.
(2) A 4. § (1) bekezdés b) pontja 2021. február 1. napján lép hatályba.

8. § Ez a rendelet a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról, valamint az 1999/93/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. július 23-i 910/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet III. fejezetének végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

9. § Az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló 451/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet 68/A. § (2a) bekezdésében az „a központi azonosítási ügynök KEÜSZ szolgáltatást” szövegrész helyébe az „a Kormány által biztosított szabályozott elektronikus azonosítási szolgáltatásokat, az összerendelési nyilvántartás és a központi azonosítási ügynök KEÜSZ szolgáltatást, valamint a szolgáltatások használatához technikailag szükséges, a kormányzati hitelesítés szolgáltató által nyújtott tanúsítványszolgáltatást” szöveg lép.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 542/2020. (XII. 2.) Korm. rendelete a krízisbiztosítási hozzájárulás mértékének megállapításáról

A Kormány

a mezőgazdasági termelést érintő időjárás és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény 24. § (1a) bekezdésében,

a 3. § tekintetében a mezőgazdasági termelést érintő időjárás és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény 24. § (1) bekezdés f) pontjában

kapott felhatalmazás alapján,

az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § A mezőgazdasági termelést érintő időjárás és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény 19/C. § (3) bekezdése alapján fizetendő krízisbiztosítási hozzájárulás évenkénti mértékét az 1. melléklet tartalmazza.

2. § Ez a rendelet a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

3. § A Magyar Államkincstárról szóló 310/2017. (X. 31.) Korm. rendelet 15. § (1) bekezdése a következő e) ponttal egészül ki:

(A Kormány)

„e) krízisbiztosítási szervként”

(a Kincstárt jelöli ki.)

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 542/2020. (XII. 2.) Korm. rendelethez

A krízisbiztosítási hozzájárulás évenkénti mértéke

	A	B	C	D
1.	Mezőgazdasági tevékenység	Mezőgazdasági termék	Egységdíj	Mértékegység
2.	Szántóföldi növénytermesztés			
2.1.		Szántóföldi növény (kivéve: fehérjetakarmány)	3 500	forint/hektár
2.2.		Szemes fehérjetakarmány	2 000	forint/hektár
2.3.		Szálás fehérjetakarmány	1 000	forint/hektár
3.	Ültetvényes gazdálkodás		9 000	forint/hektár
4.	Kertészet			
4.1.		Fóliás és üvegházi növény	40 000	forint/hektár
4.2.		Fűtött fóliás és üvegházi növény	200 000	forint/hektár
4.3.		Gomba	9 000	forint/100 m ²
4.4.		Egyéb kertészeti növény (ideértve: burgonya)	9 000	forint/hektár
5.	Gyepgazdálkodás		500	forint/hektár
6.	Szarvasmarhatartás			
6.1.		Üsző (2 éves korig)	800	forint/átlagállat
6.2.		Hízóüsző (2 év felett)	800	forint/átlagállat
6.3.		Tejelő tehén	2 000	forint/átlagállat
6.4.		Húshasznú (és egyéb nem fejt) tehén	300	forint/átlagállat
6.5.		Hízóbika	800	forint/átlagállat
6.6.		Tenyészbika	800	forint/átlagállat
7.	Sertéstartás			
7.1.		Hízósertés	300	forint/átlagállat
7.2.		Tenyészkoca-süldő	300	forint/átlagállat
7.3.		Anyakoca	500	forint/átlagállat
7.4.		Tenyészkoca-süldő	300	forint/átlagállat
7.5.		Tenyészkoca	300	forint/átlagállat
8.	Juhtartás			
8.1.		Bárány (6 hónapos korig)*	100	forint/átlagállat
8.2.		Növendék juh*	100	forint/átlagállat
8.3.		Anyajuh	100	forint/átlagállat
8.4.		Tenyészkoca*	100	forint/átlagállat
8.5.		Egyéb juh*	100	forint/átlagállat
9.	Kecsketartás			
9.1.		Anyakecske	100	forint/átlagállat
9.2.		Egyéb kecske*	100	forint/átlagállat
10.	Baromfitartás			
10.1.		Növendék jérce (csirke)	15	forint/átlagállat
10.2.		Hízócsirke	5	forint/átlagállat
10.3.		Tenyészcsirke (nem étkezési tojástermelésre tartott és hímivarú egyed)	15	forint/átlagállat
10.4.		Tojtyúk	15	forint/átlagállat

10.5.		Növendék jérce (kacsa)	15	forint/átlagállat
10.6.		Hízókacsa	15	forint/átlagállat
10.7.		Tenyézkacsa	15	forint/átlagállat
10.8.		Növendék jérce (pulyka)	15	forint/átlagállat
10.9.		Hízópulyka	15	forint/átlagállat
10.10.		Tenyézpulyka	15	forint/átlagállat
10.11.		Növendékjérce (liba)	15	forint/átlagállat
10.12.		Hízóliba	15	forint/átlagállat
10.13.		Tenyézliba	15	forint/átlagállat
11.	Nyúltartás			
11.1.		Anyanyúl	200	forint/átlagállat
11.2.		Egyéb nyúl*	200	forint/átlagállat
12.	Méhészet		100	forint/méhcshalád

* Csak akkor kell figyelembe venni, ha az adott üzemben nincs nőivarú tenyészállat.

**A Kormány 543/2020. (XII. 2.) Korm. rendelete
a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról szóló
217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet és a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatalról, valamint
a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap kezelő szervének kijelöléséről szóló
344/2019. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról**

A Kormány

a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 83. § (2) bekezdés k) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 2. § tekintetében az Alaptörvény 15. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében,
az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

**1. A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról szóló
217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet módosítása**

1. § A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról szóló 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet 28. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az (5) bekezdés tekintetében nem érinti a fennálló biztosítási jogviszony kezdőnapját a jogviszonynak a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény 47. §-a és 47/A. §-a alapján történő átalakulása.”

**2. A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap kezelő szervének kijelöléséről szóló
344/2019. (XII. 23.) Korm. rendelet módosítása**

2. § A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatalról, valamint a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap kezelő szervének kijelöléséről szóló 344/2019. (XII. 23.) Korm. rendelet 5. § (1) bekezdése a következő p) ponttal egészül ki:

(A Hivatal a tudománypolitika koordinációjáért felelős miniszter irányítása mellett ellátja az alábbi feladatokat):

„p) a Nemzeti Tudománypolitikai Tanács titkárságának feladatait a Hivatal látja el.”

3. Záró rendelkezések

- 3. §** (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) Az 1. § 2021. január 1-jén lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 544/2020. (XII. 2.) Korm. rendelete a Nemzeti Közszolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 363/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet, valamint az államtudományi képzési területen szerezhető képesítések jegyzékéről és a képzések képzési és kimeneti követelményeiről szóló 222/2019. (IX. 25.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány

a Nemzeti Közszolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény 44. § (1) bekezdés c) pontjában,

a 2. alcím tekintetében a Nemzeti Közszolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény 44. § (1) bekezdés e) pontjában

kapott felhatalmazás alapján,

az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. A Nemzeti Közszolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 363/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet módosítása

- 1. §** A Nemzeti Közszolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 363/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet 1. alcíme a következő 15/B. §-sal egészül ki:

„15/B. § Az Egyetem kollégiumi elhelyezést térítésmentesen biztosíthat az általa létrehozott hallgatói tehetség gondozó programban részt vevő hallgatók számára az Egyetem szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint.”

2. Az államtudományi képzési területen szerezhető képesítések jegyzékéről és a képzések képzési és kimeneti követelményeiről szóló 222/2019. (IX. 25.) Korm. rendelet módosítása

- 2. §** Az államtudományi képzési területen szerezhető képesítések jegyzékéről és a képzések képzési és kimeneti követelményeiről szóló 222/2019. (IX. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 9. §-a a következő (7) és (8) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Azon szakot, valamint a kapcsolódó specializációt és szakképzettséget, amelynek megnevezését a Nemzeti Közszolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 363/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet, valamint az államtudományi képzési területen szerezhető képesítések jegyzékéről és a képzések képzési és kimeneti követelményeiről szóló 222/2019. (IX. 25.) Korm. rendelet módosításáról szóló 544/2020. (XII. 2.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Mód. Korm. rendelet) megváltoztatta, az oktatási hivatal hivatalból nyilvántartásba veszi. E szak tekintetében a Mód. Korm. rendelet által meghatározott képzési és kimeneti követelményeket, valamint az e követelmények alapján módosított képzési programot a 2021/2022. tanévben első évfolyamon tanulmányaikat kezdő hallgatókra, majd azt követően felmenő rendszerben kell alkalmazni.

(8) A 2020/2021. tanévben megkezdett mesterképzésben folytatott tanulmányokra tekintettel meghatározott idegennyelvi követelmény a Mód. Korm. rendelet alapján is teljesíthető.”

3. § Az R. 2. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.

4. § Az R. 2. melléklet

1. „AZ ALAPKÉPZÉSI SZAKOK JEGYZÉKE” megnevezésű táblázat 12. sorában a „katonai üzemeltetés” szövegrész helyébe a „katonai infokommunikáció”, a „Military Maintenance” szövegrész helyébe a „Military Infocommunication”, a „katonai üzemeltető vezető” szövegrész helyébe a „katonai infokommunikációs vezető”, a „Military Maintenance Manager” szövegrész helyébe a „Military Infocommunication Manager” szöveg;
2. „1. KÖZIGAZGATÁS-SZERVEZŐ ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 5. pontjában az „elméletorientált (60–70 százalék)” szövegrész helyébe a „kiegyensúlyozott (40–60 százalék)” szöveg;
3. „1. KÖZIGAZGATÁS-SZERVEZŐ ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.1.1. alpontjában a „köszszolgálati” szövegrész helyébe a „közszolgálati” szöveg;
4. „2. BÜNYÜGYI IGAZGATÁSI ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.1.1. alpontjában a „köszszolgálati” szövegrész helyébe a „közszolgálati” szöveg;
5. „2. BÜNYÜGYI IGAZGATÁSI ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.3. alpontjában a „Tanévenként 4 hét” szövegrész helyébe a „10 hét” szöveg;
6. „3. BÜNYÜGYI ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.3. alpontjában a „Tanévenként 4 hét” szövegrész helyébe a „14 hét” szöveg;
7. „4. RENDÉSZETI IGAZGATÁSI ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.1.2. alpont e) pontjában a „közlekedésrendészeti” szövegrész helyébe a „közlekedésrendészeti”; a „balesetelemzési” szövegrész helyébe a „balesetelemzési” szöveg;
8. „4. RENDÉSZETI IGAZGATÁSI ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.3. alpontjában a „Tanévenként 4 hét” szövegrész helyébe a „10 hét” szöveg;
9. „5. RENDÉSZETI ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 2. pontjában a „közlekedésrendészeti” szövegrész helyébe a „közlekedésrendészeti” szöveg;
10. „5. RENDÉSZETI ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.1.2. alpont e) pontjában a „közlekedésrendészeti” szövegrész helyébe a „közlekedésrendészeti”, a „balesetelemzési” szövegrész helyébe a „balesetelemzési” szöveg;
11. „5. RENDÉSZETI ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.3. alpontjában a „szervénél” szövegrész helyébe a „szervénél”, a „tanévenként 4 hét” szövegrész helyébe a „14 hét” szöveg;
12. „6. KATASZTRÓFAVÉDELEM ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 2. pontjában a „Managment” szövegrész helyébe a „Management”, a „Resuce” szövegrész helyébe a „Rescue” szöveg;
13. „6. KATASZTRÓFAVÉDELEM ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.1.1. alpontjában a „köszszolgálati” szövegrész helyébe a „közszolgálati” szöveg;
14. „7. POLGÁRI NEMZETBIZTONSÁGI ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.1.1. alpontjában a „köszszolgálati” szövegrész helyébe a „közszolgálati” szöveg;
15. „8. NEMZETBIZTONSÁGI ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.1.1. alpontjában a „köszszolgálati” szövegrész helyébe a „közszolgálati” szöveg;
16. „9. KATONAI VEZETŐI ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 7. pont 7.1.2.4. alpont d) pontjában a „non-govermental” szövegrész helyébe a „non-governmental” szöveg;
17. „9. KATONAI VEZETŐI ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.1.1. alpontjában a „köszszolgálati” szövegrész helyébe a „közszolgálati” szöveg;
18. „10. KATONAI GAZDÁLKODÁSI ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.1.1. alpontjában a „köszszolgálati” szövegrész helyébe a „közszolgálati” szöveg;
19. „11. KATONAI ÜZEMELTETÉS ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.1.1. alpontjában a „köszszolgálati” szövegrész helyébe a „közszolgálati” szöveg;
20. „12. KATONAI LOGISZTIKA ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.1.1. alpontjában a „köszszolgálati” szövegrész helyébe a „közszolgálati” szöveg;
21. „13. ÁLLAMI LÉGIKÖZLEKEDÉSI ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 7. pont 7.1.2.2. alpont b) pontjában a „radar berendezések” szövegrész helyébe a „radarberendezések” szöveg;
22. „13. ÁLLAMI LÉGIKÖZLEKEDÉSI ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.1.1. alpontjában a „köszszolgálati” szövegrész helyébe a „közszolgálati” szöveg;
23. „14. NEMZETKÖZI IGAZGATÁSI ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 7. pont 7.1.1. alpont c) pontjában a „szervezett” szövegrész helyébe a „szervezet” szöveg;

24. „14. NEMZETKÖZI IGAZGATÁSI ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.1.1. alpontjában a „köszölgéati” szövegrész helyébe a „köszölgéati” szöveg;
25. „15. NEMZETKÖZI BIZTONSÁG- ÉS VÉDELEMPOLITIKAI ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.1.1. alpontjában a „köszölgéati” szövegrész helyébe a „köszölgéati” szöveg lép.

5. §

Az R. 3. melléklet

- a) „1. ÁLLAMTUDOMÁNYI MESTERKÉPZÉSI SZAK OSZTATLAN KÉPZÉS” alcím 3. pontjában a „terület” szövegrész helyébe a „terület:” szöveg;
- b) „2. KÖZIGAZGATÁSI MESTERKÉPZÉSI SZAK” alcím 6. pontjában az „elméletorientált (60–70 százalék)” szövegrész helyébe a „kiegyensúlyozott (40–60 százalék)” szöveg;
- c) „4. KORMÁNYZÁS ÉS VEZETÉS MESTERKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pontjában az „Az alapképzési” szövegrész helyébe az „A mesterképzési” szöveg;
- d) „4. KORMÁNYZÁS ÉS VEZETÉS MESTERKÉPZÉSI SZAK” alcím 9. pont 9.2. alpontjában a „C2” szövegrész helyébe a „C1” szöveg;
- e) „5. FEJLESZTÉSPOLITIKAI PROGRAMMENEDZSMENT MESTERKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pontjában az „Az alapképzési” szövegrész helyébe az „A mesterképzési” szöveg;
- f) „5. FEJLESZTÉSPOLITIKAI PROGRAMMENEDZSMENT MESTERKÉPZÉSI SZAK” alcím 9. pont 9.2. alpontjában a „C2” szövegrész helyébe a „C1” szöveg;
- g) „7. RENDESZETI VEZETŐ MESTERKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.1.2.1. alpontjában az „érdekeiket” szövegrész helyébe az „érdekeit” szöveg;
- h) „10. KATASZTRÓFAVÉDELEM MESTERKÉPZÉSI SZAK” alcím 9. pont 9.4. alpontjában a „köszölgéati” szövegrész helyébe a „köszölgéati”; a „rendészeti humánmenedzsment és kommunikációs szakterület (katasztrófapszichológia, pedagógiai ismeretek, számítástechnikai ismeretek, katasztrófavédelmi informatikai rendszerek, idegen nyelv)” szövegrész helyébe a „rendészeti humánmenedzsment és kommunikációs szakterület (katasztrófapszichológia, pedagógiai ismeretek, számítástechnikai ismeretek, katasztrófavédelmi informatikai rendszerek, idegen nyelv) 11–13 kredit” szöveg lép.

6. §

Hatályát veszti az R. 2. melléklet

- a) „9. KATONAI VEZETŐI ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.2. alpontjában a „szerinti”;
- b) „10. KATONAI GAZDÁLKODÁSI ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.2. alpontjában a „szerinti”;
- c) „12. KATONAI LOGISZTIKA ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.2. alpontjában a „szerinti”;
- d) „13. ÁLLAMI LÉGIKÖZLEKEDÉSI ALAPKÉPZÉSI SZAK” alcím 8. pont 8.2. alpontjában a „szerinti” szövegrész.

7. §

Hatályát veszti az R. 3. melléklet „19. NEMZETKÖZI VÍZPOLITIKA ÉS VÍZDIPLOMACIA MESTERKÉPZÉSI SZAK” alcím 9. pont 9.2. alpontjában az „A mesterfokozat megszerzéséhez angol nyelvből államilag elismert felsőfokú (C1) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.” szövegrész.

3. Záró rendelkezések**8. §**

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 544/2020. (XII. 2.) Korm. rendelethez

Az R. 2. melléklet 11. Katonai üzemeltetés alapképzési szak alcíme helyébe a következő rendelkezés lép:

„11. KATONAI INFOKOMMUNIKÁCIÓ ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: katonai infokommunikáció (Military Infocommunication)
2. Az alapképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:
 - végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc-) fokozat
 - szakképzettség: katonai infokommunikációs vezető
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Military Infocommunication Manager
 - választható specializációk: katonai informatika, katonai kommunikáció és információvédelem, rádióelektronikai felderítő és elektronikai hadviselés
3. Képzési terület, az NKE tv. 3. §-ában meghatározott felsőoktatási terület: államtudományi, katonai
4. A képzési idő félévekben: 8 félév
5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 240 kredit
 - a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40–60%)
 - a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 14 kredit
 - a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 12 kredit
6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 0688
7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja olyan katonai infokommunikációs szakemberek képzése, akik alkalmasak a Magyar Honvédség, a Honvédelmi Minisztérium, annak háttérintézményei, valamint a védelmi szféra infokommunikációs eszközeinek üzemeltetésére, az üzemben tartás vezetésére, valamint az új infokommunikációs eszközök és a hozzájuk kapcsolódó új technológiák bevezetésére, illetve alkalmazására. A választott specializációtól függően képesek alegység-parancsnoki és szaktiszti beosztásokban honi területeken béke- és minősített időszakban, külföldön többnemzeti válságreakáló és háborús műveletekben infokommunikációs rendszerek üzemeltetéséhez és üzemben tartásához kapcsolódó gyakorlati tevékenységek tervezésére, szervezésére és irányítására.

7.1. Az elsajátítandó közös szakmai kompetenciák

7.1.1. A katonai infokommunikációs vezető

a) tudása

 - Ismeri az összefegyvernemi harc megvívásával kapcsolatos alapismereteket, annak főbb jellemzőit, a harctámogatás, a harckiszolgáló támogatás, a haderőnemek és a fegyvernemek szervezeti felépítését, harceljárásait.
 - Rendelkezik vezetői alapismeretekkel, tisztában van a vezetői kompetenciákkal és a beosztottak eredményes irányításához szükséges ismeretekkel, valamint a beosztottakat motiváló képességekkel.
 - Rendelkezik az általános gazdálkodási, jogi, korszerű geoinformációs rendszerek alapjainak ismeretével.
 - Ismeri a szakasz, század (zászlóalj) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani elveket és eljárásokat.
 - Ismeri a szakasz, század (zászlóalj) békevezetési okmányait és azok vezetésének rendjét.
 - Ismeri a Magyar Honvédség katasztrófavédelmi feladatok megoldásához való hozzájárulás alegységszintű feladatait.
 - Rendelkezik korszerű katonai térképészeti, tereptani és katonaföldrajzi ismeretekkel.
 - Ismeri a szakasz, század (zászlóalj) infokommunikációs eszközeit és azok alkalmazását.
 - Ismeri az alapvető egészség- és járványügyi, valamint sebesültellátási feladatokat.

b) képességei

 - Képes a szakalegységek vezetésére.
 - Képes a szaktechnikai eszközök hatékony, biztonságos üzemeltetésére, az üzembentartási folyamatok irányítására.
 - Képes magas szinten alkalmazni a szakterminológiát magyarul és angolul is.
 - Képes idegen nyelvű szakirodalom olvasására, feldolgozására.
 - Képes a munkaköréhez kapcsolódó dokumentumok, nyomtatványok, jegyzőkönyvek, feljegyzések és emlékeztetők önálló elkészítésére, okmányok kitöltésére, a munkaköréhez kapcsolódó események szervezésére, technikai előkészítésére.

- Képes a munkájához szükséges módszerek és eljárások kiválasztására, azok egyedi és komplex alkalmazására.
- Képes a munkájával járó pszichikai és fizikai stresszel szembeni alkalmazkodásra, illetve ismeri a stresszkezelés intézményi és egyéni megoldásait.
- Képes az együttműködésben folyó munkavégzésre.
- Képes a katonai rádióforgalmazásra magyar és angol nyelven.
- A munkaköri feladatainak ellátásához megfelelő kitartással és monotóniatűréssel rendelkezik.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzeti érdekek, a haza védelme iránt.
- Nyitott ismereteinek gyarapítása iránt.
- Feladatai ellátása során együttműködési készség jellemzi, törekszik a beosztottak bevonására a döntési folyamatokba.
- Törekszik feladatellátása során a megfelelő önkontroll, tolerancia, empátia és az előítéletektől mentes gondolkodás és viselkedés tanúsítására.
- Munkájában és emberi kapcsolataiban megbízhatóság jellemzi.
- Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés iránt.
- Nyitott szakterülete új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.

d) autonómiája és felelőssége

- A szakterületén megjelenő folyamatokban képes önállóan döntéseket hozni, azokat felelősséggel, a jogszabályi keretek figyelembevételével végrehajtani.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének az alegysége egészére gyakorolt hatásaival, következményeivel.

7.1.2. A specializáció szerezhető sajátos kompetenciák

7.1.2.1. A katonai informatika specializáció továbbá a katonai infokommunikációs vezető

a) tudása

- Rendelkezik megfelelő szintű társadalomtudományi ismeretekkel.
- Rendelkezik katonai vezetői ismeretekkel, valamint harcászati szintű katonai szakmai ismeretekkel.
- Ismeri a katonai szakterületen alkalmazható vezetéseméleti elveket és módszereket.
- Ismeri a szakterület alkalmazási elveit.
- Rendelkezik megfelelő szintű államigazgatási ismeretekkel.
- Rendelkezik hazai és nemzetközi közjogi és hadijogi ismeretekkel.

b) képességei

- Képes az általános műveltség és társadalomtudományi ismeretek alapján eligazodni a nemzetközi, a társadalmi és a politikai eseményekben.
- Képes helyesen értelmezni a modern hadsereg funkcióit, helyét és szerepét a demokratikus társadalmakban.
- Képes a hivatásos tiszt számára előírt fizikai edzettségi és állóképességi követelmények folyamatos teljesítésére.
- Képes a rendszeresített haditechnikai eszközök üzemeltetésére.
- Képes a komplex infokommunikációs és információvédelmi rendszerek üzemeltetésére.
- Képes a környezettudatos katonai-szakmai tevékenység végzésére és a munkavédelmi feladatok megoldására.
- Képes a modern vezetési módszerek és eszközök alkalmazására.
- Képes a katonai műveletek jogi alapjainak megértésére.
- Képes a vezetői ismeretei, jártassága, valamint szakmai tudása birtokában a rábízott szervezet tevékenységeinek megtervezésére, megszervezésére és folyamatos irányítására, a szervezet tevékenységében való hatékony részvételre, valamint az irányított szervezet munkájának, tevékenységének, gyakorlati problémáinak elemzésére, megoldására, a szervezet munkájának korszerűsítésére.
- Képes az alárendeltek tevékenységeinek, feladatainak megalapozott, előrelátó és a gyakorlatban végrehajtható meghatározására, a végrehajtás koordinálására, hatékony ellenőrzésére.
- Képes a katonai feladatok végrehajtása érdekében érdemi együttműködésre a rendvédelmi és közigazgatási szervek képviselőivel.

c) attitűdje

- Nyitott ismereteinek gyarapítása iránt.
- Feladatai ellátása során együttműködési készség jellemzi, törekszik a beosztottak bevonására a döntési folyamatokba.

- Törekszik feladatellátása során a megfelelő önkontroll, tolerancia, empátia és az előítéletektől mentes gondolkodás és viselkedés tanúsítására.
- Munkájában és emberi kapcsolataiban megbízhatóság és példamutatás jellemzi.
- Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés iránt.
- Nyitott szakterülete új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására, elkötelezett önmaga folyamatos képzésére.

d) autonómiája és felelőssége

- A szakterületén megjelenő folyamatokban képes önállóan döntéseket hozni, azokat felelősséggel, a jogszabályi keretek figyelembevételével végrehajtani.
- Tisztában van döntéseinek, tevékenységének az alegysége egészére gyakorolt hatásaival, következményeivel.

7.1.2.2. A katonai kommunikáció és információvédelem specializáción továbbá a katonai infokommunikációs vezető

a) tudása

- Mélyrehatóan ismeri a Magyar Honvédségben rendszeresített, illetve alkalmazott stacioner és telepített infokommunikációs és információbiztonsági hardver- és szoftverelemeket és az ezekből kialakított rendszereket.
- Ismeri az infokommunikációs és információvédelmi rendszerek katonai műveletekben történő alkalmazásának elveit.
- Ismeri a harcászati szintű infokommunikációs forrásokat, a beszéd-, adat- és médiafeldolgozási technikákat és az infokommunikációs folyamatokhoz kapcsolódó tevékenységek vezetésének elveit, más szakmai szervezetekkel az együttműködés kérdéseit.
- Ismeri az alkalmi harci kötelek, alegységek béke és békétől eltérő műveletek során alkalmazható infokommunikációs eszközökkel történő biztosítási és információvédelmi feladatokhoz kapcsolódó tervezési, szervezési műveletek elveit és az eszközök harci alkalmazási jellemzőit.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az infokommunikációs eszközök és rendszerek üzemben tartásának koordinálására, az időszakos kiszolgálási tervek és jelentések kidolgozásához, tervezéséhez, szervezéséhez, irányításához, valamint ellenőrzéséhez.
- Mélyrehatóan ismeri a saját szárazföldi és fedélzeti kommunikációs és információvédelmi rendszerek, berendezések technikai paramétereit, működési elveit, üzemeltetési jellemzőit és harci alkalmazási elveit.
- Átfogóan ismeri a szakterületét érintő szervezési és üzemeltetési jogszabályokat, szabályzókat.
- Átfogóan ismeri a technikai kiszolgáláshoz, karbantartási és javítási feladatokhoz kapcsolódó okmányrendszert.
- Rendelkezik azzal a tudással, ami szükséges az infokommunikációs és információvédelmi szakalegységek kiképzésének és napi tevékenységének tervezéséhez, szervezéséhez és irányításához.
- Átfogóan ismeri a NATO Communications and Information Systems (CIS) üzemeltetésével kapcsolatos szabályzóit.

b) képességei

- Képes szakismereteivel hozzájárulni a csapatok infokommunikációs és információvédelmi rendszereinek megtervezéséhez, megszervezéséhez és végrehajtásához.
- Képes az infokommunikációs hálózatok alegységszintű megtervezésére, megszervezésére és irányítására.
- Képes a megszerzett adatok előzetes feldolgozására, az elektronikai objektumok értékelésére, a célok kiválasztására és az adatok továbbítására az előljáró vezetési szint felé.
- Képes az elektronikus információbiztonság menedzsmentjének, ezen belül különösen a kockázatmenedzsmenttel, valamint az akkreditációval és auditálással kapcsolatos alapvető elméleti és gyakorlati feladatok koordinálására, végrehajtására és ellenőrzésére.
- Képes a rejtjelbiztonsággal, elektromágneses kompatibilitással, átvitelbiztonsággal, számítógép- és helyihálózat-biztonsággal, hálózatok biztonságos összekapcsolásával összefüggő elméleti és gyakorlati feladatok koordinálására, végrehajtására és ellenőrzésére.
- Képes az alkalmi harci kötelek, alegységek béke és békétől eltérő műveletei során alkalmazható infokommunikációs eszközökkel történő támogatási feladatok tervezésére, szervezésére, irányítására alegység szinten.
- Képes az első tiszti beosztásában rendszeresített parancsnoki és más szakbeosztások betöltésére.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel való együttműködésre.
- Alegységparancsnoki szinten képes a NATO infokommunikációs és információvédelemmel kapcsolatos szabályzóinak nemzetközi és hazai környezetben való alkalmazására, gyakorlatokon és külszolgálatok során.

c) attitűdje

- Nyitott ismereteinek gyarapítása iránt, fogékony a szakmai, technológiai fejlesztésekre, és munkája során törekszik azok megvalósítására.
- Elkötelezett az infokommunikációval és az információvédelemmel kapcsolatos legújabb technológiai eljárások, új szakmai ismeretek, gyakorlatok és módszerek szakmai továbbképzéseken való megismerésére, elsajátítására.
- Törekszik a problémák másokkal közösen, együttműködésben való megoldására.
- Törekszik a szakmai céljainak leginkább megfelelő önképzési lehetőségek kihasználására.
- Elkötelezett az infokommunikációs és információvédelmi rendszerekkel kapcsolatos érzékeny információk jogszabályok szerinti kezelésére.
- Elkötelezett a minőségi munkavégzésre, valamint a minőségi követelmények betartására és betartatására.

d) autonómiája és felelőssége

- Az előjárói feladatszabás és a parancsnoki hierarchia keretein belül, a tevékenységének kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett, önállóan végzi szakmai munkáját.
- A szakterületén megjelenő folyamatokban szakmailag megalapozott, önálló döntéseket hoz, azokat felelősséggel, az érvényes jogszabályi keretek figyelembevételével végrehajtja.
- Felelős döntéseinek, vezetői és szakmai tevékenységének az általa vezetett szervezet egészére gyakorolt hatásaiért, rövid, közép- és hosszú távú következményeiért.
- Értékeli beosztottjai munkáját, kritikai észrevételekkel elősegíti szakmai fejlődésüket.
- Felelősséget vállal szakmai döntéseiért, illetve az általa irányított szakmai tevékenységekért.
- Folyamatos önképzéssel és szervezett továbbképzésekkel fejleszti meglévő képességeit, új kompetenciákat fejleszt, amelyek birtokában alkalmassá válhat magasabb munkakör betöltésére.

7.1.2.3. A rádióelektronikai felderítő és elektronikai hadviselés specializáción továbbá a katonai infokommunikációs vezető

a) tudása

- Mélyrehatóan ismeri a rádióelektronikai felderítés és az elektronikai hadviselés alapelveit, feladatait, a csapatok vezetési és fegyverirányítási rendszereinek elektronikai felderítési, támadási és védelmi kérdéseit.
- Ismeri az összefegyvernemi műveleteknek a harcászati szintű felderítő és elektronikai hadviselési rendszerekre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a harcászati szintű adatforrásokat, az adatszerezési technikákat és az adatszerezési tevékenységek vezetésének elveit, valamint a más felderítő szervekkel való együttműködés kérdéseit.
- Ismeri a légi és földi robottechnikai eszközök konstrukciós, vezetési és harci alkalmazási kérdéseit.
- Átfogóan ismeri a más országok felderítő, híradó, rádiólokációs, rádiónavigációs, távérzékelési és elektronikai hadviselési rendszereinek, berendezéseinek technikai paramétereit, működési elveit és harci alkalmazási jellemzőit.
- Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek a harcászati szintű rádióelektronikai felderítés és elektronikai hadviselés tervezéséhez, szervezéséhez, irányításához, valamint ellenőrzéséhez.
- Átfogóan ismeri az információs műveletek és a kibertéri műveletek elveit, valamint azok összefüggéseit a rádióelektronikai felderítéssel és az elektronikai hadviseléssel.
- Mélyrehatóan ismeri a saját szárazföldi és fedélzeti rádióelektronikai felderítő, valamint elektronikai hadviselési rendszerek, berendezések technikai paramétereit, működési elveit, üzemeltetési jellemzőit és harci alkalmazási elveit.
- Átfogóan ismeri a szakterületét érintő szervezési és üzemeltetési jogszabályokat, szabályzókat.
- Átfogóan ismeri a technikai kiszolgáláshoz, karbantartási és javítási feladatokhoz kapcsolódó okmányrendszert.
- Rendelkezik azzal a tudással, ami szükséges a rádióelektronikai felderítő és elektronikai hadviselési szakalegységek kiképzésének és napi tevékenységének tervezéséhez, szervezéséhez és irányításához; átfogóan ismeri a NATO rádióelektronikai felderítő és elektronikai hadviselés szabályzóit.

b) képességei

- Képes szakismereteivel hozzájárulni az összefegyvernemi kötelékek rádióelektronikai felderítő és elektronikai hadviselési támogatásának megtervezéséhez, megszervezéséhez és végrehajtásához.
- Képes az adatszerezés alegységszintű megtervezésére, megszervezésére és irányítására.
- Képes a megszerzett adatok előzetes feldolgozására, az elektronikai objektumok értékelésére, a célok kiválasztására és az adatok továbbítására az előjáró vezetési szint felé.

- Képes a rendszeresített szárazföldi és légi technikai eszközökkel a rádióelektronikai felderítési, zavarási és elektronikai védelmi feladatok körültekintő megtervezésére, megszervezésére, irányítására és végrehajtására.
- Képes az alkalmi harci kötelékek, alegységek béke és békétől eltérő műveletei során alkalmazható rádióelektronikai felderítő és elektronikai hadviselési eszközökkel történő támogatási feladatok tervezésére, szervezésére, irányítására alegység szinten.
- Képes az első tiszti beosztásában rendszeresített parancsnoki és más szakbeosztások betöltésére.
- Képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel való együttműködésre.
- Alegységparancsnoki szinten képes a NATO rádióelektronikai felderítő és elektronikai hadviselés szabályzóinak nemzetközi és hazai környezetben való alkalmazására, gyakorlatokon és külszolgálatok során.

c) attitűdje

- Nyitott és fogékony a szakmai, technológiai fejlesztésekre, és munkája során törekszik azok megvalósítására.
- Elkötelezett a legújabb elektronikai technológiai eljárások, új szakmai ismeretek, gyakorlatok és módszerek szakmai továbbképzéseken való megismerésére, elsajátítására.
- Törekszik a problémák másokkal közösen, együttműködésben való megoldására.
- Törekszik a szakmai céljainak leginkább megfelelő önképzési formák megvalósítására.
- Elkötelezett az elektronikai hadviseléshez kapcsolódó érzékeny információk jogszabályok szerinti kezelésére.
- Elkötelezett a minőségi munkavégzésre, valamint a minőségi követelmények betartására és betartatására.

d) autonómiája és felelőssége

- Az előjárói feladatszabás és a parancsnoki hierarchia keretein belül, a tevékenységének kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett, önállóan végzi szakmai munkáját.
- Értékeli beosztottjai munkáját, kritikai észrevételekkel elősegíti szakmai fejlődésüket.
- Felelősséget vállal szakmai döntéseiért, illetve az általa irányított szakmai tevékenységekért.
- Folyamatos önképzéssel és szervezett továbbképzésekkel fejleszti meglévő képességeit, új kompetenciákat fejleszt, amelyek birtokában alkalmassá válhat felelősségteljes munkakör betöltésére.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül

- műveltség, kultúra, értékek modul (bölcsettudomány, társadalomtudomány) 4–8 kredit,
- államtudományi modul (állam- és jogtudomány, hadtudomány, nemzetközi és fejlődéstanulmányok, információ- és kommunikációelmélet szakterületekből válogatva) 5–20 kredit,
- egyetemi közös közszolgálati gyakorlat 2–4 kredit,
- katonai alapismeretek 14–18 kredit,
- gazdasági és humán ismeretek 12–20 kredit,
- természettudományos alapismeretek 16–24 kredit,
- műszaki és elektronikai ismeretek 24–40 kredit,
- katonai infokommunikációs szakmai alapismeretek 24–40 kredit.

8.1.2. A specializációk tudományágai, szakterületei és kreditaránya

A specializációk kreditaránya további 60–96 kredit

a) katonai informatika specializáció

- katonai informatikai specifikus ismeretek,
- infokommunikációs rendszerek üzemeltetésének ismeretei, hálózatfelügyeleti ismeretek, információbiztonsági ismeretek, a Magyar Honvédség és a NATO infokommunikációs rendszereinek ismerete, programozási ismeretek, informatikai alkalmazások tervezésének, szervezésének ismerete;

b) katonai kommunikáció és információvédelem specializáció

- polgári, kormányzati és katonai infokommunikációs hálózati ismeretek, információvédelmet, információbiztonságot alkotó technikai kommunikációs és informatikai rendszerismeretek, hálózatok speciális szervezési, működési, üzemeltetési, hálózatfelügyeleti elvei, sajátosságai,
- nemzeti és külföldi nyílt, nem nyilvános és minősített infokommunikációs és elektronikus adatfeldolgozó rendszerek tervezési, üzemeltetési ismeretei,
- elektronikus információbiztonság technikai menedzsmentjének megvalósítása, a rejtjelbiztonsággal, EMC-vel, átvitelbiztonsággal, számítógép- és helyihálózat-biztonsággal, hálózatok biztonságos összekapcsolásával összefüggő elméleti és gyakorlati ismeretei;

- c) rádióelektronikai felderítő és elektronikai hadviselés specializáció
- rádióelektronikai felderítő és elektronikai hadviselés specifikus ismeretek,
 - szakmai elektronikai ismeretek, szaktechnikai berendezések és rendszertan ismeretek, szakharcászati ismeretek.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapfokozat megszerzéséhez angol nyelvből államilag elismert STANAG 6001. 2.2.2.2. szintű nyelvvizsgabizonyítvány szükséges.

8.3. A szakmai gyakorlat követelményei

Az intézményen kívül teljesítendő egybefüggő szakmai gyakorlat legalább nyolc hét időtartamú. A szakmai gyakorlat kritériumkövetelmény. A szakmai gyakorlat teljesítésének részletes követelményeit a szak tanterve határozza meg.”

A Kormány 545/2020. (XII. 2.) Korm. rendelete a paksi Integrált Központ létrehozását célzó beruházás, valamint a kapcsolódó bontási és kármentesítési munkák előkészítésével és megvalósításával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről, valamint az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány

a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény 12. § (5) bekezdés a), b), d) és f) pontjában,

a 4. § a) pontja tekintetében a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény 198. § (1) bekezdés 3. pontjában,

a 4. § b) pontja tekintetében az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 62. § (1) bekezdés 16. pont 16.2. alpontjában és 17. pontjában,

a 4. § c) és d) pontja tekintetében a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (1) bekezdés c) pontjában,

az 5. § tekintetében a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 93. § (1) bekezdés 1., 9. és 11. pontjában,

a 6. § tekintetében az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 62. § (1) bekezdés 27. pontjában,

a 9. és a 10. §, valamint a 2. melléklet tekintetében az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 139. § b) pontjában

kapott felhatalmazás alapján,

az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §**
- (1) A Kormány nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánítja az ingatlan-nyilvántartás szerinti Paks belterület 3537/14, 3537/22, 3537/24, 3537/34, 3537/35, 3537/36, 3653, 3654/1, 3654/2 és 3655 helyrajzi számú ingatlanokon, valamint az ezen ingatlanokból a telekalakítási eljárásban hozott döntés véglegessé válását követően kialakított ingatlanokon megvalósuló, a paksi Integrált Központ létrehozását célzó beruházást, valamint a kapcsolódó bontási és kármentesítési munkák előkészítésével és megvalósításával (a továbbiakban együtt: Beruházás) összefüggő, az 1. mellékletben meghatározott közigazgatási hatósági ügyeket.
 - (2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a Beruházással összefüggőnek kell tekinteni mindazokat a közigazgatási hatósági ügyeket, amelyek
 - a) a Beruházás előkészítéséhez, megvalósításához, használatbavételéhez és üzemeltetésének beindításához szükségesek,
 - b) a Beruházáshoz kapcsolódó, az (1) bekezdés szerinti létesítmény megközelítését, működését és városképi illeszkedését segítő – útépitési, közműcsatlakozási és -fejlesztési, valamint azokkal közvetlenül összefüggő – munkákkal kapcsolatosak.

- 2. §** (1) A Kormány az 1. § (1) bekezdése szerinti kiemelt jelentőségű ügyekben koordinációs feladatokat ellátó kormány megbízottként a Tolna Megyei Kormányhivatalt vezető kormány megbízottat jelöli ki.
(2) A Kormány az 1. melléklet 8., 17. és 21. pontja szerinti közigazgatási hatósági ügyekben eljáró hatóságként a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságot jelöli ki.
- 3. §** (1) A Beruházással összefüggő közigazgatási hatósági ügyekre vonatkozó ügyintézési határidő – ha jogszabály rövidebbet nem állapít meg, illetve a környezet védelmének általános szabályairól szóló törvény szerinti előzetes vizsgálati eljárás, a környezeti hatásvizsgálati eljárás és a természetvédelmi hatósági eljárás kivételével – tizenöt nap.
(2) A Beruházással összefüggő közigazgatási hatósági ügyekben a szakhatósági eljárásra vonatkozó ügyintézési határidő – ha jogszabály rövidebbet nem állapít meg, valamint a környezetvédelmi és természetvédelmi szakhatóság eljárása kivételével – tíz nap.
- 4. §** A Beruházással összefüggésben
a) építészeti-műszaki tervpályázati eljárást nem kell lefolytatni,
b) építészeti-műszaki tervtanácsi véleményt nem kell beszerezni,
c) településképi véleményezési eljárást nem kell lefolytatni, valamint
d) településképi bejelentési eljárásnak nincs helye.
- 5. §** (1) A Beruházással összefüggésben előzetes régészeti dokumentáció készítése nem szükséges, ha a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 23/C. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelelő örökségvédelmi hatástanulmány a Beruházáshoz köthetően már rendelkezésre áll.
(2) Ha az (1) bekezdés szerinti dokumentumok egyike sem áll rendelkezésre, egyszerűsített előzetes régészeti dokumentációt kell készíteni.
- 6. §** A Beruházással érintett építmények, önálló rendeltetési egységek rendeltetésszerű használatához szükséges, az országos településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendelet szerint elhelyezendő személygépkocsi számát azzal az eltéréssel kell meghatározni, hogy egy személygépkocsi elhelyezését kell biztosítani igazgatási, iroda és egyéb önálló rendeltetési egységek huzamos tartózkodásra szolgáló helyiségeinek minden megkezdett 20 m² nettó alapterülete után.
- 7. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.
- 8. §** E rendelet rendelkezéseit a hatálybalépésekor folyamatban lévő közigazgatási hatósági ügyekben is alkalmazni kell.
- 9. §** Az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 1. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(5) A Kormány a 3. melléklet 23. és 42. pontja szerinti beruházások esetén az 1. melléklet szerinti közigazgatási hatósági eljárásokban, valamint a vízgazdálkodási és vízvédelmi célú projektek esetén, továbbá a gyorsforgalmi közúthálózat fejlesztése során az 1. melléklet 9. pontja szerinti táblázat 2. és 3. sorában meghatározott környezetvédelmi közigazgatási hatósági eljárásokban vízgazdálkodási és vízvédelmi szakkérdésben országos illetékességgel eljáró szakhatóságként az országos vízügyi hatóságot és az országos vízvédelmi hatóságot jelöli ki.”
- 10. §** Az R. 3. melléklete a 2. melléklet szerint módosul.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

*1. melléklet az 545/2020. (XII. 2.) Korm. rendelethez***A Beruházással összefüggő, nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánított közigazgatási hatósági ügyek**

1. építésügyi hatósági engedélyezési és tudomásulvételi eljárások,
2. örökségvédelmi hatósági engedélyezési és bejelentési eljárások,
3. környezetvédelmi hatósági eljárások,
4. természetvédelmi hatósági eljárások,
5. területrendezési hatósági eljárások,
6. útügyi hatósági eljárások,
7. vasúti hatósági engedélyezési eljárások,
8. vízügyi és vízvédelmi hatósági eljárások,
9. a műszaki biztonsági hatóság hatáskörébe tartozó sajátos építményfajtákra vonatkozó építésügyi hatósági engedélyezési eljárások,
10. mérésügyi és műszaki biztonsági hatósági engedélyezési eljárások,
11. ingatlan-nyilvántartással összefüggő hatósági eljárások,
12. telekalakításra irányuló hatósági eljárások,
13. földmérési hatósági eljárások,
14. talajvédelmi engedélyezésre irányuló hatósági eljárások
15. hírközlési hatósági eljárások,
16. bányahatósági engedélyezési eljárások,
17. tűzvédelmi hatósági eljárások,
18. élelmiszerlánc-felügyeleti eljárás,
19. közegészségügyi hatósági eljárások,
20. régészeti feltárásokkal kapcsolatos eljárások,
21. katasztrófavédelmi hatósági eljárások,
22. erdészeti hatósági eljárások,
23. építményeken kívüli és belüli felvonó, mozgólépcső, emelők, gépi működtetési közlekedési berendezések engedélyezésére irányuló hatósági eljárások,
24. a közterületen és belterületen lévő fás szárú növények kivágásával és pótlásával kapcsolatos eljárások,
25. magánvezeték létesítésével, bővítésével és megszüntetésével kapcsolatos eljárások,
26. azok az 1–25. pontban nem szereplő hatósági engedélyezési eljárások, melyek a Beruházás megvalósításához, használatbavételéhez és üzemeltetésének beindításához közvetlenül szükségesek,
27. az 1–26. pontban felsorolt ügyfajtákban kiadott hatósági döntések módosítására irányuló hatósági eljárások.

2. melléklet az 545/2020. (XII. 2.) Korm. rendelethez

Az R. 3. melléklete a következő 42. ponttal egészül ki:

„42. A paksi Integrált Központ létrehozására irányuló beruházás, valamint a kapcsolódó bontási és kármentesítési munkák előkészítésével és megvalósításával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet módosításáról szóló 545/2020. (XII. 2.) Korm. rendelet szerinti beruházás.”

VII. Az Alkotmánybíróság döntései

Az Alkotmánybíróság teljes ülésének 1008/2020. (XII. 2.) AB Tü. határozata az Alkotmánybíróság háromtagú állandó tanácsának összetételéről és a tanácsvezető személyéről

1. Az Alkotmánybíróság teljes ülése az Alkotmánybíróságról szóló CLI. törvény 49. § (1) és (7) bekezdésében meghatározott jogkörében eljárva – az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat 5. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel – az Alkotmánybíróság háromtagú tanácsának összetételét az alábbiak szerint határozza meg:

A háromtagú tanács tagjai:

Dr. Sulyok Tamás tanácsvezető alkotmánybíró,
Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró,
Dr. Szalay Péter alkotmánybíró.

2. Az Alkotmánybíróság e határozatát a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 26. § (2) bekezdése alapján a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.
3. E határozat a közzétételét követő napon lép hatályba, ezzel egyidejűleg az Alkotmánybíróság háromtagú tanácsának összetételéről és a tanácsvezető személyéről szóló 1001/2019. (IX. 20.) AB Tü. határozata hatályát veszti.

Budapest, 2020. december 1.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: XVIII/1978/2020.

Az Alkotmánybíróság 1009/2020. (XII. 2.) AB Tü. határozata az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat módosításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 50. § (2) bekezdés c) pontja és 70. § (1) bekezdése, valamint a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 23. § (1) bekezdés c) pontja alapján az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat módosításáról az alábbi határozatot hozza.

1. Az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat 11. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„11. § Az Abtv. 55. § (5) bekezdésében meghatározott egyesbírói eljárásban egyidejűleg öt alkotmánybíró jár el. Az egyes bírókat az elnök javaslatára a teljes ülés választja egy évre.”
2. Az Alkotmánybíróság teljes ülésének e határozatát a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 26. § (2) bekezdése alapján a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.
3. Az Alkotmánybíróság teljes ülésének e határozata a közzétételét követő napon lép hatályba.

Budapest, 2020. december 1.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Hörchneré dr. Marosi Ildikó
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,

az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: XVIII/1979/2020.

Az Alkotmánybíróság 25/2020. (XII. 2.) AB határozata

az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 219. §-ára vonatkozó alkotmányos követelmény megállapítása

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Czine Ágnes* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Juhász Imre*, *dr. Pokol Béla* és *dr. Salamon László* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 219. §-ának alkalmazása esetén az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből és XXIV. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy az adóhatóság az adóbírság kiszabásakor hivatalból mérlegelje a határozathozatal időtartamát. Ha azt állapítja meg, hogy elsőfokú határozatát a törvényi határidőt túllépve, észszerűtlenül hosszú időt követően hozta meg, az adózónak okozott sérelemmel arányos mértékben mérsékelni köteles az adóbírság mértékét, vagy különösen indokolt esetben mellőzheti annak kiszabását, és e mérlegelésről számot kell adnia döntése indokolásában.
2. Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.I.35.454/2018/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője (Kristófik és Borfői Ügyvédi Iroda, képviseli: dr. Kristófik Zoltán) útján az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó kérelme annak a megállapítására irányult, hogy a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.I.35.454/2018/5. számú ítélete sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, és ezért azt az Alkotmánybíróság semmisítse meg.

- [2] 2. Az Alkotmányjogi panaszra okot adó ügy lényege a következők szerint foglalható össze az Alkotmánybíróság számára rendelkezésre bocsátott teljes iratanyag alapján.
- [3] 2.1. Az elsőfokú adóhatóság [Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) Észak-budapesti Adó- és Vámigazgatósága] az indítványozónál hivatalból általános forgalmi adó (a továbbiakban: áfa) adónemben bevallások utólagos vizsgálatára irányuló pénzüsszeg kiutalása előtti ellenőrzést folytatott le 2012 novemberére és decemberére, valamint a 2013. évre. Az indítványozó 2017. január 12-én átvette az ellenőrzést lezáró jegyzőkönyvet, amire észrevételt tett a számára nyitva álló 15 napos határidő utolsó napján. Az elsőfokú adóhatóság végzésével az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: régi Art.) 128. § (1) bekezdése szerinti 60 napos határozathozatali határidőt a régi Art. 5/A. § (1a) bekezdése alapján 30 nappal meghosszabbította. Az így megállapított határidő 2017. április 12-én lejárt.
- [4] Az elsőfokú adóhatóság 2017. április 21-én hozta meg 5507499470 ügyszámú határozatát, amelyben teljes egészében jogosulatlan igénylésnek minősülő áfa különbözetet állapított meg az indítványozó terhére, és 25%-os mértékkel számolva 10 952 000 Ft összegű adóbírságot szabott ki a régi Art. 170. § (1) bekezdése alapján. Az indítványozó fellebbezésére eljáró másodfokú adóhatóság (NAV Fellebbviteli Igazgatósága) 2017. szeptember 15-én kelt, 2235154241 ügyszámú határozatával az elsőfokú döntést helybenhagyta.
- [5] 2.2. Az indítványozó keresettel támadta a másodfokú határozatot a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: KMB) előtt. A jogalap és az adóbírság tekintetében is kérte annak hatályon kívül helyezését. A KMB a 44.K.33.388/2017/15. számú ítéletével a kérelmet elutasította a jogalap tekintetében, az adóbírság körében azonban hatályon kívül helyezte az alperesi határozatot az elsőfokú határozatra is kiterjedően.
- [6] A KMB a kereset adóbírságra vonatkozó részének értékelésekor figyelemmel volt egyrészt az 5/2017. (III. 10.) AB határozatra (a továbbiakban: Abh1.), amely értelmében – a KMB indokolása szerint – a határozathozatali határidő leteltét követően közigazgatási szankció nem szabható ki. Másrészt felhívta a Kúria Kfv.I.35.760/2016/6. számú ítéletét is, amely a régi Art. 128. § (1) bekezdése szerinti 60 napos határidő elmulasztását úgy értékelte, hogy az olyan törvénysértés a hatóság részéről, amely kizárja az adóbírság kiszabását.
- [7] 2.3. A másodfokú adóhatóság felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához. Ebben előadta, hogy az adóbírság kiszabhatóságával kapcsolatban a régi Art. 170. § (1) bekezdése nem tartalmaz jogvesztő határidőt. A túllépés az adóbírság mértékét sem befolyásolja. Lényegesnek tekintette azt is, hogy a késedelmes napok száma mindösszesen 9 volt. A Kúria korábbi döntése a határidő-túllépés jelentős időtartamára helyezte a hangsúlyt.
- [8] Az indítványozó felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte az adóbírság tekintetében. Ebben kiemelte, hogy időközben az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálta a Kúria Kfv.I.35.760/2016/6. számú ítéletét. Az erről szóló 17/2019. (V. 30.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh2.) azonban az Alkotmánybíróság nem tett megállapítást az adóbírságra.
- [9] A Kúria Kfv.I.35.454/2018/5. számú ítéletével az adóbírság körében a KMB ítéletét hatályon kívül helyezte, tehát helyt adott az alperesi hatóság felülvizsgálati kérelmének, aminek következtében az indítványozó kötelessé vált megfizetni az adóbírságot. A sérelmezett ítélet indokolásának [20]–[21] bekezdéseiben a Kúria vizsgálta azt a kérdést is, hogy: „Az előterjesztett alkotmányjogi panasz tartalmára tekintettel ezt a kérdést az Abh2. nem vizsgálta. Az Abh2. általános jelleggel tért ki arra a [104] pontban, hogy az ügyintézési határidő elmulasztása más, a tisztességes hatósági eljárás alapjogilag értékelhető sérelmének az okozásával együtt járva lehet alkalmas arra, hogy összességében értékelve lerontsa az eljárás minőségét. Az elsőfokú bíróság előtt ítéletének meghozatalakor még nem volt ismert az Abh2. határozat, így ítéletében megfelelően alkalmazta a Kúria Kfv.I.35.760/2016/6. számú határozatát, helytállóan fejtette ki, hogy a jogszabály erejénél fogva nincs lehetőség a határidő túllépésére. Megjegyzendő, hogy azon kúriai ítélet tényállása szerint az ellenőrzési jegyzőkönyvet 2014. október 17-én postai úton kézbesítették, az elsőfokú határozat meghozatalára pedig csak 2015. május 11-én került sor, és a Kúria a [35] pontban hangsúlyozta is a határidő jelentős túllépését. Ennek következtében az időközben meghozott Abh2. határozatra tekintettel az alperes által helybenhagyott elsőfokú határozat következmények nélkül rögzíthette, hogy bár az adóhatóság tudatában volt a meghosszabbított régi Art. 128. § (1) bekezdés szerinti határidő túllépésének, a 9 napos mulasztás nem vezetett az adóbírság mellőzésére.”
- [10] 3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszbeadvánnyal fordult az Alkotmánybírósághoz az Abtv. 27. §-a alapján. Az indítványozó által előadottak szerint a Kúria támadott ítélete a következők miatt ellentétes az Alaptörvénnyel.
- [11] A Kúria döntése sérti a tisztességes hatósági eljáráshoz való alapjogot [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés], ha figyelembe vesszük az Abh1. és az Abh2. tartalmát is. Az Abh2.-ben ugyanis az Alkotmánybíróság csak azt

mondta ki, hogy az előbbi alapjog nem zárja ki az ügyintézési határidőt követő határozathozatalt. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a határidőt követően hozott határozatban adóbírság mint szankció kiszabható lenne, hiszen az ellentétes az Abh1.-ben írtakkal. Az indítványozó álláspontja szerint adóbírság alkalmazására az adóhatóságnak abban az esetben sincs lehetősége, ha magának az adóhatósági határozat meghozatalának a célja egyébként nem önmagában a szankcionálás volt.

- [12] Az indítványozó előadta azt is, hogy a 60 napos törvényi határidő meghosszabbításra került az ügyében. Az adóhatóság a jogszabály szerint rendelkezésre álló, valamint „a saját maga által prolongált ügyintézési határidőt is elmulasztotta” – szól az indítvány. Amennyiben az Abh1. és Abh2. együttes értelmezéséből az a következtetés vonható le, hogy önmagában az ügyintézési határidő elmulasztása objektíve nem szünteti meg az adóbírság kiszabhatóságát, azt is értékelni kell, hogy ügyében az egyoldalú hatósági aktussal meghosszabbított határidőt mulasztották el. „Amennyiben a határidő megtartására kötelezett hatóság az egyoldalú aktussal meghosszabbított ügyintézési határidőt is elmulasztja, függetlenül annak mértékétől, akkor kétséget kizáróan a tisztességes hatósági eljáráshoz fűződő jog olyan sérelmét jelenti, amely az adóbírság mellőzésére ad okot.”
- [13] 4. Az Alkotmánybíróság eljárása során a (meghosszabbított) határozathozatali határidőn túl kiszabott adóbírsággal kapcsolatos joggyakorlat néhány elemének kifejtésére kérte a Kúria elnökét és a NAV-ot vezető államtitkárt, valamint a pénzügyminiszter állásfoglalását kérte koncepcionális kérdésekben. Az állásfoglalások beérkezésével az Alkotmánybíróság hivatalos tudomást szerzett az abban adott válaszokról, amiket figyelembe vett a jelen határozat IV. (Indokolás [20] és köv.) és V. (Indokolás [69] és köv.) pontjában írtak szerint.

II.

- [14] 1. Az Alaptörvény indítványban felhívott rendelkezése:
 „XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”
- [15] 2. A régi Art. alapügyben alkalmazott rendelkezései:
 „5/A. § (1) Adóügyekben – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – az ügyintézési határidő 30 nap.
 (1a) Az eljáró adóhatóság vezetője az ügyintézési határidőt – a 120. § (1), (3) és (4) bekezdése szerinti eljárásokban – annak letelte előtt kivételesen indokolt esetben egy alkalommal, legfeljebb 30 nappal meghosszabbíthatja. A határidő meghosszabbításáról rendelkező végzésben a határidő-hosszabbítás indokait kifejezetten meg kell jelölni.”
 „104. § (1) Az adóhatóság a megállapításait jegyzőkönyvbe foglalja. [...] Az ellenőrzés a jegyzőkönyv átadásával fejeződik be. Amennyiben a jegyzőkönyvet kézbesíteni kell, az ellenőrzés a postára adás napjával zárul.”
 „120. § [...] (2) A hatósági eljárás hivatalból vagy az adózó kérelmére (bejelentésére, bevallására) indul.
 [...] (4) Hivatalból indul különösen:
 [...] c) az ellenőrzés megállapításairól szóló határozat meghozatala érdekében lefolytatott hatósági eljárás.”
 „128. § (1) Az adóhatóság utólag állapítja meg az ellenőrzés során feltárt adókülönbözetet. Törvény az adóhatóságot más esetekben is kötelezheti az adó megállapítására. A határozat meghozatalára nyitvaálló határidő utólagos adómegállapítás esetén 60 nap, a hatósági eljárás kezdő időpontjának a jegyzőkönyv, kiegészítő jegyzőkönyv átadásának, kézbesítésének napját kell tekinteni.”
 „170. § (1) Adóhiány esetén adóbírságot kell fizetni. Az adóbírság mértéke – ha e törvény másként nem rendelkezik – az adóhiány 50%-a. [...] Adóbírságot állapít meg az adóhatóság akkor is, ha az adózó jogosulatlanul nyújtotta be támogatási, adó-visszaigénylési, adó-visszatérítési kérelmét, vagy igénylésre, támogatásra, visszatérítésre vonatkozó bevallását, és a jogosultság hiányát az adóhatóság a kiutalás előtt megállapította. A bírság alapja ilyen esetben a jogosulatlanul igényelt összeg.”
 „171. § (1) Az adóbírság mértéke kivételes méltánylást érdemlő körülmény esetén hivatalból vagy kérelemre mérsékelhető, illetőleg kiszabása mellőzhető, ha a körülményekből megállapítható, hogy az adózó, illetve intézkedő képviselője, alkalmazottja, tagja vagy megbízottja az adott helyzetben a tőle elvárható körültekintéssel járt el. Az adóbírság mérséklésénél az eset összes körülményét mérlegelni kell, különösen az adóhiány nagyságát, keletkezésének körülményeit, az adózó jogellenes magatartásának (tevékenységének vagy mulasztásának) súlyát, gyakoriságát.”

- [16] 3. Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Air.) hatályos rendelkezései, amelyek az előző pontban idézett szabályok helyébe léptek:
- „29. § [Az adóigazgatási eljárás megindítása]
Az adóigazgatási eljárás kérelemre vagy hivatalból indul.”
- „50. § [Az ügyintézési határidő]
[...]
- (2) Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, az ügyintézési határidő harminc nap, amelyet az adóhatóság vezetője egy alkalommal – indokolás mellett – harminc nappal meghosszabbíthat. Az eljárási határidő meghosszabbításának van helye, ha
- a) az előkérdés bíróság hatáskörébe tartozik,
b) az előkérdés más szerv hatáskörébe tartozik, vagy ugyanannak az adóhatóságnak az adott ügygel szorosan összefüggő más hatósági döntése nélkül megalapozottan nem dönthető el,
c) az ügyben külföldi szervet kell megkeresni,
d) az adózó mulasztása vagy késedelme azt indokolja,
e) szakértő bevonására került sor, vagy
f) törvény az eljárási határidő meghosszabbítását lehetővé teszi.”
- „115. § [Az ellenőrzés befejezése]
(1) Az adóhatóság a megállapításait – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – jegyzőkönyvbe foglalja. [...] Az ellenőrzés a jegyzőkönyv átadásával fejeződik be. Ha a jegyzőkönyvet kézbesíteni kell, az ellenőrzés a postára adás, illetve a tárhelyen történő elhelyezés napjával zárul.”
- [17] 4. Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) hatályos rendelkezései, amelyek a II/2. pontban (Indokolás [15]) idézett szabályok helyébe léptek:
- „144. § [Utólagos adómegállapítás]
(1) Az adóhatóság utólag, határozatban állapítja meg az adóellenőrzés során feltárt adókülönbözetet. Törvény az adóhatóságot más esetekben is kötelezheti az adó megállapítására. A határozat meghozatalára nyitva álló határidő utólagos adómegállapítás esetén hatvan nap, a hatósági eljárás kezdő időpontjának a jegyzőkönyv, kiegészítő jegyzőkönyv átadásának, kézbesítésének napját, adózói észrevétel esetén a jegyzőkönyvre tett észrevétel beérkezésének napját kell tekinteni.”
- „215. § [Az adóbírság alapja, mértéke]
(1) Adóhiány esetén adóbírságot kell fizetni. Adóbírságot állapít meg az adóhatóság akkor is, ha az adózó jogosulatlanul nyújtotta be támogatási, adó-visszaigénylési, adó-visszatérítési kérelmét, vagy igénylésre, támogatásra, visszatérítésre vonatkozó bevallását.
[...]
- (3) Az adóbírság mértéke – ha e törvény másként nem rendelkezik – az adóhiány, illetve jogosulatlan igénylés ötven százaléka.”
- „219. § [Az adóbírság mérséklése, a kiszabás mellőzése]
(1) Az adóbírság mértéke kivételes méltánylást érdemlő körülmény esetén hivatalból vagy kérelemre mérsékelhető vagy kiszabása mellőzhető.
(2) Az adóbírság mérséklésénél vagy a kiszabás mellőzésénél az ügy összes körülményét mérlegelni kell, különösen az adóhiány nagyságát, keletkezésének körülményeit, az adózó jogellenes magatartásának (tevékenységének vagy mulasztásának) súlyát, gyakoriságát, illetve azt, hogy a körülményekből megállapíthatóan az adózó, illetve intézkedő képviselője, foglalkoztatottja, tagja vagy megbízottja az adott helyzetben a tőle elvárható körültekintéssel járt el.”
- III.
- [18] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg, és azt az Alkotmánybíróság tanácsa befogadta. Az alkotmányjogi panasz alapján ugyanis felmerült a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye (lásd: Abtv. 29. §). Az a kérdés vetődött fel, hogy sérti-e a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés] az a hatósági és kúriai döntés, amely úgy értelmezi az alapul szolgáló adójogszabályokat, hogy

az azokban rögzített határozathozatali (60 napos), illetve meghosszabbított (+30 napos) határozathozatali határidő néhány nappal való túllépése önmagában nem zárja ki az adóbírság kiszabását.

- [19] Nem volt tehát akadálya az érdemi vizsgálatnak, amelyet az Alkotmánybíróság teljes ülése az alábbiak szerint folytatott le.

IV.

- [20] Az Alkotmánybíróság először áttekintette a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogról szóló általános és adóigazgatási ügyekben folytatott speciális gyakorlatát {a határozat indokolásának IV/1. pontja (Indokolás [21] és köv.)}, majd azt vizsgálta, hogy ezekből milyen tartalmi következtetés vonható le az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése részét képező azon fordulatra, miszerint „[m]indenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok [...] ésszerű határidőn belül intézzék” {a határozat indokolásának IV/2. pontja (Indokolás [31] és köv.)}. Ezt követően feltárta azt a szabályozási környezetet és hatósági, illetve felsőbbbírósági gyakorlatot, amelyben az ésszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jognak érvényesülnie kell úgy az alapügyben alkalmazott adójogszabályok között, mint a jelenleg hatályos adójogi rezsimben {a határozat indokolásának IV/3. pontja (Indokolás [39] és köv.)} és összefoglalta mindazt, ami utóbbiakból alkotmányjogi szempontból következik {a határozat indokolásának IV/4. pontja (Indokolás [55] és köv.)}.
- [21] 1. Az Alkotmánybíróság elsőként az Alaptörvény a XXIV. cikk (1) bekezdéséhez fűzött gyakorlatát tekintette át.
- [22] 1.1. Egyik legutóbbi határozatában {8/2020. (V. 13.) AB határozat (a továbbiakban: Abh3.), Indokolás [36]–[42]}, valamint az abban felhívott és más döntéseiben {lásd különösen: 3223/2018. (VII. 2.) AB határozat (a továbbiakban: Abh4.), Indokolás [25]–[35]; 3311/2018. (X. 16.) AB határozat, Indokolás [26]–[28]; 3090/2019. (V. 7.) AB határozat, Indokolás [30]; Abh2., Indokolás [36]–[39]; 28/2019. (XI. 4.) AB határozat, Indokolás [73]–[77]; 5/2020. (I. 29.) AB határozat, Indokolás [58]–[59]} az Alkotmánybíróság összefoglalta a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogról szóló általános gyakorlatát. Ennek lényege a következő.
- [23] A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés] nem azonosítható a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés]. Jogállami keretek között a „tisztességes” (fair, méltányos, kiegyensúlyozott) karakter minden közhatalom erejével felruházott eljárással szemben követelmény. Ezért a sajtóosságok figyelembe vétele mellett, de a hatósági eljárásban is megfelelő módon és tartalommal meg kell jelennie a fair eljárás alkotmányjogi követelményeinek, amelyeket az alapjogi jogalanyisággal rendelkező ügyfeleknek alanyi jogként, végső fokon alapjogként ki kell tudni kényszeríteni. E jogok érvényesíthetősége a hatóság működésének korlátja, jogszerű eljárásának pedig alaptörvényi mércéje. Ezen jogállami követelménynek a megnyilvánulása az, hogy az Alaptörvény XXIV. cikke önállóan, az ügyintézés alapjogaként ismeri el a fair hatósági eljáráshoz való jogot.
- [24] Az alapjogi jogvédelem kiterjed a hatóságok részrehajlás nélküli, tisztességes módon és ésszerű határidőn belüli ügyintézésére, a hatósági aktusok törvényben meghatározott indokolására [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés], valamint a közigazgatási jogkörben okozott kár törvényben meghatározottak szerinti megtérítésére [Alaptörvény XXIV. cikk (2) bekezdés]. Ezeken túl a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog tartalmaként az Alkotmánybíróság számos olyan részjogosítványra mutatott rá gyakorlatában, amelyek az ügyfelet helyezik középpontba, és amelyek érvényesítése a vizsgálati típusú hatósági eljárás alaki és anyagi hatékonyságát (gyorsaságát, szakszerűségét, törvényességét), összességében jognak alárendeltségét hivatottak szolgálni. Ilyennek minősül például a határozat közlése {6/2017. (III. 10.) AB határozat, Indokolás [37]–[39]} és a közlés módja {17/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [109], megerősítette: 35/2015. (XII. 16.) AB határozat, Indokolás [27]}; a fegyveregyenlőség az olyan hatósági eljárásokban, amelyek ellenérdekű ügyfelek részvételével zajlanak {10/2017. (V. 5.) AB határozat, Indokolás [61]–[63]} és az iratbetekintéshez való jog (Abh4., Indokolás [36]). Az Alkotmánybíróság azt is megállapította már, hogy „az eljárás megindulásáról való értesítés joga, valamint a bizonyítékok megismerésének joga a nyilatkozattételhez és a védekezéshez való jogon keresztül a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog értelmezési tartományához szükségképpen hozzátartozik” {3311/2018. (X. 16.) AB határozat, Indokolás [33]}. Legutóbb azt fejtette ki az Alkotmánybíróság, hogy jelenlegi gyakorlata szerint nem szerepel a mérlegelt hatósági döntéshez való ügyféli jog a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog általános részjogosítványai között. (Abh3., Indokolás [42]).
- [25] 1.2. Az Alkotmánybíróság már elvi érveléssel rámutatott arra, hogy „a tisztességes hatósági eljárás követelménye egyetlen hatósági eljárásban sem sérülhet, jöllehet az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdéséből fakadó követelményrendszer eltérő lehet az egyes szakigazgatási eljárásokban, azok sajátosságaira tekintettel” (legutóbb: Abh4., Indokolás [34]). Ennek a megállapításnak a talaján állva a testület a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog általános tanát

az adóigazgatási eljárás specialitásainak megfelelően alkalmazta. E körben emlékeztet az Alkotmánybíróság arra, hogy az Abh2.-ben vizsgálta, hogy a régi Art. 128. § (1) bekezdése szerinti határidőn túl hozható-e adóhatósági határozat, abban adóhiány megállapítható-e, késedelmi pótlék felszámítható-e, és végül azt, hogy önmagában az ügyintézési határidő elmulasztása összességében tisztességtelenné teszi-e az adóigazgatási eljárást. Ezekre a kérdésekre a következő válaszokat adta.

- [26] „[A] tisztességes hatósági eljáráshoz való jog annyiban különös jelentéstartalmat hordozhat az adóeljáráshoz mint a közigazgatási hatósági eljárás egyik szakosított változatában, amennyiben azt indokoltá teszik az adózás sajátosságai. Az Alapörvény XXIV. cikk (1) bekezdése nem teremt konkrét, számszerűsített határidőt vagy határnapot a hatósági döntésekre nézve, továbbá a törvényi határidő nem azonosítható mechanikusan az alapjog szerinti észszerű határidővel. Ehelyett az Alaptörvény elvi szinten szól az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jogról, amely a fair hatósági eljárás egyik Alaptörvényben nevesített részjogosítványát képezi.” (Abh2., Indokolás [45])
 „A többfunkciós adóhatósági határozat okán a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés] – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével együtt értelmezve – nem zárja ki az ügyintézési határidőt követő határozathozatalt az elévülésig.” (Abh2., Indokolás [75])
- [27] Az adózás sajátosságai között az Alkotmánybíróság az Alaptörvény N) cikk (1) bekezdésével és XXX. cikk (1) bekezdésével való összefüggésre mutatott rá. „Az állami költségvetés bevételi oldalát alapvetően a közteherviselési kötelezettség alapján teljesített adóbevételek biztosítják. [...] A közteherviselési kötelezettség az alapvető kötelezettségek egyike, az Alaptörvény Szabadság és felelősség című részében található. E kötelezettség érvényesülése hiányában fenntarthatatlanná válna a demokratikus jogállam működése, mert nem állnának rendelkezésre a szükséges anyagi erőforrások a közfeladatok ellátásához. Ezért rendelkezik úgy az Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdése, hogy »[t]eherbíró képességének, illetve a gazdaságban való részvételének megfelelően mindenki hozzájárul a közös szükségletek fedezéséhez.« [...] A jogállami keretek között érvényesülő általános, egyenlő és arányos közteherviselési kötelezettség folytán senki sem köteles arra, hogy több adót fizessen annál, mint amennyi a törvényből következik, de mindenki köteles arra, hogy annyi adót megfizessen, amennyi a törvényből következik. [...] Az Alkotmánybíróság az előbbieken alapján hangsúlyozza, hogy az adófizetési kötelezettség nem sorolható az adójogi szankciók közé [...], hanem az Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdésében rögzített közteherviselési kötelezettség egyik részlemeze.” (Abh2., Indokolás [80] és [84]).
- [28] Az Abh2.-ben megállapításra került az ügyintézési határidő jogi természete. A régi „Art. szerinti ügyintézési határidő elmulasztása nem vezet az adóhiányt előíró adóhatósági határozat meghozatalának a kizártságához. Ez azért van így, mert
 – az Art. 128. § (1) bekezdésében szabályozott időtartam nem konkrét határnapot, hanem ügyintézési határidőt rögzít;
 – az adóhiány megfizetése része az Alaptörvényből következő közteherviselési kötelezettség teljesítésének; és érdemi sajátosságok jelentkeznek
 – mind az adójogi normában;
 – mind az adóigazgatási eljárás alapügyben alkalmazott változatában.” (Abh2., Indokolás [85])
- [29] Az Alkotmánybíróság korábbi döntésében elemezte az adójogi jogkövetkezmények karakterét is (lásd: Abh2., Indokolás [91]–[101]). Az Abh2. azt állapította meg, hogy az adóbírság az anyagi adójogi főkötelezettség megsértését torolja meg, tehát represszív célokat szolgál. A késedelmi pótlékon felüli terhek – így különösen az adóbírság – kiszabása jelenti a szankcionálást az adójogban alapjogi szempontból.
- [30] Végül az Alkotmánybíróság azzal foglalkozott, hogy az ügyintézési határidő elmulasztása mely esetben fosztja meg a hatósági eljárás egészét a tisztességes minőségétől. Az „ügyintézési határidő elmulasztása más, a tisztességes hatósági eljárás alapjogilag értékelhető sérelmének az okozásával együtt járva alkalmas lehet arra, hogy összességében értékelve lerontsa az eljárás minőségét. [...] Ezek tükrében hangsúlyozza az Alkotmánybíróság, hogy a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog alapjogilag egységként értékelt és védett minőségének a megóvása nem önmagában azon múlik, hogy hány nap telt el az ügyintézési határidőt követően, hanem azon, hogy mekkora a határozathozatali határidő elmulasztásával okozott járulékos adózói jogsérelem mértéke, ami egyenként azonosítandó be. Ugyanakkor az általánosságban megállapítható, hogy minél hosszabb idő telik el a határidőt követően, annál nagyobb a valószínűsége annak, hogy jelentősnek értékelendő jogsérelem áll elő az adózó oldalán.” (Abh2., Indokolás [103]–[106])
- [31] 2. Az Alkotmánybíróság vizsgálta, hogy a fentiekben összefoglalt általános és adóigazgatási ügyekben folytatott speciális gyakorlatából milyen következtetés adódik az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jogra.

- [32] 2.1. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése az összes hatósági eljárásra vonatkozik. Jogosultja az ügyfél, kötelezettje a hatóság. Mércéként szolgál a szakjogi szabályok szerint folyó hatósági eljárások számára. Egyfelől megtestesíti a hatósági eljárás alapjogilag egységként értékelt és védett minőségét. Másfelől részjogosítványokból épül föl. A részjogosítványok katalógusában vannak olyanok, amelyeket az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése maga nevesít, mint ahogyan találhatók benne olyanok is, amelyeket az Alkotmánybíróság vezetett le.
- [33] Előbbiek közé tartozik az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog, ami nem konkrét, számszerűsített határidőt vagy határnapot ír elő a hatósági eljárást befejező döntésekre nézve, de nem is a törvényi határidőket hívja fel, hanem magas absztrakciós szinten teremt jogot mindenkinek arra, hogy ügyeit a hatóságok észszerű határidőn belül intézzék el, fejezzék be. Tartalmát tehát nem az eljárási törvények alakítják, hanem belőle bonthatók ki a tisztességes hatósági eljárással szemben támasztott követelmények.
- [34] Ezzel szemben az Alaptörvény számos szabálya kifejezetten a törvények tartalmára hivatkozik. A legközelebbi ilyen szabály éppen az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés második mondatában az indokolási kötelezettség vonatkozásában, valamint a (2) bekezdésében a hatósági jogkörben okozott kár megtérítése tekintetében lefektetett „törvényben meghatározottak szerint” fordulat. Ennek a két részjogosítványnak a tartalmát tehát eltérő technikával határozza meg az Alaptörvény, mint az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jogát, aminél absztrakt és önálló alapjogi kifejezést (észszerű határidő) használ a törvényre való hagyatkozás helyett.
- [35] 2.2. Az adóigazgatási eljárás a hatósági eljárások egyik szakosított változata, amely az Alaptörvényre visszavezethető sajátosságokkal rendelkezik [lásd: Alaptörvény N) cikk (1) bekezdés, XXX. cikk (1) bekezdés]. Ezek nem lerontják, hanem specializálják a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog tartalmát adóügyekben. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság már megkülönböztette az Abh1. alapját képező jogkérdés (csatornabírság határidőn túl történő kiszabása) alkotmányossági megítélését azoktól a problémáktól, amelyek az Abh2.-ben felmerültek. Az Abh1. tehát adóügyekre vonatkozó határidőkre nem irányadó.
- [36] 2.3. Az előző két pont oda konkludál, hogy az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése részét képező észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog általános követelményt támaszt az egyedi ügyben folyó olyan adóigazgatási eljárással szemben is, amelyet törvényi határidőn túl (vagy éppen azon belül) adóbírságot tartalmazó elsőfokú határozattal zárnak le. A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog itt elemzett részjogosítványa ugyanis hézagmentesen vonatkozik a hatósági ügyek intézésére, igazodik azonban az adóügyben folytatott eljárások, illetve az abban hozott határozatok sajátosságaihoz, továbbá nemcsak a normával, hanem az egyedi hatósági döntéssel szemben is érvényesíthető az azt felülvizsgáló bírósági döntés alkotmányossági felülvizsgálatán keresztül.
- [37] Konkrétumok alapján mérlegelhető, hogy az adott eljárásban érvényesült-e az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog. Annak érdekében tehát, hogy az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog állított sérelme – a törvényi határidőn túl kiszabott adóbírság esetében – elbírálhatóvá váljon, az adott hatósági eljárás Alaptörvényre visszavezethető sajátosságainak, az elmulasztott határidő jogi természetének és egyéb jellemzőinek, valamint a kiszabott közigazgatási szankció karakterének elemzésére van szükség. Az ezek vizsgálatából származó megállapításokat az egyedi ügy konkrét körülményeire kell vetíteni a teszt utolsó mozzanataként.
- [38] Annak ellenére, hogy a teszt első három elemével kapcsolatban már számos megállapítást tett az Alkotmánybíróság, további vizsgálatokra volt szükség, mert az Abh2. nem arra kereste a választ, hogy adóigazgatási eljárásban önmagában a határozathozatali határidő elmulasztása kizárja-e az adóbírság kiszabását az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése alapján (lásd: Abh2., Indokolás [33]).
- [39] 3. Az Alkotmánybíróság megvizsgálta a jogszabályi környezetet és az ahhoz kapcsolódó hatósági, illetve felsőbb bírósági gyakorlatot. Ennek során az idézett törvényi szabályokra {a határozat indokolásának IV/2–4. pontjai (Indokolás [31] és köv.)} és a beérkezett állásfoglalásokra támaszkodott.
- [40] 3.1. Előjáróban azt szükséges felidézni, hogy a magyar adórendszer a vállalkozási tevékenységet végzők esetében az önadózásra épül, ami azt jelenti, hogy az adózók önként követik az adójogot. Az adóigazgatási eljárást azonban már az adóhatóság folytatja le. Ez a speciális eljárás tagolt szerkezetű fő szabály szerint. Adóügyekben ugyanis a tényállás feltárását szolgáló ellenőrzés elválik az arra épülő döntéshozattal (hatósági eljárástól) (vesd össze: Abh2., Indokolás [50]). Mindkét szakasz az adóeljárási törvényekben meghatározott eljárási cselekményekkel veszi kezdetét és zárul le. Mindkettőnek törvényben rögzített határideje van. Ellenőrzést folytatni a hatósági eljárásban kivételesen lehet, amire nem került sor az indítványozó ügyében.
- [41] Ebben az alkotmányossági felülvizsgálatban az indítvány alapján az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jogot nem az ellenőrzési, hanem a határozathozatali határidő túllépésére kellett alkalmazni, jóllehet egy adóigazgatási eljárásban akár együttes sérelmük is előállhat. A hatósági eljárás kérelemre vagy hivatalból indul. Előbbi módon jellemzően akkor veszi kezdetét, amikor az adózó jogát vagy jogosultságát kívánja gyakorolni,

kedvezményt akar szerezni vagy érvényesíteni. Ezekben az esetekben a határozathozatali határidő túllépése másként lehet alkalmas arra, hogy sérelmet okozzon az adózónak, mint azoknak az eljárásoknak az elhúzódása, amelyeket hivatalból rendelnek el és adóbírság kiszabásához vezet(het)nek. Az alapügy utóbbiak közé tartozik. Ezért az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy az alábbiakban kizárólag ezeket vizsgálta.

- [42] 3.2. Az utólagos adómegállapítás az ellenőrzés megállapításairól szóló határozat meghozatala érdekében hivatalból lefolytatott hatósági eljárás. Az ellenőrzést lezáró jegyzőkönyvre épül, ami a hatósági gyakorlat értelmében „minden esetben külön fejezetben tartalmazza az adóbírság alapját képező adóhiányt, jogosulatlan igénylést, és az adóhatóság által feltárt, a bírság kiszabása során figyelembe veendő körülményeket. Ezzel [...] az adózó számíthat arra, hogy az elsőfokú határozatban adóbírság kiszabására kerül sor.” (NAV állásfoglalása 6. oldal)
- [43] Az utólagos adómegállapítást tartalmazó határozat meghozatalának időtartamát behatárolják az adóeljárásjogi törvények. Ahogyan a NAV állásfoglalása összefoglalja: az ügyintézési határidő az az időintervallum, amelyen belül az ügyet el kell intézni, azaz a hatóságnak az eljárást lezáró döntését meg kell hoznia. Az eljárás megindításától annak befejezéséig tart. „Az ügyintézési határidő fontossága a jogbiztonság szempontjából is kiemelkedő jelentőséggel bír, hiszen az teszi lehetővé a hatóságok vagy jogintézmények működésének kiszámíthatóságát.” (NAV állásfoglalása 3–4. oldal)
- [44] Az adózás rendjéről szóló 1990. évi XCI. törvény 75. § (4) bekezdésének 1998. január 1-jétől hatályos módosításától kezdve 60 nap a határozathozatali határidő utólagos adómegállapítás esetén. Az adóügyekre vonatkozó 30 napos általános ügyintézési határidőnek tehát a duplája áll az elsőfokú adóhatóság rendelkezésére. Ezen az időtartamon az Art. sem változtatott.
- [45] A pénzügyminiszter rámutatott a következőkre: a határozathozatalra nyitva álló ügyintézési határidőnek alkalmasnak kell lennie arra, hogy ez idő alatt megalapozott döntés születessen. Az utólagos ellenőrzések során feltárt tényállások jellemzően összetettek, értékelésük, elemzésük, jogi minősítésük hosszabb időt vesz igénybe (Pénzügyminisztérium állásfoglalása 5. oldal).
- [46] Az ügyintézési határidő 30 nappal történő meghosszabbítását már az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (a továbbiakban: Áe.) is lehetővé tette háttérjogszabályként [lásd: Áe. 15. § (3) bekezdés, majd átszámozás miatt 15. § (5) bekezdés]. Ezt a lehetőséget tartotta fenn a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 33. § (7) bekezdése, egészen addig, amíg a 2009. évi LVI. törvény 284. § (3) bekezdése a régi Art.-be be nem iktatta az 5/A. §-t. Ezzel a jogalkotó adóügyekben leválasztotta a határidőkre vonatkozó szabályozást a Ket.-ben bevezetett új megoldástól, a munkanapokban való számítástól. Adóigazgatási eljárásban fennmaradt a korábbi rendszer, a napokban való számolás. A bürokráciacsökkentő program keretében az igazgatási eljárások egyszerűsítése és gyorsítása céljából hatályon kívül helyezték a Ket. 33. § (7) bekezdését 2016. január 1-jével. Adóügyekben azonban nem vezették ki az ügyintézési határidő meghosszabbításának lehetőségét. A régi Art. 5/A. § (1) bekezdésének a módosításával szűk körben – köztük az utólagos adómegállapítás esetében – fennmaradt a 30 napos hosszabbítás lehetősége az adóigazgatási eljárások speciális jellegére, az ügyek bonyolultságára tekintettel. Feltételévé vált azonban a kifejezett indokolási kötelezettség, ami abba az irányba hatott, hogy az adóhatóság csak akkor éljen vele, amikor valóban hosszabb időre van szüksége a megalapozott határozat meghozatalához. Ezt erősítette az is, hogy kivételesen indokolt esetben és csak egy alkalommal kerülhetett rá sor a régi Art. 5/A. § (1a) bekezdése szerint.
- [47] A régi Art.-t hatályon kívül helyezték 2017. december 31-ével, és megszüntették azt a kodifikációs megoldást is, amelyben az adóigazgatási eljárást és az általános közigazgatási eljárást a lex specialis – lex generalis relációjában kezelték. Az adóügyek eljárási szabályai a hatályos jogban elkülönülnek az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvénytől (a továbbiakban: Ákr.). Ez is azt fejezi ki, hogy el kell ismerni: az adóigazgatási eljárás sajátos jegyeket mutat. Hangsúlyozni szükséges azonban, hogy a reform ellenére az Air. és az Art. szinte változatlan tartalommal követi a régi Art.-t a határozathozatali határidő szabályozása körében.
- [48] Az évtizedes hagyományok megőrzésének magyarázatát adta a Pénzügyminisztérium állásfoglalása a következők szerint. Nem volt tapasztalható korszerűsítési vagy újrakodifikálási igény, mint ahogyan gyakorlati probléma sem az adóhatóság részéről. Az európai és a nemzetközi szabályozás sem vetített előre új megközelítési módot. Az egy alkalommal, indokolás mellett 30 nappal meghosszabbítható 60 napos határozathozatali határidőt utólagos adómegállapítás esetében tehát fenntartotta a törvényalkotó, jóllehet korunkban egyre több olyan kihívás éri az adóhatóságot, mint amilyen például a társadalmi és gazdasági viszonyok bonyolódása, a nemzetközi adózás fejleményei és a dinamikus fejlődő csalárd adózói magatartások [a Pénzügyminisztérium állásfoglalása 7–8. oldal]. A miniszteri álláspont összegzése úgy szól, hogy „meggyőződésünk szerint az utólagos adómegállapítás tekintetében a határozathozatalra biztosított 60 napos ügyintézési határidő a lehető legrövidebb, amely mellett

- megalapozott, minden szempontra és körülményre kiterő döntést lehet hozni” (Pénzügyminisztérium állásfoglalása 8. oldal).
- [49] 3.3. A NAV állásfoglalásában arról tájékoztatta az Alkotmánybíróságot, hogy „a jelenleg hatályos szabályozás szerint az eljáró adóhatóság nem tudja figyelembe venni az adóbírság mértékének hivatalból vagy kérelemre történő mérséklésénél, mellőzésénél a határozathozatalra előírt határidő elteltét. Az eljáró adóhatóság az adóbírság mértékének megállapításakor mérlegelési szempontként a határidő megsértését kizárólag az Alaptörvény, illetve annak alkotmánybírói értelmezése alapján veheti figyelembe.” (NAV állásfoglalása 4. oldal) Ezek azt támasztják alá, hogy az adóhatóság akkor is kiszabja az adóbírságot, ha az elsőfokú határozatot az ügyintézési határidőn túl hozza meg. Azt sem veszi figyelembe, hogy az alaphatáridőt vagy a meghosszabbított határidőt lépi-e át, és azt sem, hogy mennyivel. A határidő megsértése nem befolyásolja az adóbírság kiszabásának jogalapját (lásd: régi Art. 170. §, Art. 215. §) és mértékét a hatósági gyakorlatban.
- [50] Ehhez képest az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy az adóhatóságnak a régi Art. és az Art. értelmében az adóbírság mértékét az egyedi ügy jellemzőihez kell igazítani mérlegelés útján (vesd össze: régi Art. 171. §, Art. 219. §). Az adóbírság mértéke ugyanis nincs rögzítve egy konkrét százalékban. Épp ellenkezőleg: széles skálán mozoghat (0–200%). A szabályozás nem határozza meg zártkörű felsorolásban a mérséklés, mellőzés figyelembe veendő szempontjait. Csúpan jellemző példákat sorol fel. A fő szabály azonban az, hogy az adóbírság mérséklésénél vagy a kiszabás mellőzésénél az ügy összes körülményét gondosan mérlegelni köteles az adóhatóság.
- [51] A határozathozatali határidőt azonban kevés ügyben sérti meg az adóhatóság. Ezt támasztja alá a NAV által az Alkotmánybíróság rendelkezésére bocsátott alapos statisztikai kimutatás, amely a 2017–2019. évek adatait dolgozza fel. Ebben a három évben összesen 58 490 adóellenőrzést folytatott le a NAV. Ebből átlagosan 1,26%-ot (736 db) zárt le határidőn túl meghozott, adóbírságot tartalmazó határozattal. Az arány minden egyes évben csökkent. Az elemzett három évben összesen 27 929 adóbírságot tartalmazó határozatot hozott a NAV. Ehhez képest a határidőn túl meghozott, adóbírságot tartalmazó határozatok átlagos aránya 2,64% volt, ami minden egyes évben csökkent. A késelem mértéke alapján is csoportosította a NAV a döntéseket. Elválasztotta egymástól az 1–5 nap (1. kategória), 6–10 nap (2. kategória), 11–20 nap (3. kategória) és a 20 nap feletti (4. kategória) túllépéseket. A szóban forgó három évben a határidőn túl meghozott, adóbírságot tartalmazó határozatok közül 226 esett az 1. kategóriába, 97 esett a 2. kategóriába, 85 esett a 3. kategóriába és 328 esett a 4. kategóriába. Megjegyzendő, hogy utóbbi időintervallum önmagában véve is széles skálát takar, hiszen felülről nyitott.
- [52] A NAV határozathozatali fegyelmét tanúsítja a Kúria állásfoglalása is. Eszerint viszonylag csekély számú felülvizsgálati ügyben merült fel az elmúlt években a határozathozatali határidő adóhatósági megsértése azzal, hogy a Kúria az ellenőrzési határidők elmulasztására is kitért.
- [53] A határozathozatali határidővel kapcsolatban volt olyan ügy, amelyben a határidő túllépése nem volt megállapítható (Kúria Kfv.I.35.046/2018/10. számú ítélet). Olyan ítéletet is hozott a Kúria, amiben kimondta, hogy a bíróság által megismételtetett eljárásban az alapeljárás határidő sérelme már nem vizsgálható (Kúria Kfv.I.35.096/2018/9. számú ítélet). Egy másik döntésében arra adott iránymutatást a Kúria az elsőfokú bíróságnak, hogy az ne a mulasztási bírságot, hanem az adóbírságot vizsgálja a kapcsolódó vizsgálat határidejével kapcsolatban (Kúria Kfv.I.35.262/2019/9. számú végzés). Az Abh2. alapját képező ügyben a Kúria hatályon kívül helyezte az adóbírságot, mert a határozathozatali határidő közel hét hónappal sérült (Kúria Kfv.I.35.760/2016/6. számú ítélet).
- [54] Ezek alapján állásfoglalásában azt állapította meg a Kúria, hogy „összetett vizsgálatot folytat le a határidő-túllépésével kapcsolatban. Elsősorban annak mértékét és kihatását vizsgálja a felperesi joggyakorlásra, különös tekintettel a tisztességes eljárás alkotmányos követelményeinek érvényesülésére.” (Kúria állásfoglalása 3. oldal)
- [55] 4. Az Alkotmánybíróság összefoglalta, hogy a fentiekben áttekintett szabályozási környezetből és annak hatósági, illetve felsőbbbírói gyakorlatából – a XXVIII. cikk (1) bekezdésétől eltérően – milyen alkotmányjogi következtetések vonhatók le az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog tartalmára nézve.
- [56] 4.1. Az adóigazgatási eljárás Alaptörvényre visszavezethető sajátosságai közé tartozik, hogy azt a költségvetési gazdálkodás alapelvei [Alaptörvény N] cikk (1) bekezdés] és a közteherviselési kötelezettség [Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdés] markánsan megkülönbözteti az általános hatósági eljárástól. A 2018. január 1-jén hatályba lépett reform is leképezte ezt, amikor önálló jogszabályi alapokra helyezte az adóeljárást (lásd: Air. és Art.). A régi és az új rezsim is tiszteletben tartotta, illetve tartja az adóigazgatási eljárás tagolt szerkezetét, amelyben a második rész szolgál a jellemzően összetett, sok munkaidőt igénylő adóügyekben való döntéshozatalra.
- [57] Az adóbírságot tartalmazó határozat meghozatala sem kaphat felmentést az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése alól; azt is észszerű határidőn belül kell intéznie az elsőfokú adóhatóságnak. Az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog azonban nem a törvényben rögzített határidőn belüli határozathozatalat oltalmazza.

Ez a részjogosítvány ugyanis nem a törvényi határidőket veszi alapul, hanem belőle következik a döntéshozatal időbeliségének alapjogi determináltsága. Azt a követelményt támasztja a hatósági ügyintézésel szemben, hogy az adóbírságot tartalmazó adóhatósági döntés ne bármikor meglepetésként érhesse az adózót, hanem azt elvárható időn belül hozzák meg. A határozat időtartamával szembeni észszerűségi elvárás tehát azt célozza, hogy kiszámíthatóvá váljon az adózó számára a hatósági működés. Az ellenőrzési jegyzőkönyv kézbesítése és az elévülési idő közötti időtartamban a hatóság nem akármikor hozhatja meg az adóbírságot tartalmazó határozatát, hanem olyan időben, amely az ügy objektív tényei alapján indokolt. Ez nem feltétlenül esik egybe a fő szabály szerint betartandó törvényi határidővel, mégis időbeli kiszámíthatóságot garantál. Az ügyintézési határidőt megállapító szakjogi szabály, amely egy fontos törvényi garancia, az Alaptörvény XXIV. cikk érvényesítésére hivatott, ám a részjogosítvány tartalmát nem ez adja.

- [58] Az Alkotmánybíróságnak következetes a gyakorlata azzal kapcsolatban, hogy a jogállamiságnak [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés] nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. „A jogbiztonság az állam – és elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, és egyértelműek legyenek. Működésüket tekintve kiszámíthatónak és előreláthatónak kell lenniük a norma címzettjei számára. A jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is.” [Lásd az Alaptörvény hatálybalépését követően először: 31/2012. (VI. 29.) AB határozat, Indokolás [25]; egyik legutóbbi döntés: Abh2., Indokolás [68]]
- [59] A jogbiztonságból fakadó kiszámíthatóság követelményét minimálisan az biztosítja az adózó számára, hogy az adóhatóság az ellenőrzést lezáró jegyzőkönyv önálló fejezetébe foglalja a várható adóbírság alapját és azokat a szempontokat, amelyeket a bírságmérték meghatározásakor mérlegelés alá fog vonni a hatósági eljárásban. Az adózó erre felkészülhet, észrevételeit előadhatja. Azt is figyelembe kell venni, hogy mindaddig, amíg az adóbírságot ki nem szabják és az azt megállapító határozat (első- vagy másodfokon) véglegessé nem válik, nincs kötelezettsége megfizetni. A késedelmes kiszabás tehát kvázi halasztott fizetési kötelezettséggel jár együtt minden esetben.
- [60] 4.2. Az elmulasztott határidő jogi természetével és egyéb jellemzőivel kapcsolatban az Alkotmánybíróság arra mutat rá, hogy ügyintézési, azaz eljárási határidőről van szó. Elmulasztása nem jár együtt automatikusan a határozathozatali lehetőség elenyészésével. Az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog azonban ezt is keretek közé szorítja. Az Alkotmánybíróság utal arra, hogy az anyagi jogi természetű határidők elmulasztásának más jogkövetkezményei vannak [lásd legutóbb: 9/2020. (V. 28.) AB határozat, Indokolás [41]–[42]].
- [61] 4.3. Ezeket követően az Alkotmánybíróság a kiszabott közigazgatási szankció karakterét vizsgálta. Az adóbírság jogi karakterét áthatja a represszió. Az adóhatóságot a közigazgatási szankcionálás kifejezett szándéka vezérli. Egyrészt meg kívánja torolni a múltban előállt jogsértő adózási magatartást, másrészt prevenciót akar gyakorolni a jövőre nézve. Az adóbírság megfizetésének kötelezettsége tehát nem a köztelherviselési kötelezettségből [Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdés] fakad. A kiegyensúlyozott és a fenntartható költségvetési gazdálkodás elvével [Alaptörvény N) cikk (1) bekezdés] sem támasztható alá, mert az adóbírság funkcióján kívül esik ezeknek a fiskális céloknak az elérése. Ezeken felül a költségvetés érdeke pontosan azt diktálná, hogy minél rövidebb időn belül szabják ki az adóbírságot azért, hogy az minél hamarabb befizetésre kerüljön vagy végrehajthatóvá váljon. Az Alaptörvény előbbieken felhívott bekezdései tehát nem legitimálják az adóbírság határidőn túl történő kiszabását. Ugyanakkor ez nem jelenti egyben azt is, hogy a költségvetés fenntarthatóságát és kiegyensúlyozottságát ne érintené az adóbírság kiszabását megalapozó adózási magatartás, illetve az adóbírság kiesése a bevételi előirányzatokból. Az Európai Unió egységes belső piacának szabályozása ugyanis a gyakorlatban – elsősorban a közösségen belüli áfa ügyletek körében – lehetőséget teremt a jelentősebb volumenű adóelkerülést célzó adózási magatartások növekedésének, valamint megnehezíti és időigényesebbé teszi a meglapozott és jogszerű tagállami adóellenőrzést. Mindennek adott esetben jelentős negatív hatása lehet a költségvetési tervek érvényesülésére és ezen keresztül az állam gazdálkodására. Következésképpen az Alkotmánybíróság azt is megjegyzi, hogy az adóbírság kiszabásakor az Alaptörvény N) cikkében rögzített elvekre is figyelemmel kell lenni.
- [62] A fentiek miatt minden olyan esetben, amikor a (meghosszabbított) határozathozatali határidőn túl adóbírságot szab ki az elsőfokú adóhatóság, gondosan köteles mérlegelni, hogy a törvénysértés ellenére az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jogot maga, hatóságként tiszteletben tartotta-e. A törvényi határidő és az Alaptörvény szerinti észszerű határidő megsértése ugyanis fogalmilag nem esik egybe. Ugyanakkor az is hangsúlyozandó, hogy az adóhatóságot a törvények kötik. Mindazonáltal valamely törvénysértés nem minősül automatikusan alaptörvény-sértésnek is.
- [63] Az Alkotmánybíróság már az Abh2.-ben is hangsúlyozta: „A szakjogági élő jognak harmóniában kell állnia az Alaptörvénnyel, amelynek tartalmát az Alkotmánybíróság bontja ki hatásköreinek gyakorlása során. A testület

- rámutat arra, hogy a fentiek szerinti alapjogi tartalom ott hatol be az adójogi értelmezésbe, ahol lehetőség van különös méltánylást érdemlő okból mérsékelni vagy elengedni az adójogi szankciót.” (Abh2., Indokolás [107])
- [64] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy a régi Art. 171. § (1) bekezdése, illetve az Art. 219. § (1)–(2) bekezdése hivatalból is lehetővé teszi az adóbírság mellőzését, amelyhez az ügy összes körülményét mérlegelni kell. Ellentétben tehát azzal az adóhatósági állásponttal, amely szerint a hatóság a jelenleg hatályos szabályozás szerint nem tudja figyelembe venni a határozathozatalra előírt határidő elteltét a mérlegelési szempontok között, az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy erre nem csak lehetősége van, hanem egyenesen köteles lefolytatni az alapjogi tartalomnak megfelelő mérlegelést. Ez egyszerre feladata (kötelezettsége) és joga is az adóhatóságnak, ami a független és pártatlan közigazgatási bíróság törvényességi kontrollja alatt áll és ennek a keretében maga a bíróság is fokozott felelősséget visel azért, hogy a törvényesség mellett a jogállamiság követelményei és az alapjogi elvárások is érvényre jussanak.
- [65] Az Alkotmánybíróság – az Abtv. 46. § (3) bekezdése alapján – a rendelkező rész 1. pontja szerinti alkotmányos követelményt fűzte a jelenleg hatályos Art. 219. §-ához, annak érdekében, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése részét képező jogbiztonság, valamint a XXIV. cikk (1) bekezdése részét képező észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog érvényre jusson azokban az adóigazgatási eljárásokban, amelyekben az elsőfokú adóhatóság adóbírságot szabna ki törvényi határidőn túl.
- [66] Az elmúlt három év statisztikai adatai azt vetítik előre, hogy bár szó sincs az ügyek tömeges elhúzóadásáról, valószínűsíthető, hogy a jövőben is felmerül majd azon adózók alapjogi jogvédelem iránti igénye, akiknek/ amelyeknek adóbírságot tartalmazó határozatát késedelmesen hozzák meg. Figyelemmel arra, hogy a határozathozatali határidőre, továbbá az adóbírság kiszabása mellőzésére vonatkozó törvényi szabályozás, valamint az arra épülő hatósági gyakorlat koncepcionálisan semmit sem változott 2018. január 1-jével, nem volt akadály annak, hogy az Alkotmánybíróság a régi Art. 171. § (1) bekezdése helyett az Art. 219. §-ához fűzze az alkotmányos követelményt. Egyebekben a régi Art. 171. § (1) bekezdését is az alkotmányos követelményben megfogalmazott tartalommal kell értelmezni.
- [67] A fent kifejtettekből az az alkotmányos követelmény fogalmazható meg, hogy az adóhatóság az adóbírság kiszabásakor köteles hivatalból vizsgálni, hogy elsőfokú határozatát a törvényi határidőn túl, de még észszerűnek minősülő határidőn belül hozta-e meg. Ha azon kívül határozott, vagyis hivatalból folytatott vizsgálódása eredményeként azt állapítja meg, hogy a törvényi határidő megsértésén túl a határozata meghozatala észszerűtlenül hosszú időt vett igénybe, úgy az adóhatóság az adózónak okozott sérelemmel arányos mértékben mérsékelni köteles az adóbírság mértékét vagy akár mellőzheti is annak kiszabását, ha az adózó előadásai alapján arra a következtetésre jut, hogy az adózó jelentős sérelmet szenvedett el a határozathozatal elhúzóadás miatt. A mérlegelés elvégzését szükséges megjelteni a döntés indokolásában.
- [68] A következő pontban az Alkotmánybíróság sorra vette azokat az objektív szempontokat, amelyek vizsgálata alapján különösképpen megítélhető, hogy észszerűtlenül hosszú időt követően vagy még észszerű határidőn belül hozott-e adóbírságot tartalmazó elsőfokú határozatot az adóhatóság a törvényi határidőn túl.

V.

- [69] Az indítvány nem megalapozott.
- [70] 1. Az Alkotmánybíróság először felidézte az egyedi ügy releváns körülményeit.
- [71] Az indítványozóval szemben hivatalból folytatott ellenőrzést lezáró jegyzőkönyv III. fejezete tartalmazza az adóbírság forintban kifejezett alapját, valamint az adóbírság mértékére vonatkozó törvényi szabályozást és utal a mérséklés, illetve a kiszabás mellőzése szempontjait meghatározó szabályra [rég Art. 171. § (1) bekezdés]. Az ellenőrzés a 60 oldalas jegyzőkönyv 2017. január 10-i postára adásával befejeződött. A határozathozatali határidő két nappal később vette kezdetét, amikor a jegyzőkönyvet sikeresen kézbesítették az indítványozónak. Az indítványozó 2017. január 27-én postára adta a jegyzőkönyvre tett észrevételét, amit az adóhatóság 2017. január 31-én érkeztetett. Az indítványozó észrevételében az ellenőrzési határidő megsértésével kapcsolatban adta elő érveit, és egyéb kifogásokat emelt. Megjegyzendő, hogy alkotmányjogi panaszában már nem az ellenőrzési határidő megtartását sérelmezte.
- [72] Az elsőfokú hatósági eljárásban a törvényi szabályoknak megfelelően 2017. március 1-jén kelt végzéssel 30 nappal meghosszabbították a régi Art. 128. § (1) bekezdése szerinti 60 napos határozathozatali határidőt. Ezt azzal indokolták, hogy az indítványozó által benyújtott észrevételben foglaltak értékelése vált szükségessé. A meghosszabbított határidő utolsó napja 2017. április 12. volt. Ezt az elsőfokú adóhatóság 9 nappal mulasztotta el,

- amit rögzített az 54 oldalas határozata indokolásának elején. Az adóbírság kiszabását a hatóság nem mellőzte. A bírság mértékét az általános 50% helyett 25%-ban határozta meg a megbízható adózói minősítésre tekintettel. Az adóbírság összege így 10 952 000 Ft lett. Az adóbírság mértéke megállapításánál az elsőfokú adóhatóság nem értékelte, hogy a határozathozatali határidőt elmulasztotta. Azt azonban rögzítette határozatában, hogy a meghosszabbított határidőn túl hozta meg érdemi döntését, és azt is, hogy az adóhatóság jogi álláspontja szerint ez az ügyintézési határidő nem jogvesztő.
- [73] Az indítványozó fellebbezésére eljáró másodfokú adóhatóság az elsőfokú határozatot hatályában fenntartotta. Döntésében rögzítette, hogy a 25%-os mértékű adóbírság további mérséklése, vagy kiszabásának mellőzése nem indokolt, tekintettel arra, hogy az indítványozó nem tanúsította a tőle elvárható magatartást [vesd össze: régi Art. 171. § (1) bekezdés].
- [74] 2. Az előzőeket áttekintve az Alkotmánybíróság megállapította: az adóhatóság annak ellenére nem vizsgálta, hogy az elsőfokú határozatot észszerűnek minősülő határidőn belül hozták-e meg, hogy túllépte a határozathozatali határidőt. Elmulasztotta vizsgálni az olyan objektív tényeket, mint amilyen például az adóügy összetettsége, a túllépés mértéke és a határidő-hosszabbítás jellemzői. Ezeket felül azt se vizsgálta, hogy az adózó előre láthatta-e, hogy adóbírság kiszabása milyen szempontok alapján várható.
- [75] 2.1. A hatósági határozatok közvetlenül nem támadhatók alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybíróság előtt az Abtv. 27. §-a értelmében. A valódi panasz a bírói döntéssel szemben nyújtható be. Az Alkotmánybíróság csak akkor semmisítheti meg a bírói döntéssel felülvizsgált hatósági döntéseket, ha magát a támadott bírói döntést megsemmisíti [vesd össze: Abtv. 43. § (4) bekezdés]. A közigazgatás törvényessége felett elsősorban a közigazgatási bíróság őrökdi. Az indítványozó a Kúria ítéletét sérelmezte, ami helyt adott a NAV felülvizsgálati kérelmének és az indítványozó keresetét az adóbírság körében is elutasította. Az Alkotmánybíróságnak ezért azt kellett vizsgálnia, hogy a támadott ítélet sérti-e az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése részét képező észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jogot, amiből az Alkotmánybíróság levezette az alkotmányos követelményt. A vizsgálatot annak a szellemében folytatta le a testület, hogy „a hatósági döntéseket felülvizsgáló közigazgatási bíróságok nem kötelesek az alapjogi dogmatikát és terminológiát használni határozataik szövegezésekor. Ugyanis a szakjogágak fogalomkészlete szerint ítélik meg. Döntéseiket azonban úgy kell megfogalmazniuk, hogy tartalmuk lefordítható legyen az alkotmányjog nyelvére. [...] Felismerhetőnek kell lennie, hogy a bíróság határozatában értő módon felfigyelt az alapjogi összefüggésekre, és amikor tartalmat adott a perben alkalmazandó jognak, akkor döntése indokolásában kifejezte az alapjogilag értékelendő mérlegelési szempontokat.” (Abh2., Indokolás [108])
- [76] Az Alkotmánybíróság jelen határozat indokolásának 1/2.3. pontjában (Indokolás [7] és köv.) idézte a sérelmezett kúriai ítélet [20]–[21] bekezdéseit. Az ott írtak lényege az, hogy a Kúria röviden értékelte, hogy az indítványozó ügyében a törvényi határidőt csak 9 nappal lépték túl. Rámutatott továbbá arra, hogy ezzel szemben abban a másik ügyben (Kúria Kfv.I.35.760/2016/6. számú ítélet), amelyben a Kúria hatályon kívül helyezte az adóbírságot, közel hét hónappal sértették meg a határozathozatali határidőt. A Kúria kifejezetten rögzítette, hogy alkalmazta az akkor rendelkezésre álló Abh1.-t és Abh2.-t. Ezek értelmezése útján törvénykezett úgy, hogy a 9 napos késedelem nem vezet az adóbírság mellőzésére.
- [77] 2.2. Az adóigazgatási eljárásban hozott elsőfokú határozat adóbírság megfizetéséről rendelkezett a meghosszabbított határidőn túl. Ez aggályokat vet fel. Az általánosítás magas foka következtében – a törvényi határidővel ellentétben – az észszerű határidő nem éles cezúrával határolt időbeli sávot jelöl ki a határozathozatalra, ahogyan azt fentebb megállapította az Alkotmánybíróság. Sokkal inkább egy olyan intervallumot határol be, amelyben az idő múlása fokozatosan, egy átmeneti szakasz után teszi észszerűtlenül hosszúvá a döntés időtartamát. A kérdés a konkrét ügyben arra szűkült le, hogy a 9 napos túllépés még e sávon belül található vagy már azon kívül helyezkedik el.
- [78] A 9 napos túllépés a meghosszabbított, 90 napos ügyintézési határidőnek pontosan 10%-át jelenti. A NAV állásfoglalásában alkalmazott négy kategória közül a másodikba tartozik a túllépés mértéke, amivel együtt 99 napon belül hozta meg határozatát az elsőfokú adóhatóság az indítványozó ügyében. Ezzel a késedelemmel nem váltott időbeli léptéket az ügy elintézése. Nem olyan késedelemről van szó, amit célszerű lenne napok helyett hetekben, hónapokban vagy esetleg években kifejezni. A 4. kategóriába tartozó ügyek többségéről ez már aligha lenne elmondható.
- [79] Az Alkotmánybíróság az indítványozó ügyének összetettségével kapcsolatban objektív tényekre emlékeztet. Terjedelmes jegyzőkönyv alapján hozták a szintén terjedelmes elsőfokú határozatot, amelyben számos gazdasági eseményt, kapcsolódó vizsgálati anyagot, szerződést, nyilatkozatot és tanúvallomást értékelték adójogi szempontból. A kiszámíthatóság követelményével összefüggésben hangsúlyozandó, amit az ellenőrzést lezáró

- jegyzőkönyv III. fejezete tartalmazott, továbbá az, hogy az indítványozó ügyében az észrevétel értékelése érdekében, szabályszerűen indokolva hosszabbították meg a határozathozatali határidőt.
- [80] Ezek alapján az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az indítványozó ügyében a meghosszabbított ügyintézési határidő lejártát 9 nappal követően hozott, adóbírságot tartalmazó adóhatósági határozatot hatályában fenntartó kúriai döntés nem áll ellentétben az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való joggal, mert az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése alapján az egyedi ügy konkrét körülményei között nem tekintendő észszerűtlenül hosszúnak a 99 napos ügyintézési időtartam. A törvényi határidő kisebb mértékű túllépésével az adóhatóság nem tette időben kiszámíthatatlanná az összetett adóügy intézését, miközben az adózó előre láthatta, hogy adóbírság kiszabása várható és tisztában volt a bírságkiszabás szempontjaival is.
- [81] A III. részben (Indokolás [18]) feltett kérdésre azt a választ kell tehát adni a jelen ügyben, hogy nem sérti az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jogot az a kúriai döntés, amely úgy értelmezi az alapul szolgáló adójogszabályokat, hogy az azokban rögzített határozathozatali (60 napos), illetve meghosszabbított (+30 napos) határozathozatali határidő néhány nappal való túllépése önmagában nem zárja ki az adóbírság kiszabását olyan konkrét körülmények között, mint amilyenek az alapügyet jellemzik. A Kúria terhére azt nem lehet értékelni, hogy más értelmezéssel jutott ugyanerre az eredményre.
- [82] 3. Mindezek alapján a támadott kúriai ítéletről nem volt megállapítható az indítvány alapján, hogy túlterjeszkedett volna az alkotmányos értelmezési tartományon, ezért az Alkotmánybíróság a rendelkező rész 2. pontja szerint elutasította az alkotmányjogi panaszt.

VI.

- [83] Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondata alapján, a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés] részjogosítványát képező észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog alkotmányjogi jelentőségére és az alkotmányos követelmény megállapítására tekintettel rendelte el.

Budapest, 2020. november 10.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [84] Egyetértek a rendelkező részben foglaltakkal, az indokolást illetően fontosnak tartom kiemelni a következőket.
- [85] 1. A határozat egyértelművé teszi, hogy az Alaptörvény XXIV. cikke önálló, az ügyintézés alapjogaként ismeri el a fair hatósági eljáráshoz való jogot.
- [86] Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a fair eljárás egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ebből következően egyes részletszabályok hiánya miatt éppúgy, mint valamennyi részletszabály megalkotásának dacára lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan vagy nem tisztességes {3303/2020. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [50]; 3003/2019. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [25]}. Ezeket az általános szempontokat az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben dolgozta ki, ugyanakkor a testület egyértelművé tette azt is, hogy jogállami keretek között a „tisztességes” karakter minden közhatalom erejével felruházott eljárással szemben követelmény. Ezért a sajátosságok figyelembe vétele mellett, de a hatósági eljárásban is meg kell jelennie a fair eljárás követelményeinek {3223/2018. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [28]}.
- [87] 2. Az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljárással összefüggésben több döntésében rámutatott: az alkotmányossági vizsgálat fókuszában az a kérdés áll, hogy az eljárás egésze szempontjából történt-e olyan beavatkozás, amely az eljárás tisztességtelenségét eredményezi {3305/2020. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [51]}. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza ezért: „Az eljárás egyes elemeinek törvénysértő volta önmagában nem eredményez szükségképpen alaptörvény-ellenességet, és – mivel eljárása során az Alkotmánybíróság előtt mércéül kizárólag az Alaptörvény áll –, csak alapos alkotmányjogi mérlegelés után dönthető el, hogy [...] egyes szabálysértések, akár külön-külön, akár összességükben alaptörvény-ellenességhez vezetnek-e.” {3145/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [50]}
- [88] Ebből következően az esetleges eljárási hibák önmagukban nem vezetnek szükségképpen a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmének megállapítására {lásd különösen: az eljáró bírói tanács tagjaiban bekövetkezett változás kapcsán: 3145/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [32]; ügyelosztási rendbe foglalt helyettesítési rendtől eltérő átszignálás kapcsán: 3118/2019. (V. 29.) AB határozat, Indokolás [32]; kizárólagos illetékességi szabály megsértése kapcsán: 3305/2020. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [70]}.
- [89] A fentiek alapján megállapítható, hogy a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatot folytat: nem törvényességi szempontú vizsgálatot végez, és nem egyszerű felülvizsgálati fórumként jár el, ezért az esetleges eljárási hibák önmagukban nem feltétlenül vezetnek a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmének megállapítására.
- [90] 3. Az Alkotmánybíróság több határozatában vizsgálta a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog korlátozhatóságának mércéit. Ezzel összefüggésben – általánosságban arra mutatott rá –, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog olyan abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye {például: 3003/2019. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [28]}.

- A tisztességes eljárásról való jog egyes részjogosítványainak az érvényesülését, valamint azok Alaptörvénnyel való összhangját ugyanakkor az Alkotmánybíróság jellemzően az általános alapjogvédelmi teszt alkalmazásával vizsgálja {3031/2017. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [61]}.
- [91] Hangsúlyozta ugyanakkor az Alkotmánybíróság azt is, hogy emellett a főszabályként alkalmazandó alkotmányossági mérce mellett azonban egyes alapjogok esetében további kritériumok határozhatók meg, amelyek egyrészt ezt az általános mércét az illető jog tartalmához igazítva konkretizálják, másrészt, amelyek konkrét esetekben sokkal inkább állandó és saját tartalmi ismérvekkel határozzák meg az adott alapjog lényeges tartalmát a viszonyítással dolgozó általános szabály helyett {3003/2019. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [29]; 3001/2020. (II. 4.) AB határozat, Indokolás [42]}.
- [92] Ezekben az esetekben a tisztességes eljárásból fakadó egyes követelmények (részjogosítványok) keretén belül alakítandó ki olyan ismérrendszer, amely a korlátozásnak az alkotmányos szempontrendszerét kijelöli. Ez a szempontrendszer pedig jellemzően igazodik az adott eljárás sajátosságaihoz, és az adott eljárási szak sajátos eljárási szabályaihoz is.
- [93] Összességében tehát megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság az egyes részjogosítványokból fakadó garanciákat – igazodva az egyes részjogosítványhoz kapcsolódó alapjogi teszthez –, mindig az adott eljárásfajta keretein belül vizsgálja. Az Alkotmánybíróság jellemzően az adott eljárás egészének a figyelembevételével értékeli, hogy az eljárás tisztességes volt-e {3305/2020. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [45]}.
- [94] 4. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó észszerű határidőn belüli befejezéshez való joggal összefüggésben – különösen a büntetőeljárások vonatkozásában – egyértelmű gyakorlattal rendelkezik.
- [95] Ennek lényege szerint e részjogosítvány vizsgálatakor is alkalmazni kell azt az alkotmányos megközelítést, amely szerint egyszerre kell megítélni a bírósági eljárás egészét és egyes részelemeit annak érdekében, hogy az eljáró bíróságnak a vád észszerű határidőn belüli elbírálására irányuló törekvése megállapítható legyen. Amennyiben a vizsgált bírósági eljárás cselekményeiből, a per történetéből arra lehet következtetni, hogy a bíróság nem tartotta szem előtt az észszerű határidőn belüli elbírálás alaptörvényi követelményét, akkor az adott büntetőeljárás elhúzódnak, az érintett bíróság tétlensége, az ún. inaktivitás következtében – az eljárás időtartamától függetlenül – megállapítható. Ennek alapján egy abszolút értelemben rövid időtartamú büntetőeljárás is lehet elhúzódnak, ha a büntetőeljárás tényeiből nem állapítható meg az eljáró bíróságok azon erőfeszítése, amely arra irányul, hogy a vádról a tisztességes eljárás követelményrendszerének szem előtt tartása mellett mielőbb döntést hozzanak. A büntetőeljárás időtartama – a büntetőeljárásra vonatkozó törvény betartása esetén is – sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, ha abban az eljáró bíróságoknak felróható indokolatlan tétlenségi időszakok tapasztalhatók és a büntetőper kirívó hosszát az ügy bonyolultsága sem indokolja {2/2017. (II. 10.) AB határozat, Indokolás [82]}.
- [96] Az Alkotmánybíróság az észszerű határidőn belüli befejezés jogával összefüggésben alapvetően azt az alkotmányos követelményt érvényesíti, hogy az eljárás elhúzódnak akkor vezet az eljárás tisztességtelenségére, ha nem állapítható meg az eljáró bíróságok azon erőfeszítése, amely arra irányul, hogy mielőbb döntést hozzanak.
- [97] 5. A fenti szempontok, úgy gondolom, a tisztességes hatósági eljárásról való joggal összefüggésben is megfelelően irányadók. Az Alaptörvény XXIV. cikkéből fakadó alkotmányos követelmény lényege ezért, hogy a hatóságok az eljárást észszerű időn belül fejezzék be. Különösen azokban az ügyekben, amelyekben a hatóságok olyan eljárást folytatnak le, amely szankció kiszabásához vezethet, az adott eljárás keretei között észszerű gyorsasággal járjanak el.
- [98] A fentiekből következően az alkotmányos vizsgálatnak arra kell kiterjednie, hogy a hatóságok az adott eljárás szabályozási környezetére és az eljárás körülményeire figyelemmel az észszerű ügyintézéshez való jog sérelmét megvalósítva jártak-e el. Erre tekintettel, úgy gondolom, hogy a tisztességes eljárásról való jog sérelmének vizsgálata körében nem annak van meghatározó jelentősége, hogy az eljáró hatóság megsérti-e az ügyintézési határidőt, mert ez a körülmény az alkotmányos szempontok körében az egyik értékelendő szempont, hanem annak, hogy az eljárás egésze tekintetében megállapítható-e az eljáró hatóságok azon erőfeszítése, amely arra irányul, hogy mielőbb döntést hozzanak.

Budapest, 2020. november 10.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre alkotmánybíró különvéleménye

- [99] A határozat rendelkező részével és részben annak indokolásával nem értek egyet, így a többségi határozatot nem támogatom, az alábbiak szerint.
- [100] A többségi határozat indokolása nagyon fontos, a törvényi rendelkezések primátusát, ezen keresztül a jogállam elveinek és garanciáinak tiszteletben tartását hangsúlyozó tételeket tartalmaz, amelyekkel természetesen egyetértek. Ugyanakkor úgy ítélem meg, hogy a többségi határozatban a konkrét ügyre – ezen elvekből – levont következtetések, különösen az alkotmányos követelmény elfogadása nem szolgálja a jogállam elveinek és garanciáinak tiszteletben tartását.
- [101] A tárgyi alkotmányos követelmény – álláspontom szerint – sajnos nem azt az üzenetet hordozza, hogy nem lehet a törvényi határidőt jelentősen átlépni, hanem azt, hogy nem jár (alkotmányjogi) jogkövetkezéssel a törvényi határidő túllépése. Ez azonban nem felel meg a tisztességes hatósági eljárás követelményének. E téves értelmezés elvezethet oda, hogy a többségi határozat okán a bírósági eljárásokkal összefüggésben sem lehet alkotmányjogi jogkövetkezése az eljárás észszerűtlenül hosszú idő alatt történő lefolytatásának. Véleményem szerint ennek káosz és a jogrend fellazulása lesz az eredménye, annak ellenére, hogy nyilván nem ez a cél vezérelte a többséget a határozat elfogadásakor.
- [102] Hasonló üzenettel bír, és emiatt nem tudtam támogatni a 2. rendelkező részi pontot, azaz a Kúria határozata alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére vonatkozó indítvány elutasítását sem. Utóbbi vonatkozásában szeretném hangsúlyozni – elvileg is, és egy az ezzel az ügygel párhuzamosan vizsgált más hasonló panaszra tekintettel is –, hogy a jelen ügyben a törvényi határidő túllépése napjainak száma nem releváns, mert az Alkotmánybíróság döntései az egyedi ügyekben is előremutatóak, és meghatározzák az adott terület joggyakorlatának alakulását.
- [103] Meggyőződésem, hogy a határozatnak az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésében rögzített elvből kellett volna kiindulnia, és ezt kellett volna következetesen követnie. A többségi határozat azonban elsősorban az Alaptörvény N) cikkével összefüggésben értékelte az Alaptörvény sérelmét.
- [104] A jogállamiság legfőbb öre Magyarországon az Alkotmánybíróság, amely az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésében rögzített elvből levezetve, esetről esetre meg kell, hogy állapítsa: A jogállamiság axióma-szerű követelménye, hogy a törvényeknek és más jogforrásoknak a rendelkezéseit a jogalkalmazók pontosan kövessék és tartsák be.
- [105] Hangsúlyozom, hogy az esetleges joghétzagok, illetve jogértelmezési kérdések tekintetében a Kúriának vannak a joggyakorlat egységesítésével kapcsolatos jogkörei. Az Alkotmánybíróság pedig alkotmányos követelményt ugyan kimondhat, de ezzel jogot nem alkothat.
- [106] A jogalkalmazó csak akkor rendelkezik mérlegelési jogkörrel – akár anyagi jogi, akár eljárási jogi határidők esetén – ha a jogalkotó erre nézve kategorikus rendelkezésével egyértelműen felhatalmazza. (A határnapok tekintetében a szabályozás általában egyértelmű a tekintetben, hogy lehetőséget biztosít-e a jogalkotó, illetve milyen esetekben új határnap tűzésére.)
- [107] Fentiek alapján a jogállamiság követelményének az a megközelítés felel meg, hogy a jogszabályok – így az időtartamra, pl. a határidőkre vonatkozó szabályok is – mindenkire nézve (a természetes személyekre, a gazdasági, civil stb. szektorokban működő jogi személyekre, a közigazgatási szervekre és a bíróságokra is) kötelezőek.
- [108] A jogszabályok rendelkezhetnek olyan helyzetekről, amelyek a fenti egyértelmű kiindulási ponttól egyértelmű eltérést tesznek indokolttá. Ilyen rendelkezések lehetnek pl. veszélyhelyzet, vagy hasonló rendkívüli eseményekre vonatkozó speciális jogszabályi rendelkezések, keretszabályok (vis major).
- [109] Arra is rá kell mutatni, hogy a közigazgatási és bírósági döntések alanyai tekintetében ugyanakkor éppen a határozat rendelkező részének 1. pontjával ellentétes mozgás rajzolódik ki számos jogalkalmazási területen, a jogszabályi rendelkezések alapján. Ez a tendencia megfigyelhető a döntéshozó oldalán is. Még a polgári nemperes eljárások esetében is találhatóak erre példák: egyszerűsített eljárás esetén mind bizonyos cég típusok, mind egyes egyszerűbb működésű civil szervezetek a bíróság rendelkezésére álló rövid határidő eltelte után, a kért adatokkal automatikusan bejegyzésre kerülnek. Továbbá, ha a közjegyző a 3 munkanapos kibocsátási határidőt elmulasztja, a határidő utolsó napját követő munkanapon a MOKK rendszere útján a közjegyző nevében a fizetési meghagyás automatikusan kibocsátásra kerül.
- [110] Meggyőződésem szerint e mérleg elbillentésének támogatása már önmagában is ellentétes lenne a jogállamiság eszméjével és az Alaptörvényben foglalt egyes rendelkezésekkel. Az Alkotmánybíróság feladata, hogy a jogállamiság védelme érdekében határozatain keresztül a közigazgatási szerveket is a határidők fentiek szerinti

tiszteletére hívja fel. Különösen igaz ez az olyan törvényi határidők esetén, amelyek hivatalból indult eljárások esetén alkalmazandóak.

- [111] Fentiek alapján csak olyan megközelítést tudtam volna támogatni, amely közigazgatási döntések esetén sem ad objektív ismérvek nélküli mérlegelési lehetőséget a fenti elvekkel és jogszabályi rendelkezésekkel ellentétesen.

Budapest, 2020. november 10.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

- [112] Az adóhatóság által az utólagos adómegállapításra irányuló eljárást lezáró, adóbírságot megállapító, de a rendelkezésre álló törvényi határidő túllépése mellett meghozott határozatok mikénti megítélése tekintetében a jogalkalmazásban nagyfokú bizonytalanság tapasztalható. Ennek okán a jelen ügy (és az ehhez hasonló ügyek) kapcsán magam is fontosnak tartom alkotmányos követelmény megfogalmazását a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog, és a jogbiztonság elve érvényesülésének biztosítása érdekében. A határozat rendelkező részének 1. pontjában foglalt alkotmányos követelmény megállapítását azonban csak lényegesen eltérő tartalommal tudtam volna támogatni, az alábbi okok miatt.
- [113] 1. Fontosnak tartom, hogy a hatóság vegye figyelembe a döntésének meghozatala során, hogy az általa elkövetett határidő-túllépés a „puszta” törvénysértésen felül egyben alkotmányjogi szempontból fontos garanciális előírás megsértését is jelenti, és ezért a saját törvénysértő eljárása tekintetében már ő maga jogosult és köteles legyen a határidő-túllépés szükséges konzekvenciáinak levonására. Ezzel összefüggésben szintén fontos a hatóság idevágó mérlegelési kötelezettsége szempontjainak meghatározása is.
- [114] Ugyanakkor koncepcionálisan elhibázott megoldásnak tartom, hogy a többségi határozat a hatósági méltányosság keretében kívánja kezelni a problémát.
- [115] Eleve problematikusnak tartom a méltányossági jogkör gyakorlásának konkrétan meghatározott esetre történő kötelező előírását. A mérlegelésen alapuló méltányossági jogkör ilyen jellegű szabályozását e jogkör természetétől idegennek tartom; az alkotmányos követelmény ebben a formában olyan mértékben avatkozik be e jogkör gyakorlásába, ami nézetem szerint már jogalkotásnak tekinthető. Az alkotmányos követelménynek annak értelmezésére kellene szorítkoznia, hogy érintheti-e az adóbírság kiszabásának lehetőségét a határozathozatali határidő elmulasztása.
- [116] Túlmenően az előbbieken a többségi határozat nincs tekintettel arra sem, hogy a törvény bizonyos esetekben [lásd. régi Art. 171. § (1)–(2) bekezdések] – ráadásul az adózó magatartásának minősítése tekintetében éppen magának az adóhatóságnak a megelőző ellenőrzési eljárásban tett megállapításaira tekintettel – kizárja az adóbírság méltányosságból történő mérséklésének vagy elengedésének lehetőségét. Ezek a kógens törvényi előírások függetlenek attól, hogy az adóhatóság különben túllépte-e az eljárási határidőt, és ha igen, mennyivel. Az Alkotmánybíróságnak ezért olyan – akár összetett – követelményrendszer kellett volna előírnia a jogalkalmazás számára, amely az adózó személyétől és magatartásától függetlenül mindenki számára biztosítja a hatóság késedelmének azonos megítélését és a késedelem következményeinek azonos érvényesülését. Ebből adódóan nyilvánvalóan és különösen nem értek egyet az alkotmányos követelmény azon a szóhasználatával, amely az adóbírság mellőzésének (kivételes) lehetőségére utal; nézetem szerint az alkotmányosság szintjére felérő mértékű határidősértés esetén ez az adóhatóságnak nem pusztán lehetősége kellene legyen, hanem ilyen esetben indokolt, hogy az adóbírság ne legyen kiszabható. Egy ilyen tartalmú alkotmányos követelmény egyben annak előmozdítására is alkalmas lett volna, hogy az adóhatóság a legteljesebb mértékben az eljárási határidők megtartására törekedjen, az adóbírság jogkövetkezményének megállapíthatósága érdekében az eljárási határidő tiszteletben tartásában maximálisan érdekelt legyen. Az a megközelítés, amely lehetővé teszi, hogy egy hatóság – akár az ügy bonyolultságára, vagy éppen az ügyfél magatartására hivatkozva – a saját késedelmét a törvényi határidő megsértésének ténye ellenére „menthetővé”, döntését észszerű időben meghozottá nyilváníthassa, véleményem szerint ez ellen, valamint az Alaptörvény érintett rendelkezéseinek érvényesülése ellen hat.

- [117] 2. Azzal ugyan egyetértek, hogy a vizsgált fogalmak egymásnak nem szinonimái, mégis szükségesnek tartottam volna a „törvényi határidő” és „az észszerű határidőn” belüli döntéshez való jog kevésbé éles elhatárolását. Ez, a többségi határozatban foglalt értelemben ugyanis inkább már-már szembeállításként értelmezhető. Ezt nem csak azért nem tartom megengedhetőnek, mert a szembeállítás egyben a konkrét törvényi határidőnek (de akár általában az eljárási határidőknek) az észszerűség követelményének való megfelelése megkérdőjelezéséhez is elvezethet; jóllehet a törvényi határidők vélemezten eleve nem tekinthetők észszerűtlennek. (Ilyen irányú felvetés egyébként sem az indítványozó, sem pedig a jelen ügyben megkeresett jogalkotó, de még az adóhatóság részéről sem merült fel.) Ennél is fontosabb szempont azonban ezzel a megközelítéssel szemben, hogy a hatóság számára túlságosan megengedő, éles elhatárolás – valamint a többségi határozat által ahhoz kapcsolt, a hatóság számára biztosított széles mérlegelési jog – a gyakorlatban természetesen és bizonyosan a törvényi határidő(k) relativizálódását fogja eredményezni. Ez a jogbiztonság szempontjából legalább annyira elfogadhatatlan következmény, mint a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog szempontjából. Az alkotmányos követelmény ebben a formában ugyanis a későbbiekben akár az adóhatóság számára arra adott „felhatalmazásként” is értelmezhető lehet, hogy a jogalkotó által egyébként elégségesnek tartott törvényi határidőt az utólagos adómegállapítási eljárás során szabadon felülmérlegelje; illetve még azt is szabadon határozza meg, hogy annak túllépéséhez milyen mértékű következmény társuljon, vagy társuljon-e egyáltalán.
- [118] 3. A jelen határozatban rögzített koncepció azáltal, hogy a határidő túllépésének az adóbírság megállapíthatóságára történő kihatásával kapcsolatos mérlegelést kizárólag a hatóság megítélésére bízta, egyúttal (e tekintetben legalábbis) kiüresíti a bírósági felülvizsgálatot is. A joggyakorlat – és ezt többé-kevésbé az Alkotmánybíróság gyakorlata is megerősíti – a hatósági mérlegelési vagy méltányossági jogkörben hozott döntést általában nem tekinti törvénysértés megállapítását esetlegesen megalapozó döntésnek; a bíróságok tartózkodnak azok felülbírálatától. Mivel pedig az Alkotmánybíróság nem végez ténybíráskodást, az ilyen tartalmú döntések felülbírálatától szintén tartózkodik.
- [119] A törvényi határidők megtartása fontos alkotmányossági garanciális szerepet tölt be a hatósági (és a bírósági) eljárások kapcsán. A többségi határozat ugyanakkor könnyen arra a nem kívánatos eredményre vezethet, hogy az ügyfélnek a hatóság által a saját törvénysértő eljárásával okozott – a határidő-túllépés mértékétől függően adott esetben akár az alkotmányosság szintjére is felérő – sérelem értékelése tekintetében maga a törvénysértést elkövető hatóság, nem pedig a bíróság (sem az Alkotmánybíróság) mondja ki a végső szót. Ilyen, bármely hatóságnak biztosított „túlhatalom” véleményem szerint jogállamban nem engedhető meg, a jogalkalmazás rendszerének magyarországi alkotmányos struktúrája (törvényességi és alkotmányossági kontroll alatt álló hatósági döntéshozatal) pedig ezt biztosan nem teszi lehetővé vagy akár indokolhatóvá. Az Alaptörvény N) cikkének rendelkezései véleményem szerint szintén nem nyújthatnak hivatkozási alapot a határidő megsértése mellett történő adóbírság-megállapításra. A felelős költségvetési gazdálkodás elve az adójog adózói oldaláról nyilvánvalóan a jogkövetésre és az adókötelezettségek teljesítésére (esetleg ennek utólagos „behajtására”, lásd: adóhiány, késedelmi pótlék), nem pedig a szankcionálásra épül. Az N) cikkből a törvényi (eljárási) garanciák sérelme mellett történő szankcionálásra irányuló kötelezettség (vagy akár csak jogosultság) bizonyosan nem vezethető le.
- [120] 4. Mindezekre tekintettel a magam részéről csak olyan tartalmú alkotmányos követelményt tartottam volna elfogadhatónak, mely a határidőn túli adóbírság-kiszabást kizárólag abban az esetben tartja megengedhetőnek, ha a késedelem az adóhatóság rendes működési körén kívül eső és elháríthatatlan okból áll elő; vagy a késedelem – mint a jelen ügyben is – annak csekély mértéke okán az adózó számára lényeges (adott esetben az alaptörvény-ellenesség szintjére is felérő) érdeksérelem okozására nem lehetett alkalmas. Kiemelten fontosnak tartottam volna továbbá annak hangsúlyozását is, hogy a fenti feltételek megítélése tárgyában történő érdemi vizsgálatra és döntéshozatalra vita esetén, végső fokon nem az ügyben érintett hatóság, hanem a bíróság (továbbá alkotmányjogi panasz esetén az Alkotmánybíróság) a jogosult.

Budapest, 2020. november 10.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

[121] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2020. november 10.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/114/2020.

**Az Alkotmánybíróság 26/2020. (XII. 2.) AB határozata
a Kúria Pfv.III.22.500/2017/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és
megsemmisítésére irányuló indítvány elutasításáról**

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Czine Ágnes, dr. Dienes-Oehm Egon és dr. Marosi Ildikó* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Pokol Béla, dr. Salamon László és dr. Juhász Imre* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.III.22.500/2017/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság (képviseli: Andreas Köhler ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Kérte az Alkotmánybíróságtól a Kúria Pfv.III.22.500/2017/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének és a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozva.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy az indítvánnyal összefüggésben az alábbiakban foglalható össze. Az indítványozó magyarországi fióktelepe közbeszerzési eljáráson nyert egy konzorcium tagjaként. A konzorcium két alvállalkozója felszámolás alá került, és az indítványozó által a felszámolási eljárás során bejelentett hitelezői követelések nyilvántartásba vételét a közös felszámolóbiztos megtagadta. Az indítványozó által tett kifogásokat követően a hitelezői igényeket nyilvántartásba vették, azonban az indítványozó költségei csak részben térültek meg. A felszámoló felhívás ellenére sem fizette meg a bíróság által megállapított költség és az indítványozónál felmerült költség különbözetét, ezért az indítványozó a felszámoló ellen kártérítési eljárást kezdeményezett a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény speciális és a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) általános kártérítési alakzatára hivatkozva. A bíróság első- és másodfokon is elutasította a keresetet, a felszámoló kártérítési felelősségét kár hiányában nem tartotta megállapíthatónak. Az indítványozó mindkét bírói fórum előtt indítványozta előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését, a fellebbviteli eljárás során hivatkozott az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (a továbbiakban: EUMSz.) 267. cikk (3) bekezdésére. A másodfokon eljáró bíróság elutasította az indítványt. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a kérdések irrelevánsak a jogvita elbírálása szempontjából, mert a kártérítési igény alapja, a kár hiányzik. Utalt arra is a másodfokú bíróság, hogy az indítványozó által feltett kérdések egy része a magyar bíróság jogértelmezésének

uniós joggal vagy alapelveivel való összhangjának a megítélésére vonatkozik, amely nem lehet előzetes döntéshozatali eljárás tárgya.

- [3] Az indítványozó ezt követően az alapperben másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszékkel szemben nyújtott be kártérítési keresetet elsődlegesen a régi Ptk.-ra, valamint közvetlenül az uniós jogra hivatkozva. Az indítványozó szerint a bíróság figyelmen kívül hagyta a letelepedés és vállalkozás szabadságára és a hatékony jogorvoslatra vonatkozó európai uniós jogszabályokat, mert az olyan tagállami intézkedés, amely egy másik tagállamban honos vállalkozás magyarországi fióktelepét elzárja a felszámoló jogellenes eljárása miatt az általa hitelezőként igénybe vett jogorvoslattal kapcsolatos költségei kárként való érvényesítésétől, sérti az EUMSZ. 49. cikkét, továbbá a bíróság eljárása ellentétes a vonatkozó bírósági gyakorlattal és jogirodalmi állásponttal. Az elsőfokon eljáró bíróság elutasította az indítványozó keresetét, és döntésében kifejtette azt, hogy a bírósági jogkörben okozott kár polgári jogi alakzata nem alkalmas a jogellenesnek tartott ítélettel szembeni jogorvoslatra, a téves döntés is csak akkor alapozhatja meg a kártérítési felelősséget, ha a jogalkalmazási tévedés kirívóan súlyosnak minősül, és ez az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az ügyben nem áll fenn. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helyben hagyta, ítéletében kifejtette, hogy releváns uniós jogszabály hiányában az uniós jog értelmezését és alkalmazását nem látta szükségesnek. A perben eldöntendő jogkérdés az volt, hogy valamely bírósági eljárásban meg nem térült igényérvényesítési költség olyan, a régi Ptk. szerinti kárelhárítási, illetve kárenyhítési költségnek minősül-e, amely az előzményi eljárás lezárását követően önálló kártérítés iránt indított perben eredménnyel érvényesíthető. A másodfokon eljáró bíróság megállapította, hogy a perköltség és a kártérítés viszonyát illetően sem uniós jogszabály, sem az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) által hozott ítélet nem született; az EUMSZ. 49. cikke pedig nem érinti a kérdést, mert önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó Magyarországon bejegyzett fióktelepének jogvitája keletkezik más társasággal, felszámolóval vagy bírósággal, nem a letelepedés szabadságával kapcsolatos kérdés. A bíróság kifejtette azt is, hogy az indítványozó által felhívott uniós jogi elvek és a régi Ptk. kártérítési alakzata szerinti feltételek között nem áll fenn érdemi különbség. Az alapperrel kapcsolatosan megállapította a másodfokú bíróság, hogy a megbízási szerződés alapján járó díj mint ellenszolgáltatás nem minősül automatikusan a régi Ptk. szerinti költségben jelentkező kárnak. A megbízási szerződések tartalmáról és megkötéséről az indítványozó felperes döntött, az abból eredő költségeit csak akkor érvényesítheti, ha azok indokoltak és szükségesek a kár elhárításához. A másodfokú bíróság szerint a félnek nincs alanyi joga meghatározott összegű perköltségre, mert a perköltség meghatározását a jogszabály – bizonyos keretek között – a bíróság mérlegelésére bízta, így az indítványozónak tisztában kellett lennie azzal a szerződés megkötésekor, hogy a megbízási díjak megtérülése bizonytalan, így azok megfizetését saját kockázatára vállalhatta.
- [4] A felülvizsgálati eljárás során eljáró Kúria hatályában fenntartotta a jogerős döntést. Az alkotmányjogi panasszal támadott ítélet indokolásában a Kúria kifejtette, hogy az indítványozót az EUMSZ. szerint letelepedési jogának gyakorlása körében korlátozás nem érte, az indítványozó olyan ténybeli körülményre sem hivatkozott, amely a szolgáltatás nyújtásában korlátozta vagy akadályozta volna. Az EUMSZ. vonatkozó cikkei nem jelentenek garanciát arra, hogy az uniós jogalany más tagállamban történt letelepedését követő szolgáltatásnyújtása során nem kerülhet jogvitába a gazdasági forgalom más szereplőivel. Ezeknek a jogvitáknak a rendezésére, bírói út igénybevétele esetén az ítélethozatal rendjére, módjára, különösképpen az eljárási költségek viselésére nem tartalmaznak rendelkezéseket az indítványozó által felhívott EUMSZ. rendelkezések. Az indítványozó által felhívott Gerard Köbler kontra Ausztria ügy [C-224/01, EU:C:2003:513, a továbbiakban: Köbler-ügy] feltételeit is elemezte a Kúria a régi Ptk. tekintetében és megállapította, hogy a hasonlóságokon túl a régi Ptk. kártérítési alakzata az indítványozó számára a Köbler-ügynél előnyösebb feltételeket tartalmaz. A Kúria továbbá az EUB C-331/05. számú ügy elemzése alapján megállapította, hogy az indítványozó által felhívott döntés indokolásából sem következik az, hogy az uniós jog alapján a jogérvényesítési költségek önálló eljárásban érvényesíthetőek lennének. A Kúria osztotta a másodfokú bíróság megállapításait az ügy alapját képező költségek megtérítése kérdésében. A Kúria megállapította azt is, hogy a felülvizsgált ügyben nem merül fel olyan kérdés, amely az EUMSZ. 267. cikke szerinti előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését indokolná, mert nincs uniós tényállási elem, így ennek hiányában nem merült fel az ügyben olyan releváns, az uniós jog értelmezésére irányuló kérdés, amely az érdemi határozat meghozatalához szükséges lett volna.
- [5] 3. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát. Az alkotmányjogi panasz kimerítően tartalmazza a korábbi bírósági eljárásokban tett indítványozói beadványokat és nyilatkozatokat, valamint az ügyben eljáró bíróságok döntéseinek indokolását. A Kúriának a Fővárosi Ítéletábra döntését helyben hagyó felülvizsgálati döntése az indítványozó szerint sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdését, mely szerint a törvény előtt mindenki

- egyenlő. Valamint a Kúria döntése sérti az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljárásról való jogát.
- [6] Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének sérelmét eredményezi a Kúria azon jogértelmezése, mely szerint annak ellenére, hogy az indítványozó egy németországi székhelyű jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság magyarországi fióktelepe, a jogvitára nem az uniós jogot kell alkalmazni. Az indítványozó részletes uniós jogi joggyakorlatot bemutató indítványában kifejtette, hogy az anyavállalat németországi honossága önmagában megalapozza azt, hogy a kártérítési keresetét az uniós jogi kártérítési rezsím alapján bírálják el. A Kúria alaptörvény-ellenesen szűkítette le a letelepedés és szolgáltatásnyújtás szabadságának értelmezését, mert az indítványozó álláspontja szerint a más tagállamban honos cég számára korlátozást jelent az a jogértelmezés, mely a kártérítés tekintetében a tagállami jogot alkalmazza, az uniós jogi kártérítési szabályok helyett. Az indítványozó szerint ez önkényes félreértelmezése a tényállásra irányadó uniós jogszabályoknak és az EUB joggyakorlatnak. Az indítványozó szerint szintén az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének a sérelmét valósítja meg az a kúriai jogértelmezés, mely az ügyre irányadó uniós joggyakorlatot annak ellenére nem alkalmazza, hogy ez ellentmond az ügy tárgyához kapcsolódó kúriai joggyakorlat-elemző csoport véleményének (az indítványozó hivatkozik a Kúria „Az Európai Unió jogának alkalmazása: az előzetes döntéshozatali eljárások kezdeményezésének tapasztalatai” című joggyakorlat-elemző csoport véleményére), és nem az ügyre irányadó Köbler-ügyben foglalt feltételeket alkalmazta a bíróság, hanem a régi Ptk. 349. § (1) és 339. § (1) bekezdéseit. Végül az indítványozó szerint a kúriai jogértelmezés a teljes kártérítés elvét sérti, mert a Kúria önkényesen és elfogadható indoklás nélkül mondta ki, hogy a perköltség nem érvényesíthető kárként.
- [7] Az indítványozó szerint a Kúria ítélete az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését is sérti, mert a többször is kezdeményezett előzetes döntéshozatali kérelemnek az eljáró bíróság nem tett eleget. Az indítványozó szerint a Kúriának az EUMSZ. 267. cikk (3) bekezdése alapján kötelessége lett volna az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése, mert a tényállásra kétségtelenül az uniós jogot kellett volna alkalmazni, és az eljáró bíróságok kártérítési jogértelmezése nincs összhangban az uniós jogi jogszabályokkal és joggyakorlattal. Az indítványozó hivatkozott több irányadó EUB döntésre és részletesen elemezte ezeknek az ügygel kapcsolatos relevanciáját. Az eljáró bíróságok azzal, hogy nem kezdeményeztek előzetes döntéshozatali eljárást, elvonták az indítványozót törvényes bírójától. A tisztességes bírósági eljárás sérelmét jelenti továbbá az is, hogy a Kúria mindennemű indoklás nélkül a teljes kártérítés elvét sértő eredményre jutott felszámoló felelőssége körében, amely az indítványozó álláspontja szerint tarthatatlan, hiszen objektíve téves és önkényes jogalkalmazást valósít meg.
- [8] Az indítványozó későbbi indítvány-kiegészítésében felhívta a figyelmet arra, hogy a Kúria döntése nincs összhangban az EUB által előzetes döntéshozatali eljárásban, az alkotmányjogi panasz benyújtását követően hozott C-620/17. számú határozatával, mely határozat az indítványozó álláspontja szerint kifejezetten kimondja, hogy a megtérítendő károk közül az általa megtéríteni kért eljárási jogi költségek kizárása ellentétes az uniós joggal.

II.

- [9] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„E cikk (1) Magyarország az európai népek szabadságának, jólétének és biztonságának kiteljesedése érdekében közreműködik az európai egység megteremtésében.

(2) Magyarország az Európai Unióban tagállamként való részvétele érdekében nemzetközi szerződés alapján – az alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig – az Alaptörvényből eredő egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolhatja. Az e bekezdés szerinti hatáskörgyakorlásnak összhangban kell állnia az Alaptörvényben foglalt alapvető jogokkal és szabadságokkal, továbbá nem korlátozhatja Magyarország területi egységére, népességére, államformájára és állami berendezkedésére vonatkozó elidegeníthetetlen rendelkezési jogát.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

- [10] 2. Az EUMSZ. érintett rendelkezése:

„267. cikk Az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára a következő kérdésekben:

a) a Szerződések értelmezése;

b) az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése;

Ha egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel, és ez a bíróság úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, kérheti az Európai Unió Bíróságát, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést.

Ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles az Európai Unió Bíróságához fordulni.

Ha egy tagállami bíróság előtt folyamatban lévő ügyben olyan kérdés merül fel, amely valamely fogva tartott személyt érint, az Európai Unió Bírósága a lehető legrövidebb időn belül határoz.”

III.

- [11] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során azt vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek.
- [12] Az indítványozók az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtották be az alkotmányjogi panaszt. A támadott döntés az ügy érdemében hozott, rendes jogorvoslattal nem támadható, peres eljárásban hozott kúriai ítélet. A kérelmező alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége – mivel a támadott ítélettel lezárt eljárásban felperes volt – fennáll, és az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogok sérelmére hivatkozik.
- [13] A kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek részben eleget tesz, tartalmazza ugyanis azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozók indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); az eljárás megindításának indokait (a bíróságok eljárása és döntése alapvető jogok sérelmét okozta), az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét; az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírósági döntést (a Kúria Pfv.III.22.500/2017/7. számú ítélete); az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés]. Az indítvány részletes indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a sérelmezett bírósági döntés az indítványozók álláspontja szerint miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy az indítványozó álláspontja szerint a Kúria megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát azzal, hogy nem tett eleget az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének, és ezzel az indítványozót elvonta törvényes bírójától, valamint az ügyre nyilvánvalóan nem az alkalmazandó jogot alkalmazta.
- [14] Az indítványozó álláspontja szerint az uniós jog mellőzése miatt sérült az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt törvény előtti egyenlőséghez való joga. Az indítványozó a törvény előtti egyenlőséghez való jog sérelmét lényegében a Kúria ítéletének indokolásával kapcsolatban állította, az indítványozó álláspontja szerint a Kúria önkényesen és megengedhetetlenül és jogellenesen szűken értelmezte az irányadó uniós jogszabályokat, mely végeredményben az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdését sértette. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó a XV. cikk (1) bekezdésének sérelmére nem adott elő alkotmányjogilag értékelhető, önálló indokolást, hanem az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdés sérelmét lényegében az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésén keresztül állította. Az indítvány végül kifejezett kérelmet terjeszt elő arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági döntés alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az egyéb törvényi feltételeknek megfelelő alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel, vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre utaljon. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. A két feltétel alternatív jellegű, bármelyiknek a fennállása megalapozza a panasz befogadását [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]].
- [15] Az indítványozó által előadottak az Alkotmánybíróság megítélése szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnek fel, mert Az Alkotmánybíróság korábban már több alkalommal szembesült az előzetes döntéshozatali eljárás és a törvényes bíróhoz való jog viszonyának kérdéskörével [lásd például: 3110/2014. (IV. 17.) AB végzés, 3050/2015. (III. 2.) AB végzés, 3082/2016. (IV. 18.) AB végzés, 3250/2016. (XI. 28.) AB végzés, 3257/2020. (VII. 3.) AB határozat]. A jelen alkotmányjogi panaszban foglaltak, valamint a testület által a perben felhívott nemzeti jog és az uniós jogi érintettség kapcsán alkalmazott eltérő megközelítés [11/2020. (VI. 3.) AB határozat] új megvilágításba helyezték a bíróságok intézményesített együttműködését. Ezért az Alkotmánybíróság jelen eljárásában alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vizsgálta az előzetes döntéshozatali eljárás, valamint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog két részjogosítványa, az indokolt bírói döntéshez és a törvényes bíróhoz való jog összefüggéseit.

- [16] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alkalmazásával, a befogadási eljárás lefolytatásának mellőzésével – érdemben bírálta el.

IV.

- [17] Az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem megalapozott.
- [18] Az Alkotmánybíróság az indítvány érdemi vizsgálata során először áttekintette a törvényes bíróhoz való jog főbb alkotmányos szabályait, és az előzetes döntéshozatali kezdeményezéssel kapcsolatos alkotmánybírósági gyakorlatát, melyeket végül összevetett az alkotmányjogi panasszal.
- [19] Az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot az eljárás egészének minősége alapján vizsgálja: a tisztességes eljárás (fair trial) „olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes.” {6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95; 3128/2020. (V. 15.) AB határozat, Indokolás [44]}
- [20] Az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványai közül a törvény által létrehozott bírósághoz (más néven a törvényes bíróhoz) való jog kapcsán a 21/2014. (VII. 15.) AB határozatban összefoglalta az általa – a nemzetközi jog alapelveire és gyakorlatára is tekintettel – korábban, például a 36/2013. (XII. 5.) AB határozatban megtett legfontosabb elvi megállapításokat. Az itt rögzítettek szerint az Alkotmánybíróság a 993/B/2008. AB határozatában megállapította, hogy a törvényes bírótól való elvonás tilalma „– az önkényes ügyelosztási renddel szemben – az eljárás részt vevőit megillető biztosíték, aminek csak egyik eleme a Bszi. szabályaira épülő szolgálati beosztás szisztémája. Annak megítélésekor, hogy a konkrét ügyben ki tekinthető törvényes bírónak, ugyanilyen súllyal jönnek számításba – többek között – az eljárási törvénynek a hatáskörre, illetékességre, a jogorvoslati rendre és a tisztességes eljárás követelményének biztosítására vonatkozó további rendelkezései. Az pedig éppen a törvény előtti egyenlőség érvényesülését szolgálja, hogy az említett jogszabályok mindenki számára olyan bíró közreműködését garantálják, akitől az ügy tárgyilagosa megítélése nyilvánvalóan elvárható». [Idézi a 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [33]; 3128/2020. (V. 15.) AB határozat, Indokolás [38]}
- [21] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyét a törvény által felállított bíróság bírálja el. A törvény által felállított bíróságra vonatkozó követelmény magában foglalja a törvényes bíróhoz való jogot, vagyis azt, hogy egy konkrét ügyben az eljárási törvényekben megállapított általános hatásköri és illetékességi szabályok szerint irányadó bíróság járjon el. Ezt az alkotmányos elvet a [...] Bszi. az Alapelvek között úgy fogalmazza meg, hogy senki sem vonható el törvényes bírójától [8. § (1) bekezdése]. Ezen túlmenően a Bszi. ismeri a törvény által rendelt bíró fogalmát, aki pedig az eljárási szabályok szerint a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend alapján kijelölt bíró [8. § (2) bekezdés]. Az ügyelosztási rendet az objektivitás és a személytelenség biztosítása, az önkényesség kizárása érdekében előző évben állapítja meg a bíróság elnöke, amely a tárgyévben kizárólag szolgálati érdekből vagy a bíróság működését érintő fontos okból módosítható [9. § (1) bekezdés] {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [32]}.” {21/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [75]–[76]; 3128/2020. (V. 15.) AB határozat, Indokolás [38]} Az indítvány tartalmilag az eljáró bíróság ítéletének indokolását tartja – különböző okokból – alaptörvény-ellenesnek.
- [22] Az Alkotmánybíróság utal az indokolt bírói döntéshez való jog tekintetében folytatott gyakorlatának fontosabb elveire, amelyeket a 7/2013. (III. 1.) AB határozatban foglalt össze. Eszerint az indokolt bírói döntéshez fűződő jog az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik. Az alkotmányos előírás elsősorban az eljárási törvényekben foglaltak szerint kötelezheti a bíróságot a döntésének alapjául szolgáló indokok bemutatására. Ebből következik, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény e szabályát mindig együtt olvassa a jogvita jellege, és az adott ügy típusa által kijelölt konkrét eljárásjogi szabályokkal. Az Alkotmánybíróság tehát a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3127/2019. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [29]}. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik „a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásait is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” {3169/2019. (VII. 10.) AB határozat, Indokolás [32], vö. 3107/2016. (V. 24.) AB határozat, Indokolás [38]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az indokolási kötelezettség mindössze azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy

- érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie és nem minden egyes részletre {3169/2019. (VII. 10.) AB határozat, Indokolás [32]; 3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31]}.
- [23] Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét abban látta, hogy az eljáró bíróság nem tett eleget az előzetes döntéshozatali eljárás-kezdeményezési kötelezettségének. Az Alkotmánybíróság az eddigi gyakorlatában már vizsgálta az előzetes döntéshozatali eljárás jellemzőit. A 26/2015. (VII. 21.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a magyar bíróság előzetes döntéshozatali eljárási kötelezettsége „az Európai Unióról szóló Szerződés 5. cikkéből, másrészt az Alaptörvény E cikk (2) bekezdéséből fakad” (Indokolás [15]). Az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy az EUMSZ. a tagállami bíróságok és az EUB között teremt kapcsolatot, a peres felek ugyan indítványozhatják előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését, de az eljáró bírónak diszkrecionális joga van annak eldöntésére, hogy megkeresi-e az EUB-ot. Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése a bíróság számára lehetőség, azonban az EUMSZ. 267. cikk (3) bekezdése alapján, ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles az EUB-hoz fordulni (Abh., Indokolás [17]–[23]).
- [24] Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban megállapította, hogy azt a „bíróságot tekinti az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére köteles bíróságnak, amelynek ügydöntő határozata ellen nincs helye további hazai jogorvoslatnak” (Indokolás [26]). Az eljáró bíró előzetes döntéshozatali kezdeményezését illetően pedig megállapította, hogy „[a]z Alkotmánybíróság e tekintetben osztja a Bíróság álláspontját, azaz az előterjesztési kötelezettséget nem tekinti automatikusnak és feltétlennek. A tagállami bíró mérlegelési jogkörébe tartozik tehát annak eldöntése, hogy előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményez, avagy sem.” (Abh., Indokolás [29]) Az Abh.-ban az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy az eljáró bíróság elutasító döntése az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezéséről csak indokolt döntésben lehetséges, ugyanis ennek hiánya felvetheti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét. „Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint – a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadóan – az eljáró bíróságnak függetlenül attól, hogy kötelezettnek minősült-e vagy sem, továbbá függetlenül attól, hogy helyt ad-e a kezdeményezésre irányuló kérelemnek, avagy sem, alakszerű döntést kell hoznia a kezdeményezésről, és azt legkésőbb az ügydöntő határozatban meg kell indokolnia. Az indítványozó peres fél ugyanis joggal számíthat arra, hogy az ügye kapcsán felmerült és annak eldöntése szempontjából releváns közösségi jogi probléma a Bíróság elé kerül. Ennek elmaradása érdemi kihatással lehet a jogvita végeredményére, ezért a bíróság köteles megindokolni az indítvány elutasítását, mivel egyrészt ez garantálja, hogy megalapozott döntést hozott a kezdeményezés tárgyában, másrészt a peres fél innen ismerheti meg a döntés okát.” (Indokolás [60]) Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezési kötelezettség tárgyában tehát az eljáró bíróság indokolt döntést köteles hozni {3082/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [36]–[37]; 3003/2017. (II. 1.) AB határozat, Indokolás [27]–[30]; 3142/2019. (VI. 13.) AB határozat, Indokolás [15]–[16]}.

V.

- [25] Az előzetes döntéshozatali eljárás az európai bírósági intézményesített együttműködés része. Az EUMSZ. kötelezően írja elő meghatározott esetekben az előzetes döntéshozatal iránti kérelem benyújtását, és ez egy kötelező párbeszédet hoz létre az uniós jogot alkalmazó tagállami bíróság és az EUB között. Az Alkotmánybíróság a 22/2016. (XII. 5.) AB határozat alapján „kiemelt jelentőségűnek tartja az Európai Unió belüli alkotmányos párbeszédet [vö. 61/2011. (VII. 13.) AB határozat, 30/2015. (X. 15.) AB határozat]” (Indokolás [33]). A 2/2019. (III. 5.) AB határozat az uniós és a tagállami jog viszonyával kapcsolatban állapította meg, hogy „[v]élelmezhető ugyanis, hogy mind az uniós jog, mind az Alaptörvényen alapuló nemzeti jogrendszer az E cikk (1) bekezdésében megfogalmazott célokat hivatottak megvalósítani. Erre tekintettel az »európai egység megteremtése«, az integráció nem csupán politikai szervek számára jelöl ki célt, hanem a bíróságok és az Alkotmánybíróság számára is, amelyek az »európai egységből« a jogrendszerek harmóniája és koherenciája következik alkotmányos célként” (Indokolás [37]). Az alkotmányos párbeszéd mint eszköz alkalmas arra, hogy a tagállami jog és az európai jog sui generis jellegét [vö. 3241/2019. (X. 17.) AB határozat, Indokolás [18]] egyaránt garantálja; és képes lehet arra, hogy konkrét helyzetekben egyensúlyt teremtsen a tagállami alkotmányjog integráció által érinthetetlen magja és az EUB által kidolgozott alkalmazási elsőbbséggel bíró európai jog között. A kölcsönös és egymás érveire nyitott fenti bíróságok közötti párbeszéd nélkül sem a tagállami alkotmányjog sem az európai jog sui generis jellege nem garantálható.
- [26] Az Alkotmánybíróság ebben az intézményesített együttműködésben nem foglalhat el semleges álláspontot. Az Alaptörvény E cikk (2) bekezdése szerint „Magyarország az Európai Unióban tagállamként való részvétele

érdekében nemzetközi szerződés alapján – az alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig – az Alaptörvényből eredő egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolhatja”. Az EUB az Európai Unió intézményrendszerének a része, az uniós jog hatékony érvényesülését ugyanakkor nemcsak önmaga, hanem az egyes ügyekben, az eljáró bíróság által alkalmazott uniós normákon keresztül a tagállami bíróságokkal együtt biztosítja. Az egységes értelmezés a hatékony jogvédelem garanciája, és ennek szükségképpen eleme azon eljárás normatív szabályozása, amely biztosítja az értelmezési kérdések egységesítésének eszközét. Az intézményesített együttműködésben való részvétel, melyet mind az Alaptörvény E) cikke, mind az EUMSZ. 267. cikke rögzít, a rendes bíróság – és az EUB gyakorlata alapján bíróságnak elismert intézmény [vö. C-393/92 Almelo önkormányzata és mások v. NV Energiebedrijf IJsselmij (1994) EBHT I-1477.] – feladata.

- [27] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az Alaptörvény fenti értelmezéséből levezethető az Alkotmánybíróság előzetes döntéshozatali eljárás-kezdeménnyezési jogosultsága is, így különösen ha az előtte fekvő ügyben az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdése szerinti alapvető jogokkal és szabadságokkal való összhang, vagy Magyarország területi egységére, népességére, államformájára és állami berendezkedésére vonatkozó elidegeníthetetlen rendelkezési jogának korlátozására irányuló veszély merülne fel. E körben irányadónak tekinthető a német Szövetségi Alkotmánybíróság gyakorlata [vö. BVerfGE 134, 366 és BVerfGE 142, 123; BVerfGE 146, 216 és BVerfGE, Urteil des Zweiten Senats vom 05. Mai 2020 – 2 BvR 859/15. –]
- [28] Az Alkotmánybíróság ezt követően azt vizsgálta meg, hogy az EUB-nál kezdeményezhető előzetes döntéshozatali eljárás, és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog egyik részjogosítványa, a törvényes bíróhoz való jog milyen viszonyban állnak egymással. Az indítványozó álláspontja szerint az eljáró bíróság döntése elvonta őt törvényes bírójától, így sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való joga. Az Alkotmánybíróság fentiekben idézett gyakorlatából kitűnik, hogy a törvényes bíróhoz való joggal összefüggésben a korábbi alkotmánybírósági gyakorlat döntően a hazai bíróságok közötti hatásköri és illetékességi, valamint az ügyelosztási szabályok kapcsán fogalmazott meg alkotmányossági szempontokat. Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése a törvényes bíróhoz való jog hazai bírósági rendszeren belüli szabályaihoz képest részben más kontextusban érvényesül. Az EUMSZ. az EUB számára az előzetes döntéshozatali eljáráson keresztül jogértelmezési monopóliumot biztosít. Az Alkotmánybíróság az EUB előzetes döntéshozatali eljárását az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdésén alapuló intézményesített együttműködés részének tekinti. Az indítványozó azon kiinduló érve, mely szerint az uniós jog értelmezése kapcsán az eljáró bíróság az EUB-hoz fordulhat, nyilvánvalóan következik az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdéséből és az EUMSZ. 267. cikkéből, így ha az eljáró bíróság ténylegesen kezdeményezte az előzetes döntéshozatalt, akkor ennek elbírálása során az EUB is törvényes bírónak minősül. Mivel az előzetes döntéshozatali eljárás a bíróságok közötti intézményesített együttműködés keretében értelmezendő, az nem a fél perben érvényesíthető alanyi joga, ezért a törvényes bíróhoz való jogát a Kúria ítélete nem sérthette meg.
- [29] Az előzetes döntéshozatali eljárás esetén alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként jelentkezik, hogy amennyiben az előzetes döntéshozatali eljárásban az EUB is törvényes bírónak minősül, akkor hogyan érvényesülhet az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz kapcsolódó részjogosítványa az adott bírósági eljárásban. Az Alkotmánybíróság korábban már erre a kérdésre – igaz más kontextusban – rámutatott, és az Abh.-t követően az Alkotmánybíróság felhívása alapján a jogalkotó módosította az eljárási törvényeket. A módosított szabályok szerint, amennyiben az utolsó fokon eljáró bíróság határozott az előzetes döntéshozatali kérelem benyújtásáról, a döntését indokolnia kell. Az indokolási kötelezettségnek ebben a tekintetben különös súlya van, ugyanis amennyiben a bíróság ennek a kötelezettségének nem tesz eleget, akkor ez önmagában felvetheti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét, és az előzetes döntéshozatali eljárás kapcsán ez közvetve a peres felek törvényes bíróhoz való jogát is érintheti. Az Alkotmánybíróság továbbá megjegyzi, hogy az eljáró bíróság előzetes döntéshozatali kezdeményezéséről szóló döntése nem megfelelő indokolásával a bíróság az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdésben foglalt intézményi kötelezettségének sem tesz eleget. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvényben biztosított hatáskörében eljárva vizsgálja az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezéséről hozott döntés alkotmányosságát, és ezzel a tisztességes eljáráshoz való jog biztosítása mellett, az Alaptörvény E) cikkéből eredő intézményi felelősségét is teljesíti.
- [30] Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése szakjogi kérdés (BH2018. 312., BH2016. 338.), de mint minden bírói döntésnek, meg kell felelnie az Alaptörvény követelményeinek. Az Alkotmánybíróság ezen eljárása körében sem működik szuperbíróként, vagyis az előzetes döntéshozatali eljárások kezdeményezésének általános felülvizsgálati szerveként, így az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének szakjogi kérdéseiben nem foglal állást a korábban kialakított gyakorlatának megfelelően {Abh., Indokolás [60]; 3257/2020. (VII. 3.) AB határozat,

Indokolás [44]). Az Alkotmánybíróság „nem tekinti feladatának a bírósági jogalkalmazás felülvizsgálatát, csupán annak alkotmányos kereteinek betartását ellenőrzi” {23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [29]}. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság emlékeztet a 11/2020. (VI. 3.) AB határozatban megfogalmazott alkotmányos követelményre: a bíróság európai uniós jogi érintettség hiányában a magyar jog alkalmazását nem mellőzheti. Az alkalmazandó jog kérdésében a bíróság feladata a döntés. Az eljáró bíróság az előzetes döntéshozatali kérelem tárgyában indokolt döntést köteles hozni, ugyanakkor nem köteles az előzetes döntéshozatali eljárást automatikusan kezdeményezni, ez alól az EUB is állapított meg kivételeket a CILFIT-ügyben (C-283/81 Srl CILFIT és Lanificio di Gavardo SpA kontra Egészségügyi Minisztérium). Az eljáró bíróság, amennyiben a CILFIT-ügyben kidolgozott kritériumok valamely esete fennáll az ügyben, és ennek indokát adja a döntésben, a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme nélkül juthat arra az álláspontra, hogy nem kezdeményez előzetes döntéshozatali eljárást.

- [31] Az Alkotmánybíróság utal arra, hogy más tagállamok alkotmánybíróságai a szakjogi kérdések értelmezésének tiszteletben tartása mellett vizsgálják az előzetes döntéshozatali kérelmekről szóló döntés alkotmányosságát. A német Szövetségi Alkotmánybíróság állandó ítélezési gyakorlata szerint az előzetes döntéshozatalról szóló döntés nem lehet értelmezhetetlen és nyilvánvalóan tarthatatlan, a bíróságnak fel kell tárnia és értékelnie kell az ügyre irányadó uniós jogot [BVerfGE 82, 159 <194>, 1 BvR 1159/08 –, Rn. 4]. Az osztrák Alkotmánybíróság is vizsgálja az előzetes döntéshozatali eljárásról hozott bírósági döntés indokolását, és alkotmányellenes a döntés, amennyiben az ügy szempontjából releváns uniós jogi kérdés értelmezésének kétsége esetén a bíróság nem kérelmez előzetes döntéshozatali eljárást [VfGH 27. 06. 2012, 2.5. pont; U 330/12; vö. VfGH 11. 12. 1995, B 2300/95]. A szlovák Alkotmánybíróság szintén a bírói döntés indokolását vizsgálja, hogy kellően reflektált-e az uniós jogi értelmezési kérdésre, és nem sérült-e a felek tisztességes eljáráshoz való joga [III. ÚS 388/2010, II. ÚS 381/2018, II. ÚS 792/2016], melyhez hasonló gyakorlatot folytat a cseh Alkotmánybíróság is [II. ÚS 4225/16, 26 September 2017, ÚS 1009/08, 8 January 2009 és Pl. ÚS 50/04, 8 March 2006]; továbbá a szlovén Alkotmánybíróság is az uniós jogi kérdésre irányadó indokolás alapján állapítja meg a döntés alkotmányellenességét, ha a felek alapjogai sérültek az előzetes döntéshozatali kötelezettség nem teljesítése miatt [Up-1056/11, 21 November 2013; Up-561/15, 16 November 2017].
- [32] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában és az alapperben, valamint a támadott ítéletekkel érintett perben az uniós jog alkalmazásának mellőzését sérelmezte. Alkotmányjogi panaszában előadottak szerint az eljáró bíróságok megsértették a tisztességes eljáráshoz való jogát, mert nem tettek eleget az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének.
- [33] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria részletes indokolását adta annak, hogy az indítványozó ügyében mely jogszabályt kell alkalmazni. A Kúria ítéletében részletesen indokolta azt, hogy az EUMSZ. 49. cikk és 54. cikk (2) bekezdése alapján az indítványozó által sérelmezett ítélet a letelepedés jogának gyakorlásában személyét nem korlátozta, és gazdasági tevékenységét zavartalanul folytathatta. A Kúria ezen túlmenően kitért arra, hogy Az Európai Unióról szóló Szerződés 19. cikk alapján a tagállam által biztosított hatékony jogvédelem érvényesült, az indítványozó által alaptörvény-ellenesnek tartott eljárásban is (Kúria ítélete, Indokolás [30]–[33]).
- [34] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben megállapította, hogy a bíróság megvizsgálta az indítványozónak azt a kérelmét is, hogy előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezzen az EUB előtt, azonban azt nem látta szükségesnek. A bíróság ítélete e körben részletes és kimerítő indokolást tartalmaz. Az indokolás a támadott ítéletben részletes érvelést tartalmaz arra nézve, hogy az előzetes döntéshozatali eljárásban feltenni kívánt kérdés a jogvita szempontjából irreleváns. A Kúria azért tartotta az uniós jog értelmezésére irányuló kérdést irrelevánsnak, mert a jogvita elbírálására az uniós jog nem irányadó, így nem is lehet értelmezésre szoruló kérdés. Az Alkotmánybíróság utal arra, hogy az indítványozó érveire a Kúria részletes indokolást tartalmazott, amikor az uniós jogszabályok mellett az EUB döntéseit is az ügyre vetítve részletesen elemezte (Kúria ítélete, Indokolás [34]–[35], [38]).
- [35] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapítja, hogy a bíróság nem sértette meg az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, amikor nem kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárást, mert indokolásában megállapította az EUB CILFIT-ügyben alkalmazott kritériumokkal (10. bekezdés) összhangban, hogy a jogvita elbírálásához az uniós jog értelmezése nem szükséges, azaz irreleváns. Ezért az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét nem állapította meg, és az indítványt elutasította.

VI.

- [36] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondata alapján elrendelte határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét.

Budapest, 2020. november 10.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Hörchneré dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [37] Egyetértek az alkotmányjogi panasz elutasításával, és annak indokaival is, ugyanakkor fontosnak tartom az alábbiak kiemelését.
- [38] 1. Az EUB következetes értelmezése szerint az előzetes döntéshozatali eljárás az EUB és a nemzeti bíróságok közötti együttműködés eszköze, amelynek keretében az EUB a nemzeti bíróságok számára az uniós jog olyan értelmezését nyújtja, amely szükséges az előttük folyamatban lévő ügyek eldöntéséhez (lásd többek között a C-231/89. számú Gmurzynska-Bscher-ügyben hozott ítélet 18. bekezdését és a C-314/96. számú Djabali-ügyben hozott ítélet 17. bekezdését). Ebből következően az EUMSz. 267. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az EUB hatásköre arra terjed ki, hogy valamely uniós jogi norma értelmezését megadja. Nem terjed ki ugyanakkor az EUB hatásköre annak

- vizsgálatára, hogy a nemzeti bíróságoknak az előttük folyamatban lévő ügyben milyen feltételekkel kell vagy lehet alkalmazniuk az uniós jogot (C-137/08. számú VB Pénzügyi Lízing Zrt.-ügyben hozott ítélet 44. bekezdés). Az EUB hangsúlyozta azt is, hogy nincs hatásköre arra sem, hogy megítélje az uniós jogi szabályozás és a nemzeti jog rendelkezéseinek összeegyeztethetőségét (C-128/88. számú Di Felice-ügyben hozott ítélet 7. bekezdés). Az EUB kiemelte azt is, hogy ebben az eljárásban nem feladata, hogy értelmezze a nemzeti jogot (C-52/76. számú Luigi Benedetti-ügyben hozott ítélet 25. bekezdés).
- [39] Az Európai Unió tagállamai az alapító szerződések aláírásával a lojális együttműködésre vállaltak kötelezettséget, és ennek keretében arra: „A tagállamok segítik az Uniót feladatainak teljesítésében, és tartózkodnak minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti az Unió célkitűzéseinek megvalósítását” [EUMSz. 3. cikk (3) bekezdés 3. mondat]. Az előzetes döntéshozatali eljárás ehhez az együttműködéshez nyújt segítséget azáltal, hogy lehetővé teszi az uniós jogi normák autentikus értelmezését a tagállamok bíróságai előtt folyamatban lévő eljárásokban.
- [40] A fentiekből következően megállapítható, hogy az előzetes döntéshozatali eljárás célja, hogy biztosítsa az uniós jogi normák egységes értelmezését a tagállami bíróságok gyakorlatában. Nem célja ugyanakkor az eljárásnak, hogy az EUB állást foglaljon az uniós jog és a nemzeti jog összeegyeztethetőségéről, vagy a nemzeti jog helyes értelmezéséről.
- [41] 2. Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben elismerte, hogy az EUB törvényes bírónak minősül, és ezen keresztül az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése tárgyában hozott döntés felvetheti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmének lehetőségét. Ezzel összefüggésben az alábbiak kiemelését tartom lényegesnek.
- [42] 2.1. Az EUMSz. 267. cikke alapján a tagállami bíróságnak autonóm mérlegelési jogköre van eldönteni, hogy előzetes döntéshozatali kezdeményez-e [C-166/73. számú Rheinmühlen (II)-ügyben hozott ítélet 4. bekezdés]. A tagállami bíróság ezen döntési szabadsága pedig nem kérdőjelezhető meg olyan szabályok alkalmazásával, amelyek lehetővé teszik a fellebbviteli bíróság számára, hogy az EUB előtti előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményező végzést megváltoztassa, e kezdeményezést mellőzze, és az említett végzést meghozó bíróságot a felfüggesztett nemzeti eljárás folytatására utasítsa (C-210/06. számú Cartesio-ügyben hozott ítélet 98. bekezdés).
- [43] A tagállami bíróságoknak tehát főszabály szerint döntési szabadsága van abban a kérdésben, hogy kezdeményezik-e az előzetes döntéshozatali eljárást. Az EUMSz. 267. cikke ugyanakkor e főszabály mellett előírja azt is, hogy ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel értelmezési kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles az EUB-hoz fordulni. Az EUB ezen rendelkezés értelmezésével összefüggésben kimondta, hogy a nemzeti fellebbviteli bíróság olyan határozatai, amelyeket a felek a legfelső bírói fórum előtt megtámadhatnak, nem olyan bíróságtól származnak, amelyek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség. (99/00. számú Lyckeskog-ügyben hozott ítélet 16. bekezdés). Ebből következően az EUB gyakorlatában a konkrét jogorvoslati lehetőség kizártságához köti az előterjesztési kötelezettség megnyílását, és nem ahhoz, hogy az érintett bíróság határozatai ellen általában van-e helye jogorvoslatnak (C-210/06. számú Cartesio-ügyben hozott ítélet 75–79. bekezdések).
- [44] A fentiek alapján tehát megállapítható, hogy a tagállami bíróságoknak főszabály szerint döntési szabadságukban áll az EUMSz. 267. cikke szerinti eljárás kezdeményezéséről dönten. Ez alól az jelent kivételt, ha a tagállami bíróság határozata ellen nincs helye jogorvoslatnak, mert ilyenkor a tagállami bíróságnak kezdeményezési kötelezettsége van. A jogorvoslat lehetőségét pedig mindig a tagállam előtt folyamatban lévő konkrét ügyben kell vizsgálni.
- [45] 2.2. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyét a törvény által felállított bíróság bírálja el. Az Alkotmánybíróság értelmezésében „[a] törvény által felállított bíróságra vonatkozó követelmény magában foglalja a törvényes bírónak való jogot, vagyis azt, hogy egy konkrét ügyben az eljárási törvényekben megállapított általános hatásköri és illetékességi szabályok szerint irányadó bíróság járjon el” {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [32]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a törvényes bíró fogalmának meghatározása során jellemzően a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) rendelkezéseiből indult ki. E szerint a törvény által rendelt bírónak azt tekinti, aki az eljárási szabályok szerint a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend alapján kijelölt bíró [Bszi. 8. § (2) bekezdés] [például: 3001/2020. (II. 4.) AB határozat, Indokolás [45]–[46]].
- [46] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor korábbi gyakorlatában egyértelművé tette, hogy „[a]nnak megítélésekor, hogy a konkrét ügyben ki tekinthető törvényes bírónak [a bíróságok szervezetéről szóló törvény mellett] ugyanilyen súllyal jönnek számításba – többek között – az eljárási törvénynek a hatáskörre, illetékességre, a jogorvoslati rendre és a tisztességes eljárás követelményének biztosítására vonatkozó további rendelkezései” (993/B/2008. AB határozat, ABH 2009, 2352, 2354–2355).

- [47] A fentiek alapján megállapítható, hogy azokban az ügyekben, amelyekben a jogvita érdemi eldöntéséhez valamely uniós jogi norma értelmezése válik szükségessé, az EUB törvényes bírónak minősül, és ezért az előzetes döntéshozatal kezdeményezésének megtagadása felvetheti a törvényes bíróhoz való jog sérelmét. Azt ugyanakkor mérlegelni szükséges, hogy az adott eljárásban az eljáró bíróság döntése ellen van-e helye jogorvoslatnak, mert álláspontom szerint a törvényes bíróhoz való jog sérelme elsősorban azokban az ügyekben merülhet fel, ahol az eljáró bíróságnak kötelezettsége az EUMSz. 267. cikke szerinti eljárás kezdeményezése.
- [48] 3. Összeségében egyetértek azzal, hogy az Alkotmánybíróság az EUB vonatkozásában a törvényes bíróhoz való jog alkotmányos tartalmát kiterjesztette. Lényegesnek tartom ugyanakkor hangsúlyozni azt is, hogy az alkotmányos felülvizsgálat csak rendkívül szűk körben lehetséges. Amint azt a Kúria következetes gyakorlata (például: BH2013.164.) is tükrözi: az alkalmazandó jogszabállyal kapcsolatos értelmezési aggályok tisztázása a jogvitát eldöntő bíró „szuverenitása” körébe tartozik, azaz a bíró egyedi ügy eldöntésében megnyilvánuló függetlenségének a része.

Budapest, 2020. november 10.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [49] Egyetértek a határozattal. Indokolása III. részéhez, valamint V. részéhez kiegészítő jellegű párhuzamos indokolást kívánok fűzni, a következők szerint.
- [50] 1. A határozat indokolásának III. részében (Indokolás [11] és köv.) az alapvető alkotmányjogi kérdésnek az Abh.-n alapuló és a jelen határozatnak az e részében néhány példával igazolt töretlen gyakorlata által kimondott, az előzetes döntéshozatali eljárás és a törvényes bíróhoz való jog viszonyában irányadó elvi tartalmú alkotmányos megállapítások érvényességét és jövőbeni alkalmazhatóságát a jelen határozat nem érinti.
- [51] A 11/2020. (VI. 3.) AB határozatban kimondott alkotmányos követelmény ugyanis az Abh.-n alapuló gyakorlatnak kizárólag az itt hivatkozott határozatban foglalt, a nemzeti jog és az uniós érintettség tárgykörében alkalmazandó továbbfejlesztését jelenti a rendelkező részében foglalt megfogalmazása szerint. Mindez a jelen határozattal együtt értelmezve megkönnyíti a bíróságok és az Alkotmánybíróságok számára az EUB mint törvényes bíróra hivatkozó panaszok vizsgálata során az alkotmányos követelmények egységes kezelését a nemzeti jog és az uniós érintettség alkalmazása tekintetében.
- [52] 2. A határozat indokolásának V. részében (Indokolás [25] és köv.) megállapítja a határozat, hogy az Alaptörvény E) cikkének értelmezéséből levezethető az Alkotmánybíróság előzetes jogosultsága is.
- [53] Ezt a megállapítást természetesen nem vitatom. Szükségesnek tartottam volna azonban ezzel összefüggésben rögzíteni – az esetleges félreértések elkerülése érdekében – azt, hogy az Alkotmánybíróság a bíróságok és az EUB közötti intézményes bírósági együttműködésben jelenleg nem közvetlen résztvevő. Az Alaptörvényből eredően az Alkotmánybíróság az alkotmányvédelem legfőbb és elsődleges fóruma, szerepe tehát a törvényes bíróhoz való jog meghatározása és eldöntése során közvetett és elvi jellegű, célja az alkotmányos követelmények érvényesítésének biztosítása. Ugyanakkor közvetlen részvételéhez ez idő szerint hiányoznak a konkrét feltételek. (Így a kontradiktórium eljárás folytatásának mögöttes törvényi háttere és ebből következően annak uniós elismerése, valamint az uniós jog vizsgálatát kizáró saját ítélezési gyakorlata.) Ezek a feltételek szükség esetén, ideértve elsődlegesen a jogalkotó szándékát, természetesen megteremthetők, ennek alkotmányos akadályja nincs.

Budapest, 2020. november 10.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [54] 1. Alapvetően egyetértek a határozat azon elvi konklúziójával, miszerint más európai alkotmánybíróságokhoz hasonlóan, a lojális együttműködés uniós elvére figyelemmel a magyar Alkotmánybíróság fordulhat előzetes döntéshozatali kezdeményezéssel az EUB-hoz. Annak ellenére támogattam a határozat rendelkező részét, hogy a jelen ügy megoldása nem vetette fel az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének szükségességét. Mindazonáltal a többségi határozat indokolása – véleményem szerint – több releváns kérdést is nyitva hagyott, amelyekre a későbbiekben feltétlenül választ kell majd adnia a testületnek.
- [55] Ilyen kérdésnek tekintem azt, hogy az Alkotmánybíróság mely hatáskörének gyakorlása során kerülhet sor előzetes döntéshozatal kezdeményezésére, illetve, hogy az előterjesztés miképpen illeszthető be az Alkotmánybíróság hatályos eljárási rendjébe (figyelemmel például az Abtv. 60. §-ára is).
- [56] További nyitva hagyott kérdés az is, hogy az előzetes döntéshozatal kezdeményezése az Alkotmánybíróság számára csupán lehetőség, avagy kötelezettség is egyben. Ebben a körben tekintettel kell lenni arra, hogy a nemzeti jogrend oldaláról a jogintézmény alkotmányos alapja az Alaptörvény E) cikke, az intézmény konkrét anyagi jogi és eljárási jogi szabályait az EUMSz. 267. cikke rögzíti. Mindezek mellett utalni kell arra is, hogy az alkotmányjogi panasz jogorvoslati funkciót tölt be {6/2020. (III. 3.) AB határozat, Indokolás [117]} és a további jogorvoslat az indítványozó számára már nem áll rendelkezésre. E szempontok vizsgálata pedig befolyással bír nem csupán az Alkotmánybíróságnak az EUB-hoz, de a Kúriához fűződő viszonyára is.
- [57] 2. Támogattam annak elismerését, hogy az EUB – ha az eljáró bíróság ténylegesen kezdeményezte az előzetes döntéshozatalt, akkor ennek elbírálása során – törvényes bírónak minősül, mint ahogy azt is, hogy ennek ellenére az Alkotmánybíróságnak előzetes döntéshozatali kérdést érintő ügyekben kizárólag az indokolt bírói döntéshez való jog sérelmének megállapítására van lehetősége. Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének szakjogi kérdéseiben az Alkotmánybíróság eddig sem és a jövőben sem foglal állást, ebben a vonatkozásban a törvényes bíróhoz való jog sérelmének direkt módon történő megállapítására nincs lehetőség.
- [58] Értelmezésem szerint ennek az az alapja, hogy az EUB-t az uniós jog értelmezésére vonatkozó monopóliuma és az érvényességi kérdések eldöntésével kapcsolatos hatásköre teszi – az Alaptörvény hatálya alatt – törvényes bírónak. A tagállami bíró viszont annyiban, amennyiben uniós jogot alkalmaz az előtte folyamatban lévő ügyben, az uniós jog bírója is egyben. Következésképpen az EUB a tagállami bíróval együtt minősül törvényes bírónak az uniós tényállási elemet felmutató ügyek eldöntésekor. Ebből a sajátosságából számomra az következik, hogy a tagállami bíró autonóm módon dönt abban a kérdésben, hogy szükség van-e az EUB megkeresésére egy konkrét ügyben, és e döntését tartalmi szempontból más bíróság nem bírálhatja felül, így az Alkotmánybíróság sem.

Budapest, 2020. november 10.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró különvéleménye

- [59] Az ügyben az alkotmányjogilag jelentős kérdés és így az alkotmánybírósági döntés érdemét kitevő aspektus az volt, hogy az EUB törvényes bírónak minősül-e az előzetes döntéshozatali eljárás peres felek általi kérelmezése esetén. Törvényes bírónak fogalmilag az minősül, melyet törvényi előírások és jogszabályok határoznak meg, és amelyhez így alanyi joga van az érintett félnek. Így a mostani ügyben az EUB ez alá bevonása, vagy ennek elutasítása volt az eldöntendő kérdés. Az indítványozó konkrét problémáját jelentő kúriai ítélet megsemmisítését elutasította a többségi határozat, és azt mondta ki, hogy a Kúria annak ellenére sem volt köteles felterjeszteni az előzetes döntéshozatali kérelmet, hogy döntése ellen már nincs jogorvoslat, és ezzel egyet lehetett érteni. Ám az indokolás más részein olyan érvelés is lefektetésre került, mely elismerte az EUB törvényes bírónak minősülését, és hosszabb távon ez a belső logikai ellentmondás jogbizonytalanságot hozhat létre. Idézem: „nyilvánvalóan következik az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdéséből és az EUMSz. 267. cikkéből, hogy ha az eljáró bíróság ténylegesen kezdeményezte az előzetes döntéshozatalt, akkor ennek elbírálása során az EUB is törvényes bírónak minősül”

(Indokolás [28]). Mint az érvelésből kivehető, a bíró diszkrecionális döntésétől függ, hogy előterjeszti-e az előzetes döntéshozatali kérelmet, vagy nem él vele, és így a félnek erre nincs alanyi joga. Ezért a törvényes bíró fogalmi eleme eleve hiányzik itt. E fogalmi és logikai ellentmondás azért jelenthet fokozott jogbizonytalanságot a jövőben, mert a hazai jogrend önállósága és a magyar állami szuverenitás megtartása az EU-n belüli együttműködésben a nyilvánosság előtti politikai küzdelmeken túl a jog eljárásain keresztül is állandó küzdelemben áll. Így a magyar jog és bíróságok fokozott uniós alárendelése, vagy ennek ellenállás már a bírói karon belül is törésvonalakat hozott létre. Ennek problémáit épp a határozat által is idézett 11/2020. (VI. 3.) AB határozat meghozatala kapcsán is láthattuk, és így a mostani határozatnak ez az érvelése az EUB törvényes bírónak minősítésével a bírói kar egyes tagjainak a magyar jog és állam Európai Uniónak alárendelését célzó törekvéseit erősítheti fel.

- [60] Így nem támogattam a mostani többségi határozatot, mert nem értettem egyet a határozat érvelési irányával. Ez az érvelés a hazai bíróságok EUB-t illető előzetes döntéskérési lehetőségét a törvényes bíró formulájával a diszkrecionális mérlegeléstől tendenciájában a kötelezettség felé tolja el. A határozat ezzel az érvelési irányával elfogadta az indítványozó kérelmét arra, hogy a peres felek számára hazai bíróságokon túl az EUB-t is mint az Alaptörvény által garantált törvényes bírónak kell tekinteni. Azt most tegyük zárójelbe, hogy a kúriai ítélet megsemmisítését elutasító érvelésében aztán a határozat ezt implicite vissza is vonja, hisz a későbbiekben átfogó érvelési formulaként nem a konkrét elutasítás fontos a kúriai ítélet vonatkozásában, hanem az EUB törvényes bíróként rögzítése. Ezzel az érvelési iránnyal szemben inkább azt tartottam volna szükségesnek az indokolásban rögzíteni, hogy magyar bíróság a hazai jog és az uniós jog esetleges ütközésének felmerülésekor az utóbbit megillető primátust csak akkor mondhatja ki döntésében, ha a felmerült uniós jogi rendelkezés értelme a bevett értelmezési módszerek szerint a magyar joggal ütközést egyértelművé teszi, vagy ebben az kérdésben korábban az EUB kifejezetten az adott magyar jogi rendelkezést illetően ütközést állapított meg.
- [61] Ha ez a primátus a fentiek szerint nem áll fenn az uniós jogi rendelkezés számára, akkor csak mint jogértelmezési segítő támpontot vonhatja be az érintett bíróság az uniós jogi normát, de a döntését a haza jogi rendelkezése alapján kell meghoznia. Ezt mint a minden magyar bíróság számára kötelező szuverenitás-konform értelmezés elvét a határozatunk egyértelműen levezethette volna Alaptörvény Nemzeti Hitvallás önálló magyar államiséget hirdető deklarációjából. Ennek védelmében francia minta nyomán felmerülhet, hogy a szuverenitás védelmében Magyarországon is be kellene vezetni az ún. „elsőbbségi alkotmányossági eljárást” az előzetes döntéshozatal kezdeményezés viszonyában, amit az EUB 2010-ben a Melki és Abdéli-ügyekben (C-188/10. és C-189/10.) már megvizsgált, és helyben hagyott. De ezentúl ez következik az Alaptörvény E) cikkéből is, mely alapján a 22/2016. (XII. 5.) AB döntés már kimondta uniós jogi aktusokkal szembeni alkotmánybírói fellépés lehetőségét az alkotmányidentitás védelmére és az ultra vires, a hatáskörtúllépés esetén. Az előzetes döntéskezdeményezési eljárás mint az EUB uniós aktusának előszaka bele kell hogy tartozzon az alkotmánybírói ellenőrzési kompetenciába, így most ennek kimondása a 22/2016. (XII. 5.) AB határozat pontosításaként lett volna értékelhető. Ez annál is fontosabb lenne, mert a 2013 végén megjelent kúriai elemző csoport adatai szerint Magyarországon az előzetes döntéskezdeményezések száma kiugróan magas a többi közép-kelet-európai tagállamokhoz képest, pl. lakosságárányosan a lengyelekhez képest nyolcszorosa ez a szám, de a nagyjából azonos lakosságszámmal rendelkező csehhez viszonyítva is két és félszeres.
- [62] A többségi határozat sajnálatosan nem érintette ezeket a kérdéseket, hanem ezzel szemben a törvényes bíró formulájával az alapszerződésen túlmenően felértékelte az EUB szerepét. Ez a felértékelés szemben áll egyrészt azzal, hogy a hazai bírósági eljárási szabályozásban a felek erre irányuló javaslata felett a bíróság diszkrecionális jogkörben jogosult saját belátása szerint dönteni, de másrészt azzal is, hogy maga az EUMSz. releváns 267. cikke is csak lehetőségként írja ezt elő az uniós tagállamok bíróságok felé, de nem kötelezettséggént. Ez a lehetőség szinten való rögzítést az említett 267. cikk (2) bekezdésében az alsóbb szintű bíróságok felé kétszeresen is kiemeli, amikor egyrészt már az odafordulás kérdését illetően is a bíró személyes belátására bízta, hogy egy kérdést odafordulásra szükségesnek ítél-e meg, majd még egyszer a lehetőséget emeli ki, amikor úgy fogalmaz a cikk szövege, hogy ekkor a bíróság „kérheti az EUB-t, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést”. Ez a kettős lehetőség annyiban csökken zömmel a legfelsőbb bírói fórumnál a (3) bekezdés szerint, ahol már a döntéssel szemben nincs lehetőség jogorvoslatra, hogy ilyenkor, ha értelmezése közben úgy ítéli meg, hogy egy kérdésben szükséges lenne az EUB véleménye, akkor már kötelező számára, hogy megindítsa az előzetes döntéskérési eljárást. Ám itt sem kötelező annyiban, hogy az ilyen bíróság szabad döntésétől függ az, hogy maga értelmezi-e a felmerült uniós jogot, vagy EUB-döntést és EUB-értelmezést igénylőnek minősít-e egy adott kérdést, és ebben nem köti a peres felek esetleges ilyenfajta igénye.
- [63] Tehát az Európai Unió alapszerződése nem ír elő kötelezettséget egyetlen tagállami bíróságnak sem arra, hogy előzetes döntéskezdeményezési eljárással éljen, hanem erre csak lehetőséget teremt. Így nem lehet egyetérteni

azzal a korábbi alkotmánybírói érveléssel sem az Abh.-ban, hogy az EUMSz. 267. cikk (3) bekezdése szerint a Kúriát a jelen esetben ún. kötelezett bírósággá teszi az előzetes döntéshozatali kezdeményezés tekintetében (lásd Abh. [21]). Ezt még azzal is súlyosbítja a jelenlegi határozati érvelés, hogy a magyar bíróságokat elzárja az uniós jog értelmezésétől, és ezt kizárólagosan a EUB monopóliumaként deklarálja: „Az EUMSz. az EUB számára az előzetes döntéshozatali eljárásen keresztül jogértelmezési monopóliumot biztosít.” (Indokolás [28]). Ezzel szemben állítani lehet, hogy nincs ma egyetlen elfogadott jogelmélet sem Magyarországon, sem a nyugati világ egészében, mely a jogot alkalmazó bíróságoktól megvonná a jogértelmezés jogát, és azt csak egyetlen főbíróság monopóliumaként rögzítené. Itt erre azért volt most szüksége a többségi határozati indokolási érvelésnek, mert így tudta az EUB-t törvényes bírónak kimondani az uniós jog nyilvánvalóan értelmezést igénylése miatt. (Egyedi ügyben absztrakt normát ugyanis soha nem lehet értelmezés nélkül alkalmazni.) Monopóliuma miatt csak ő értelmezhet, és a magyar legfelsőbb bírói fórum sem teheti ezt meg nélküle, és így következik az ún. kötelező bírósággá minősülése. A bíróságoknak ezt az értelmezéstől elzárását azonban Magyarországon már Szabó Imre hivatalos szocialista jogelmélete sem vallotta 1960-tól az állampárti diktatúra enyhülése után (lásd részletesen ezt: Pokol Béla: A magyar jogelmélet állapotáról. Magyar Tudomány 1992/11. 1325–1335. p.) Ezt elvetve azonban az EUB-nek nem monopóliuma van az uniós jog értelmezésére, hanem csak hierarchikus elsőbbsége, ha mégis úgy dönt a hazai bíróság, hogy az ő saját értelmezése után még odafordul az EUB-hez is.

- [64] Összegezve az EUMSz. 267. cikk értelmezését, így ennek szabályozása mellett az az alkotmánybírói érvelés a mostani határozat indokolásában, mely az előzetes döntéshozatalra tekintettel a peres felek számára a hazai bíróságokon túl a törvényes bírónak deklarálja az EUB-t is, az eddigi szabad belátáson nyugvó diszkrecionális bírói döntést a kötelezés felé tolja el, túlmenve mind a hazai peres eljárási szabályozáson, mind az uniós alapszerződés előírásán. Ez sérti a magyar bírói kar tagjainak bírói függetlenségét, de sérti a magyar jogrend uniós jogtól való önállóságát is. Ezzel a deklarációval és érveléssel a magyar alkotmánybírói testület e határozatot megszavazó többsége az állami szuverenitásunk csökkentése felé tett egy lépést, mely még az uniós alapszerződésből sem fakadt.
- [65] Ezek a kifogások a határozat indokolásában benne levő érveléseket érintették, de különvéleményben ki kell térni arra az ügy kapcsán felmerült kérdésre, melynek fontos alkotmányjogi jelentősége van az uniós jog és a magyar jog viszonyában, ám a határozat nem bontotta ki az összefüggéseit. Ezzel a már idézett 11/2020. (VI. 3.) AB határozathoz fűzött párhuzamos indokolásomban korábban is foglalkoztam, és ez az uniós jog terjedelmét jelenti. Vagyis azt, hogy ha az adott esetben az uniós jogot kell a felek vitájában alkalmazni, akkor mi tekinthető uniós jognak, melynek elsőbbségét a tagállamok joga felett az európai integrációban 1964 óta már nem vitatják. Látni kell, hogy a korábbi Alkotmánnyal szemben 2012-től hatályos Alaptörvény fokozott hangsúlyt tesz a magyar államiság és a szuverenitás megőrzésére, és így annak a kérdése, hogy mi tekinthető a hazai jog felett álló uniós jognak az egyik legfontosabb aspektust jelenti az Alkotmánybíróság alaptörvényi védelme számára. Egyértelmű, hogy az alapszerződésen túl e körbe tartozik az uniós rendeletek normaanyaga, melyek megalkotását a Bizottság monopóliummal kezdeményezheti a Miniszterek Tanácsa és az együttdöntési hatáskör esetében az Európai Parlament felé, és ezek fogadják el azt. Az uniós irányelv esetében már több változás ment végbe az elmúlt ötven évben e téren, és mivel ebben a tagállamok önálló alakítási joga is benne van, így a közvetlen hatály sokéves vita tárgya volt. Az EUB ragaszkodott ehhez az 1970-es években, majd visszahátrált a tagállamok ellenállását látva, például a francia Államtanács 1978-ban egy döntésében megtiltotta a francia bíróságoknak, hogy az uniós irányelvekre alapozzanak döntéseket, és 1980-ban a francia Nemzetgyűlés az ún. Aurillac törvénymódosításban egy törvényt is elfogadott erről. Ezen túl az alapszerződés alapján a Bizottság bizonyos esetekben közvetlen hatállyal rendelkező határozatot is hozhat, mely átültetés nélkül is kötelező az érintett tagállamokban.
- [66] Az egyedi EUB-döntések azonban a felek közötti egyedi hatásaikon túl semmiképpen nem tartoznak az uniós jog fogalmi körébe, hanem a gyakorlat szerint a jelentősebb EUB eseti döntéseket a Bizottság beemeli az éppen aktuális rendelet- vagy irányelv-alkotási javaslatába, és így a másodlagos uniós jog jórészt az EUB eseti döntések kodifikálását jelenti. (Lásd ennek leírására: Björn Schreienmacher: Vom EuGH zur Richtlinie – wie die Eu-Mitgliedstaaten über die Kodifizierung europäischer Rechtsprechung entscheiden. Transtate Working Papers, 2014. No. 183. Bremen. 22. p.) Ám amíg ezek az eseti döntések nem mennek végig az Európai Parlament és a Miniszterek Tanácsának jogalkotási gépezetén és kompromisszumkötési eljárásain, addig ezek nem jelentenek uniós jogot, hanem csak arra a tagállamra kötelezőek az egyedi esetben, mely tekintetében ezt az eseti döntést meghozták.

- [67] A különböző EUB eseti döntések így nem jelentenek még olyan uniós jogot, melyek kötelezők lennének Magyarországra, és melyekre a bíróságoknak a hazai jogon túl még figyelniük kellene, nem is szólva arról, hogy ezek alapján a magyar jogot félretehették. Kivéve természetesen azokat az eseti döntéseket, melyeket éppen Magyarország esetében hoztak létre. Ha ezen túlmennek a bíróságok és az EUB tetszőleges eseti döntéseit is mint általános uniós jogot fogják fel, akkor megsértve az alapszerződések tagállami döntési mechanizmusait félresöprik az Európai Parlament és Miniszterek Tanácsának garanciális kompromisszumkötési gépezetét. Ezen az úton a bíróságok az uniós jogra hivatkozva a tagállamok szuverenitását és a tagállami jogok önállóságát megsértve tendenciájában egy föderális Európát hoznának létre az állampolgári tömegek felhatalmazása nélkül.
- [68] Ki kell emelni a hazai jog Alkotmánybíróság általi védelmének fontosságát az uniós jognak alárendelni törekvő jó néhány rendes bíróság döntésével szemben, melyek az uniós alapszerződésen túl egy szélesebb uniós jog felfogást alkalmazva teszik ezt, lásd épp a már idézett 11/2020. (VI. 3.) AB határozatban tárgyalt esetet. Az elmúlt években ugyanis az Unió föderalista erői részéről az uniós jogot illetően olyan kiterjesztő felfogás is elterjedt a bírák egy része között – mind itthon, mind más tagállamokban is –, mely az alapszerződésben elismert uniós jogforrásokon túl a luxemburgi bírák egyedi döntéseit is, túlmenve azok egyedi döntési hatásain, mint általános uniós jogot igyekeznek alapul venni. Ez sérti a Magyar Állam által az Alaptörvény E cikkében vállalt alávetésének terjedelmét, különös tekintettel arra, hogy e cikk (3) bekezdése kifejezetten rögzíti, hogy uniós jogi általános magatartási szabályt csak az alapszerződés által engedett keretek között ismer el az Alaptörvény: „Az Európai Unió joga – (2) bekezdés keretei között – megállapíthat kötelező magatartási szabályt.”
- [69] Álláspontom szerint az Alkotmánybíróságnak egyrészt fel kell lépni az ellen, hogy az uniós jogi szabályokat egyes magyar rendes bíróságok alaptörvény-ellenesen a hazai jog háttérbe szorítására használják fel, de másrészt módot kell találni arra is, hogy a luxemburgi bírák egyedi döntéseit csak ebben a státuszban engedjük hatni a magyar igazságszolgáltatásban, és ne engedjük meg ezeket általános uniós jognak felfogni. Általános uniós joggá a luxemburgi uniós bírók eseti döntései csak akkor válnak, ha annak normatartalmát a Bizottság az uniós rendeletekhez és irányelvekhez meglévő javaslati joga alapján beiktatja, és előterjesztése nyomán az arra illetékes uniós szervek elfogadják. Az az alapszerződés-ellenes – és így alaptörvény-ellenes – gyakorlat, mely az egyedi luxemburgi döntéseket is általános uniós jognak kívánja tekinteni, tulajdonképpen a tagállami miniszterekből álló uniós döntési fórumtól veszi el az uniós jogot alkotó kompetenciájuk egy részét. Ezt ismerték fel a lengyel alkotmánybírók is az elmúlt hetekben nyilvánosságra hozott döntésükben, melyben megtiltották a lengyel rendes bíróságoknak, hogy az egyedi luxemburgi döntéseket általános uniós jognak fogják fel.
- [70] Összegezve a különvéleményben kifejtett álláspontot a következőket lehet kiemelni: 1) Az Alaptörvény 28. cikke megköveteli a magyar bíróságoktól, hogy a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék. 2) Az Alaptörvény E cikkéből ered végső fokon, hogy e cikk keretein belül a bíróságok kérhetik a felmerült uniós jog értelmezését az EUB-tól. 3) A gyakorlatban megmutatkozott, e kereteket túllépő előzetes döntéskérési esetek szükségessé teszik, hogy az Alkotmánybíróság egy külön eljárásban védje ezeket az alaptörvényi kereteket, ezért felmerül, hogy a franciák „ún. elsőbbségi alkotmányossági vizsgálat” mintája nyomán nálunk is kötelezni kellene a törvényhozót alkotmányos mulasztás konstatálásával a peres eljárás módosítására azzal, hogy az előzetes döntési kérelmet a bíróság köteles az Alkotmánybíróság elé terjeszteni annak az E) cikkel összhangját illető ellenőrzésére. Ez a lépésünk csak tovább bővítené a 22/2016. (XII. 5.) AB határozatban már lefektetett alkotmánybírósági alaptörvény-védelmet az uniós jogi aktusok ultra vires kiterjesztésével és az alkotmányidentitást sértő jellegével szemben.
- [71] Az uniós jog terjedelmének alkotmánybírósági rögzítését a jelen ügy kapcsán fontosnak tartottam volna a fentiek szerint a többségi határozatban, de így legalább ebben a különvéleményben kapjon helyet, bízva abban, hogy a jövőben ez valamilyen formában bekerül a közösen elfogadott alkotmánybírósági érvelési anyagokba is.

Budapest, 2020. november 10.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

- [72] 1. A határozatban foglalt elutasítással nem értek egyet, mivel álláspontom szerint az indítvány olyan szakjogi, törvényességi kérdésekben kérte az Alkotmánybíróság döntését, amelyek nem indokolták az indítvány befogadását és érdemi elbírálását, valamint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetettek fel. Ebből következően az indítványt vissza kellett volna utasítani.
- [73] 2. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséhez kapcsolódóan rámutatni kívánok arra, hogy az Alaptörvény ezen rendelkezése alanyi jogot tartalmaz. Így amennyiben megállapítható lenne a kapcsolat az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése és a peres felek törvényes bíróhoz való joga között, úgy az eljáró bíróságnak, amennyiben azt a peres fél kéri, mérlegelés nélkül kezdeményeznie kellene az előzetes döntéshozatali eljárást. A perben résztvevő feleket azonban – ellentétben a törvényes bíróhoz való joggal – nem illeti meg az előzetes döntéshozatal iránti igény alanyi jogon történő érvényesítése. Így nézetem szerint az előzetes döntéshozatali eljárással összefüggésben az EUB-t illetően hiányzik az az elem, amely a peres felek viszonylatában ezt a bíróságot (annak tagját) törvényes bíróvá tenné.
- [74] A törvényes bíróhoz való jog fogalmát – mint ahogy azt a határozat is tartalmazza – a Bszi. 8. § (2) bekezdése határozza meg („[a] törvény által rendelt bíró az eljárási szabályok szerint a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend alapján kijelölt bíró”); e fogalom-meghatározást a magyar bírósági szervezeten kívüli szervekre nem tartom értelmezhetőnek.

Budapest, 2020. november 10.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre alkotmánybíró különvéleménye

- [75] Nem értek egyet a többség által támogatott határozatnak sem a rendelkező részével, sem az indokolásával.
- [76] 1. Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata során – valamennyi előtte fekvő ügyben, így az előzetes döntéshozatallal kapcsolatos alkotmányjogi panaszok ügyében is – következetesen tartózkodott attól, hogy kizárólagosan törvényességi-, és alkotmányjogi relevanciával nem bíró jogértelmezési kérdésekben felülvizsgálja a bíróságok határozatait. E gyakorlatból következően jelen ügyben is vissza kellett volna utasítania az indítványt, hiszen az eljáró bíróságok – így a támadott ítéletében a felülvizsgálati kérelmet elbíráló Kúria is – részletesen indokolták döntésüket. E döntések alaptörvény-ellenességét illetően kétely nem merült fel, mint ahogy – legalábbis az Alkotmánybíróság eddig konzekvens döntései alapján – megítélésem szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel a kártérítési kereset elutasítása sem. Az indítványozó, annak reményében, hogy a felülvizsgálati döntés megsemmisítése révén megnyílik a lehetőség a számára kedvezőtlen döntés megváltoztatására, maga is úgy fogalmaz alkotmányjogi panaszában, hogy az Alkotmánybíróságnak a jelen eljárás keretében „lehetősége nyílna kimondani”, hogy az EUB törvényes bírónak minősül.
- [77] Az indítványozó tehát arra hívta fel az Alkotmánybíróságot, hogy változtasson eddigi gyakorlatán. Az Alkotmánybíróság többsége pedig az alkotmányos párbeszéd jegyében, megfeszítve az Abtv. 29. §-ában foglalt kereteket, eleget is tett e kérésnek – és az Abtv. 55. és 56. §-ában szabályozott külön befogadási eljárás lefolytatásának mellőzésével, Ügyrendjének 31. § (6) bekezdése alapján eljárva, lényegében megelőlegezve a kérdés alkotmányos jelentőségét – meggyőződésem szerint helytelenül –, a panasz befogadása és érdemi vizsgálata mellett döntött.
- [78] 2. Aggályosnak tartom a többségi határozat indokolását is.
- [79] 2.1. A többségi határozat ugyan foglalkozik a törvényes bíróhoz való jog és az indokolási kötelezettség kapcsán kimunkált alkotmánybírói gyakorlat egyes kérdéseivel, azonban a határozat indokolásának V. részében (Indokolás [25] és köv.) a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog e két részjogosítványát illetően olyan következtetésre jut, amelynek alkotmányjogi megalapozottsága a többségi határozatban nincs kidolgozva, illetve

megindokolva: „Az indokolási kötelezettségnek ebben a tekintetben különös súlya van, ugyanis amennyiben a bíróság ennek a kötelezettségének nem tesz eleget, akkor ez önmagában felvetheti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét, és az előzetes döntéshozatali eljárás kapcsán ez közvetve a peres felek törvényes bíróhoz való jogát is érintheti.”

- [80] Az Abh. által már kimunkált (Indokolás [60]) indokolási kötelezettségből úgy kerül előtérbe a törvényes bíróhoz való jog, hogy a többségi határozat előzetesen nem vizsgálta meg, hogy az Alaptörvény alapján mit érthetünk e vonatkozásban „bíróság” alatt, és hogyan pozicionálja mindez a jelen határozat talán két legfontosabb érintettjének – az EUB-nak és az Alkotmánybíróságnak – a tényleges alkotmányjogi helyzetét. A többségi határozat indokolása V. részében (Indokolás [25] és köv.) sommásan az EUB bíróságkénti elismerését az Alaptörvény E) cikkére, az EUMSz. 267. cikkére, és az EUB (saját) gyakorlatára alapítja. Álláspontom szerint azonban „a bíróságokról” az Alaptörvény 25–28. cikke és az e rendelkezések végrehajtására sarkalatos törvényként elfogadott Bszi. (a törvényes bíróhoz való jog tekintetében különösen annak 8–9. §-a) rendelkezik. Nem hagyható továbbá figyelmen kívül az sem, hogy maga az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában milyen kritériumrendszert munkált ki a bíróságokat illetően.
- [81] Nem lehet kétséges: az Alaptörvény által konstituált bírósági (szervezetrendszer) megkérdőjelezhetetlenül bíróság, azonban a 25. cikk (7) bekezdése lehetővé teszi, hogy egyes jogvitákban más szervek járjanak el és hozzanak döntést. Arra a kérdésre, hogy mely szervezet tekinthető ez alapján „bíróságnak”, az Alkotmánybíróság kidolgozott egy szűrőt, ami lényegében nem más, mint egy többes feltételrendszer. E szerint a testület azt a szervezetet tekinti bíróságnak, amelyet (1) törvény hoz létre, (2) igazságszolgáltatási tevékenységet végez, amelynek keretében jogszabályokat alkalmaz, (3) eljárását törvény szabályozza, (4) a végrehajtó hatalomtól független, (5) eljárása nem titkos, (6) határozata kötelező érvényű [21/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [36]].
- [82] 2.2. Mivel sem az EUB, sem az Alkotmánybíróság nem végez klasszikus értelemben vett igazságszolgáltatási feladatokat, így maradéktalanul e kritériumoknak már csak ennek okán sem felelhetnek meg. Ebből pedig egyenesen következik, hogy a törvényes bíróhoz való jog nem hozható összefüggésbe az előzetes döntéshozatali eljárással (nem véletlen az sem, hogy maga a többségi határozat is a konkrét ügyben, az adott alkotmányjogi panasz kapcsán kizárólag az indokolási kötelezettség teljesítését vizsgálja). A törvényes bíróhoz való jog ugyanis csak perbíróságnál értelmezhető – és a fél, mint ezen alapjog jogosultja oldaláról – csak perbíróságnál, jogorvoslattal kérhető számon (miként a meg nem felelőnek vélt vagy meg nem felelő jogalkalmazás is). Az előzetes döntéshozatal során nem a fél, hanem a bíró kompetenciájába tartozik annak eldöntése, hogy előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményez, vagy sem. Alkotmányosan pedig az – és csak az – követelhető meg, hogy ebbéli döntését indokolja. A többségi határozat azonban ezen túllépve a következő megállapítást teszi:
- [83] „Az indítványozó azon kiinduló érve, mely szerint az uniós jog értelmezése kapcsán az eljáró bíróság az EUB-hoz fordulhat, nyilvánvalóan következik az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdéséből és az EUMSz. 267. cikkéből, így ha az eljáró bíróság ténylegesen kezdeményezte az előzetes döntéshozatalt, akkor ennek elbírálása során az EUB is törvényes bírónak minősül. Mivel az előzetes döntéshozatali eljárás a bíróságok közötti intézményesített együttműködés keretében értelmezendő, az nem a fél perben érvényesíthető alanyi joga, ezért a törvényes bíróhoz való jogát a Kúria ítélete nem sérthette meg.” (Indokolás [28])
- [84] Ezt az álláspontot elfogadni nem tudom, megítélésem szerint egy nemzeti bíróság szubjektív döntése nem keletkeztethet – vagy vonhat el – a féltől alapvető jogot (hiszen a törvényes bíróhoz való jogot nem alanyi-, hanem alapjogként vizsgáljuk), ahogyan nem függhet egy ilyen bírósági döntéstől aktuálisan változóan az sem, hogy az EUB törvényes bírónak számít-e, avagy sem.
- [85] 2.3. Végül ugyancsak vitatom a többségi határozat V. részének következő megállapítását:
- [86] „Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az Alaptörvény fenti értelmezéséből levezethető az Alkotmánybíróság előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezési jogosultsága is, így különösen ha az előtte fekvő ügyben az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdése szerinti alapvető jogokkal és szabadságokkal való összhang, vagy Magyarország területi egységére, népességére, államformájára és állami berendezkedésére vonatkozó elidegeníthetetlen rendelkezési jogának korlátozására irányuló veszély merülne fel. E körben irányadónak tekinthető a német Szövetségi Alkotmánybíróság gyakorlata [...]” (Indokolás [27])
- [87] Ez a meghatározás – igaz önkényesen szűkített értelmezéssel és látszólag csak a feljogosítást illetően – valójában az EUMSz. 267. cikke szerinti kötelezett bírósággá teszi az Alkotmánybíróságot, amely az Alaptörvényből semmiképpen sem vezethető le, és azzal a következménnyel is járhat a jövőben, hogy az Alkotmánybíróságnak végső soron döntenie kell a tekintetben, hogy az Alaptörvényt védi, vagy az uniós jogot. Álláspontom szerint, ha a többségi határozatban a fentiek szerint felsorolt tárgyak (pl. területi egység, népesség stb.) bármelyikére irányuló

veszélyt észlel a magyar Alkotmánybíróság, erre csakis az Alaptörvény alapján adhatja meg a megfelelő választ. Ezen alkotmányos kötelezettségének teljesítése pedig nem lehet az EUB előzetes döntéshozatali eljárásának függvénye.

- [88] A többségi határozat eltávolodik attól az alapvetéstől, hogy az Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során az Alaptörvény R) cikk (1) bekezdéséből kell, hogy kiinduljon, miszerint az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.
- [89] Erre is tekintettel határozott álláspontom, hogy más tagállami alkotmánybíróságok gyakorlatára iránymutató jelleggel a magyar Alkotmánybíróság – mint a szuverén magyar állam alkotmányosságának legfőbb őre – nem hivatkozhat. Hangsúlyozni kívánom, hogy az „irányadó” jelleg többségi határozat általi elismerésének részemről történő kategorikus elutasítása nem jelenti azt, hogy egy-egy tagállami alkotmánybíróság korábbi határozataiban kidolgozott elvek, fogalmak, intézmények – amennyiben az Alaptörvénynek is megfelelnek, illetve abból is levezethetőek – ne lennének felhasználhatóak az Alkotmánybíróság által vizsgált ügyekben.
- [90] 3. Összegezve: a többségi határozat meggyőződésem szerint hibás alkotmányos és logikai érveléssel, az előzetes döntéshozatali eljárás és a törvényes bíróhoz való jog önkényes összekapcsolásával felveti annak lehetőségét, hogy az Alkotmánybíróság egyes kérdésekben ne az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése szerinti alaptörvény-védelmi funkcióját lássa el, hanem – akár nemzeti szuverenitásunkat is sértően – az EUB döntéseinek végrehajtójává váljon.

Budapest, 2020. november 10.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1051/2019.

IX. Határozatok Tára

A Kormány 1865/2020. (XII. 2.) Korm. határozata a fővárosi és megyei kormányhivatalok működéséhez szükséges többletforrás biztosításáról

A Kormány

1. egyetért a fővárosi és megyei kormányhivatalok részére történő, a működésükhöz szükséges felmerült, előre nem látható rendkívüli többletkiadások fedezetének a biztosításával;
2. felhívja a pénzügyminisztert, hogy – a Miniszterelnökséget vezető miniszter bevonásával – az 1. pont szerinti cél megvalósítása érdekében gondoskodjon 2 639 760 000 forint többletforrás biztosításáról a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény 1. melléklet XI. Miniszterelnökség fejezet, 12. Fővárosi, megyei kormányhivatalok és járási kormányhivatalok cím javára.

Felelős: pénzügyminiszter
Miniszterelnökséget vezető miniszter

Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1866/2020. (XII. 2.) Korm. határozata az egyes kiemelt társadalmi igények megvalósítását szolgáló térségi vasút- és autóbuszállomás-fejlesztésekről

A Kormány – a környezetbarát egyéni és közösségi közlekedés fejlesztésének jelentőségét elismerve –

1. egyetért
 - a) a Modern Városok Program keretében a tatabányai vasútállomás felújításának és akadálymentesítésének, valamint a két városrészt összekötő gyalogos felüljáró megépítésének előkészítésével, valamint
 - b) a zalaegerszegi vasút- és autóbusz-állomások felújításainak előkészítésével;
2. felhívja a pénzügyminisztert, hogy az innovációért és technológiáért felelős miniszter bevonásával gondoskodjon az 1. pont a) alpontjában megjelölt projekt végrehajtásához szükséges 1 016 508 000 forint központi költségvetési forrás biztosításáról a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet XVII. Innovációs és Technológiai Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 32. Közlekedési ágazati programok alcím, 1. A közösségi közlekedés összehangolása jogcímcsoport javára;

Felelős: pénzügyminiszter
innovációért és technológiáért felelős miniszter

Határidő: azonnal

3. egyetért azzal, hogy az 1. pont a) alpontjában meghatározott feladat megvalósítását Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata és a NIF Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő zártkörűen működő Részvénytársaság (a továbbiakban: NIF Zrt.) bevonásával a MÁV Magyar Államvasutak Zártkörűen Működő Részvénytársaság végezze;
4. felhívja a pénzügyminisztert, hogy az innovációért és technológiáért felelős miniszter bevonásával, gondoskodjon az 1. pont b) alpontjában megjelölt projekt végrehajtásához szükséges 600 300 000 forint központi költségvetési forrás biztosításáról a Kvtv. 1. melléklet XVII. Innovációs és Technológiai Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 32. Közlekedési ágazati programok alcím, 1. A közösségi közlekedés összehangolása jogcímcsoport javára;

Felelős: pénzügyminiszter
innovációért és technológiáért felelős miniszter

Határidő: azonnal

5. egyetért azzal, hogy az 1. pont b) alpontjában meghatározott feladat megvalósítását Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata bevonásával a NIF Zrt. végezze.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 1867/2020. (XII. 2.) Korm. határozata
a vízügyi igazgatási szervek vízkár-elhárítási és a Balaton vízminőségének javítása érdekében végzett
védekezési tevékenységének, valamint a károsodott vízilétesítmények, védművek helyreállításának
2020. évi többletfinanszírozásáról**

A Kormány a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 16. §-a alapján, valamint 4. melléklet 2. pontjában biztosított jogkörében eljárva a vízügyi igazgatási szervek 2020. június 1. és 2020. november 30. közötti időszakban jogszabályi kötelezettség alapján végzett árvíz, belvíz, helyi vízkár elleni védekezés, vízminőségi kárelhárítás, valamint a 2020. június 1. utáni időszakban a károsodott vízilétesítmények, védművek helyreállítása és a Balaton vízminőségének javítása érdekében végzett védekezési tevékenységének finanszírozása céljából jóváhagyja a Kvtv. 1. melléklet XIV. Belügyminisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 1. Ágazati feladatok alcím, 50. Víz-, környezeti és természeti katasztrófa kárelhárítás jogcímcsoportnak 2 614 682 000 forint összeggel történő túllépését.

Felelős: pénzügyminiszter
belügyminiszter

Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 1868/2020. (XII. 2.) Korm. határozata
a 2000 lakosnál kisebb településeken a szennyvíz-tisztítási beruházások megvalósításának vizsgálatáról**

A Kormány

1. egyetért azzal, hogy a 2000 lakosnál kisebb települések szennyvíz kérdéskörének megoldására program kidolgozása szükséges;
2. az 1. pontban foglaltak megvalósítása érdekében felhívja a belügyminisztert, hogy az innovációért és technológiáért felelős miniszter bevonásával a települési szennyvíz kezeléséről szóló, 1991. május 21-i 91/271 EGK tanácsi irányelvben megfogalmazott kiépítési kötelezettség alá nem tartozó, 2000 lakosnál kisebb települések szennyvíz-kérdéskörének megoldására elvégzett vizsgálat eredménye alapján a településeket környezeti és településszerkezeti, valamint a Magyarország települési szennyvíz-elvezetési és -tisztítási helyzetét nyilvántartó Településsoros Jegyzékről és Tájékoztató Jegyzékről, valamint a szennyvíz-elvezetési agglomerációk lehatárolásáról szóló 379/2015. (XII. 8.) Korm. rendeletben meghatározott gazdasági szempontok alapján kategorizálja;

Felelős: belügyminiszter
innovációért és technológiáért felelős miniszter

Határidő: e határozat közzétételét követő 30 napon belül

3. az 1. pontban foglaltak megvalósítása érdekében felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy
 - a) a 2. pont szerinti kategorizálást követően a szennyvíz-kérdéskör megoldására vonatkozó fejlesztési igényekre tekintettel a belügyminiszter és az agrárminiszter, valamint a miniszterelnök feladatkörébe

tartozó ügyek társadalmi és kormányzati egyeztetéseinek koordinációjával megbízott miniszterelnöki biztos bevonásával tegyen javaslatot azon településekre, ahol az optimálisan kiépíthető és üzemeltethető egyedi szennyvíztisztító létesítmények vagy kis, 2000 lakosegyenértéket nem meghaladó kapacitású, kompakt művi szennyvíztisztító telepek mintaprojekt jelleggel megvalósíthatóak;

Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter

belügyminiszter

agrárminiszter

a miniszterelnök feladatkörébe tartozó ügyek társadalmi és kormányzati egyeztetéseinek koordinációjával megbízott miniszterelnöki biztos

Határidő: a 2. pont szerinti határidőt követő 30 napon belül

- b) vizsgálja meg a települési vízellátás, szennyvízelvezetés és -tisztítás, szennyvízkezelés fejlesztéséről szóló Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program 2. prioritási tengelyén rendelkezésre álló forrásokat, különös tekintettel a prioritáson benyújtott összköltségnövelési kérelmekre, valamint a visszahulló forrásokra, és biztosítsa az a) pont szerinti mintaprojekt-beruházások megvalósításához szükséges forrásokat, továbbá a forrás rendelkezésére állásáról értesítse a belügyminisztert;

- c) gondoskodik a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1084/2016. (II. 29.) Korm. határozat szükséges módosításáról és a beruházások nevesítéséről 5 000 000 000 forint erejéig;

Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter

Határidő: az a) pont szerinti határidőt követő 60 napon belül

- d) tegye meg a szükséges intézkedéseket a c) pontban meghatározott források rendelkezésre állása esetén az a) pont szerint javasolt településeken a mintaprojektek megvalósításának megkezdése céljából;

Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter

Határidő: a c) pont szerinti határidőt követő 60 napon belül

4. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy a 3. pont a) alpontjában meghatározott határidőig megvalósított mintaprojektek tapasztalatai alapján a belügyminiszter és az agrárminiszter bevonásával dolgozza ki az 1. pont szerint érintett településekre a településenként optimálisan kiépíthető és hosszú távon fenntarthatóan üzemeltethető műszaki megoldások részleteit és azok finanszírozási módját.

Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter

belügyminiszter

agrárminiszter

Határidő: a mintaprojektek lezárultát követően azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1869/2020. (XII. 2.) Korm. határozata települési önkormányzati feladatellátáshoz szükséges támogatásról

A Kormány

1. az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 33. § (1) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva elrendeli a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet címrendjének a 34. Budapest Főváros XXI. Kerület Csepel Önkormányzata lakás- és helyiséggazdálkodási feladatainak támogatása címmel történő kiegészítését;

Felelős: pénzügyminiszter

belügyminiszter

Határidő: azonnal

2. az Áht. 33. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva – az 1. pont szerinti, a Budapest Főváros XXI. Kerület Csepel Önkormányzat lakás- és helyiséggazdálkodási feladatainak támogatása érdekében – elrendeli 300 000 000 forint egyszeri átcsoportosítását a Kvtv. 1. melléklet IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet, 2. A helyi

önkormányzatok működési célú kiegészítő támogatásai cím, 1. A helyi önkormányzatok általános feladatainak működési célú támogatása alcím terhére, a Kvtv. 1. melléklet IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet, 34. Budapest Főváros XXI. Kerület Csepel Önkormányzata lakás- és helyiséggazdálkodási feladatainak támogatása cím javára, az 1. melléklet szerint;

Felelős: pénzügyminiszter
belügyminiszter

Határidő: azonnal

3. egyetért azzal, hogy a belügyminiszter a 2. pont szerinti forrás terhére – külön pályázat és kérelem benyújtása nélkül, támogatási előlegként, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 101/A. §-a hatálya alá tartozó – támogatást nyújtson Budapest Főváros XXI. Kerület Csepel Önkormányzata (a továbbiakban: Kedvezményezett) részére, a támogatás felhasználásának és elszámolásának részletes feltételeit meghatározó támogatói okirat alapján;

Felelős: belügyminiszter

Határidő: a 2. pont szerinti forrás rendelkezésre állását követően azonnal

4. felhívja a belügyminisztert, hogy a 3. pont szerinti egyedi költségvetési támogatást a támogatói okirat kiadását követően folyósítsa a Kedvezményezett részére.

Felelős: belügyminiszter

Határidő: a támogatói okirat kiadását követően azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1869/2020. (XII. 2.) Korm. határozathoz

IX. Helyi önkormányzatok támogatásai

ADATLAP A KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK MÓDOSÍTÁSÁRA
Költségvetési év: 2020.

forintban

Államháztartási egyedí azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alicím szám	Jog- cím csop. szám	Jog- cím szám	Kiemelt előír. szám	Fejezet név	Cím név	Alicím név	Jog- cím csop. név	Jog- cím név	K I A D Á S O K										Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma				
												Kiemelt előirányzat neve																
	IX.						Helyi önkormányzatok támogatásai																					
		2					A helyi önkormányzatok működési célú kiegészítő támogatásai																					
380073			1																									
						K5																						
389095		34					Budapest Főváros XXI. Kerület Csepel Önkormányzata lakás- és helyiséggazdálkodási feladatainak támogatása																					
						K8																						
Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű																												

forintban

Államháztartási egyedí azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alicím szám	Jog- cím csop. szám	Jog- cím szám	Kiemelt előír. szám	Fejezet név	Cím név	Alicím név	Jog- cím csop. név	Jog- cím név	B E V É T E L										Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma				
												Kiemelt előirányzat neve																
Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű																												

forintban

Államháztartási egyedí azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alicím szám	Jog- cím csop. szám	Jog- cím szám	Kiemelt előír. szám	Fejezet név	Cím név	Alicím név	Jog- cím csop. név	Jog- cím név	T Á M O G A T Á S										Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma				
												Kiemelt előirányzat neve																
Az előirányzat-módosítás érvényessége: a) a költségvetési évben egyszeri jellegű																												
Foglalkoztatottak létszáma (fő) - időszakra																												
Az adatlap 1 eredeti példányban töltendő ki							A támogatás folyósítása/zárolása (módosítása +/-)					Összesen					I.n.év	II. n.év	III.n.év	IV.n.év								
Magyar Államkincstár 1 példány							időarányos teljesítésarányos egyéb: <u>azonnal</u>					300 000 000								300 000 000								

* Az összetartozó előirányzat-változásokat (+/-) egymást követően kell szerepeltetni.

A Kormány 1870/2020. (XII. 2.) Korm. határozata az iváncsai ipari-innovációs fejlesztési terület kialakításával összefüggő infrastruktúra-fejlesztésekről

A Kormány az Ivánca község külterületén található, a Nemzeti Ipari Park Hálózat részeként működő ipari park bővítése keretében kialakításra kerülő ipari-innovációs fejlesztési területek (a továbbiakban: fejlesztési területek) kialakításával kapcsolatos, valamint Ivánca és térsége és a környező települések iparfejlesztését is szolgáló közlekedésiinfrastruktúra-, valamint közműberuházásokkal összefüggésben

1. egyetért a fejlesztési területek megközelítését szolgáló úthálózatok fejlesztésének megvalósításával;
2. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy a Dunaújváros és térsége ipar- és területfejlesztéséért felelős miniszterelnöki biztos, valamint a fejlesztési területek használatában érintett gazdasági szereplők és szervezetek bevonásával készítsen előterjesztést a Kormány részére az 1. pont szerinti célok megvalósításához szükséges intézkedésekről;
Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter
a Dunaújváros és térsége ipar- és területfejlesztéséért felelős miniszterelnöki biztos
Határidő: 2021. február 15.
3. egyetért a fejlesztési területek vasúti infrastruktúrájának felülvizsgálatával, a vasúti áruszállítás és szállítmányozás fejlesztése érdekében;
4. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy a Dunaújváros és térsége ipar- és területfejlesztéséért felelős miniszterelnöki biztos bevonásával – a 3. pont szerinti felülvizsgálat eredménye alapján – készítsen előterjesztést a Kormány részére a 3. pont szerinti célok megvalósításához szükséges intézkedésekről;
Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter
Dunaújváros és térsége ipar- és területfejlesztéséért felelős miniszterelnöki biztos
Határidő: 2021. február 15.
5. egyetért a fejlesztési területek ipari és innovációs létesítményei, építményei hosszú távú,
 - a) biztonságos villamosenergia-ellátása érdekében szükséges áramellátási kapacitáshoz szükséges fejlesztések,
 - b) biztonságos gázellátását biztosító hálózati fejlesztések,
 - c) biztonságos ivóvíz- és iparivíz-ellátásához szükséges beruházások,
 - d) a csapadékvíz biztonságos kezelésével összefüggő infrastruktúra-fejlesztések,
 - e) a szennyvíz- és ipariszennyvíz-kivezetése érdekében szükséges szennyvízcsatorna és -vezeték kiépítésének,
 - f) biztonságos távközlési infrastruktúrájának és
 - g) biztonságos, a lakosság védelmét szolgáló zajvédelmi rendszer lehetőség szerint állami beruházás keretében történő megvalósításával;
6. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy a Dunaújváros és térsége ipar- és területfejlesztéséért felelős miniszterelnöki biztos bevonásával, az 5. pont szerinti célok megvalósítása érdekében – a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter és a belügyminiszter közreműködésével – készítsen előterjesztést a Kormány részére;
Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter
Dunaújváros és térsége ipar- és területfejlesztéséért felelős miniszterelnöki biztos
nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter
belügyminiszter
Határidő: 2021. február 15.
7. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy az emberi erőforrások minisztere és a belügyminiszter bevonásával és Ivánca Községi Önkormányzattal együttműködésben vizsgálja felül az Ivánca község által jelenleg ellátott közszolgáltatásokat, településüzemeltetési feladat-ellátást – különös tekintettel a hulladékszállításra, illetve hulladékgazdálkodásra, a helyi közlekedésre és köznevelésre –, melynek eredménye alapján készítsen azok fejlesztését célzó előterjesztést a Kormány részére;
Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter
emberi erőforrások minisztere
belügyminiszter
Határidő: 2021. február 15.
8. felhatalmazza a külgazdasági és külügyminisztert, hogy együttműködési megállapodást kössön azon belföldi vagy külföldi jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezettel, amely a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 3. § (1) bekezdés 1. pontja értelmében átlátható szervezetnek minősül, és amely a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és

egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény 1. §-a értelmében olyan nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházást valósít meg az ipari parkban, vagy tesz annak megvalósítására ajánlatot, amely e határozat szerinti célok elérését elősegíti, és amelynek megvalósításához az 1–7. pontban foglalt fejlesztések szükségesek.

Felelős: külgazdasági és külügyminiszter

Határidő: 2021. február 15.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1871/2020. (XII. 2.) Korm. határozata a komáromi ipari-innovációs fejlesztési terület kialakításával összefüggő infrastruktúra-fejlesztésekről

A Kormány a Komárom város területén működő ipari park bővítése keretében kialakításra kerülő ipari-innovációs fejlesztési területek (a továbbiakban: fejlesztési területek) kialakításával kapcsolatos, valamint a Komárom város és térsége és a környező települések fejlesztését is szolgáló közlekedésiinfrastruktúra-, valamint közműberuházásokkal összefüggésben

1. egyetért a fejlesztési területek megközelítését szolgáló úthálózatok fejlesztésének megvalósításával;
2. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy a fejlesztési területek használatában érintett gazdasági szereplők és szervezetek bevonásával készítsen előterjesztést a Kormány részére az 1. pont szerinti célok megvalósításához szükséges intézkedésekről;

Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter

Határidő: 2021. február 15.

3. egyetért a fejlesztési területek vasúti infrastruktúrájának felülvizsgálatával, a vasúti áruszállítás és szállítmányozás fejlesztése érdekében;
4. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy – a 3. pont szerinti felülvizsgálat eredménye alapján – készítsen előterjesztést a Kormány részére a 3. pont szerinti célok megvalósításához szükséges intézkedésekről;

Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter

Határidő: 2021. február 15.

5. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy – a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter és a belügyminiszter közreműködésével – tegyen javaslatot a Kormány részére a Komárom város ipari parkjának bővítését szolgáló intézkedésekre, a fejlesztési célok megvalósítása érdekében;

Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter

nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter

belügyminiszter

Határidő: 2021. február 15.

6. egyetért a fejlesztési területek ipari és innovációs létesítményei, építményei hosszú távú,
 - a) biztonságos villamosenergia-ellátása érdekében szükséges áramellátási kapacitáshoz szükséges fejlesztések,
 - b) biztonságos gázellátását biztosító hálózati fejlesztések,
 - c) biztonságos ivóvíz- és iparivíz-ellátásához szükséges beruházások,
 - d) a csapadékvíz biztonságos kezelésével összefüggő infrastruktúra-fejlesztések,
 - e) a szennyvíz- és iparszennyvíz-kivezetése érdekében szükséges szennyvízcsatorna és -vezeték kiépítésének,
 - f) biztonságos távközlési infrastruktúrájának és
 - g) biztonságos, a lakosság védelmét szolgáló zajvédelmi rendszer megvalósításával;

7. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy a 6. pont szerinti célok megvalósítása érdekében – a belügyminiszter bevonásával – készítsen előterjesztést a Kormány részére;

Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter

belügyminiszter

Határidő: 2021. február 15.

8. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy az emberi erőforrások minisztere és a belügyminiszter bevonásával és Komárom Város Önkormányzatával együttműködésben, vizsgálja felül a Komárom város által jelenleg ellátott közszolgáltatásokat, településüzemeltetésifeladat-ellátást – különös tekintettel

a hulladékszállításra, illetve hulladékgyűjtésre, a helyi közlekedésre és köznevelésre –, melynek eredménye alapján készítsen azok fejlesztését célzó előterjesztést a Kormány részére;

Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter
emberi erőforrások minisztere
belügyminiszter

Határidő: 2021. február 15.

9. felhatalmazza a külgazdasági és külügyminisztert, hogy együttműködési megállapodást kössön azon belföldi vagy külföldi jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezettel, amely a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 3. § (1) bekezdés 1. pontja értelmében átlátható szervezetnek minősül, és amely a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény 1. §-a értelmében olyan nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházást valósít meg az ipari parkban, vagy tesz annak megvalósítására ajánlatot, amely a Kormány jelen határozata szerinti célok elérését elősegíti, és amelynek megvalósításához az 1–8. pontban foglalt fejlesztések szükségesek.

Felelős: külgazdasági és külügyminiszter
Határidő: 2021. február 15.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1872/2020. (XII. 2.) Korm. határozata a békéscsabai repülőtér fejlesztésének támogatásáról

A Kormány a Magyarország Kormánya és Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata közötti együttműködési megállapodás végrehajtásával összefüggő feladatokról szóló 1283/2016. (VI. 7.) Korm. határozat 1. pont c) alpontjához kapcsolódóan

1. egyetért a békéscsabai repülőtér fejlesztésének (a továbbiakban: Beruházás) az 1. melléklet szerinti ingatlanokon történő megvalósítása előkészítésével;
2. a Beruházás előkészítésének kormányzati felelőseként az innovációért és technológiáért felelős minisztert jelöli ki;
3. egyetért azzal, hogy a Beruházás 5. pontja szerinti előkészítési fázisait Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata valósítsa meg;
4. az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 33. § (1) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva elrendeli a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet XVII. Innovációs és Technológiai Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 32. Közlekedési ágazati programok alcímének az 54. Repülőterek fejlesztése jogcímcsoporttal történő kiegészítését;

Felelős: pénzügyminiszter
Határidő: azonnal

5. a Beruházásnak a Beruházás Előkészítési Alap felhasználásáról szóló 233/2018. (XII. 6.) Korm. rendelet 2. § (2) bekezdés a), c), e), g), m), n), o) és p) pontja szerinti előkészítési fázisaira a Beruházás Előkészítési Alap terhére legfeljebb 153 976 950 forint költségvetési támogatást biztosít azzal, hogy az előkészítési fázisokat legkésőbb 2021. december 31-ig kell megvalósítani;
6. az Áht. 33. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva, a Beruházás 5. pont szerinti előkészítési fázisainak finanszírozása érdekében 153 976 950 forint egyszeri átcsoportosítását rendeli a Kvtv. 1. melléklet XV. Pénzügyminisztérium fejezet, 26. Központi kezelésű előirányzatok cím, 2. Központi tartalékok alcím, 4. Beruházás Előkészítési Alap jogcímcsoport terhére, a Kvtv. 1. melléklet XVII. Innovációs és Technológiai Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 32. Közlekedési ágazati programok alcím, 54. Repülőterek fejlesztése jogcímcsoport javára, elszámolási és a fel nem használt, valamint a nem rendeltetésszerűen felhasznált rész tekintetében visszafizetési kötelezettséggel, a 2. melléklet szerint;

Az átcsoportosítás tekintetében

Felelős: pénzügyminiszter
innovációért és technológiáért felelős miniszter

Határidő: a 4. pont szerinti címrend-kiegészítést követően azonnal

Az elszámolás és a fel nem használt rész, valamint a nem rendeltetésszerűen felhasznált rész visszafizetése tekintetében

Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter

Határidő: 2022. január 31.

7. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy az 5. pontban szereplő feladatok elvégzéséhez szükséges költségvetési támogatás nyújtásának érdekében adjon ki támogatói okiratot Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata mint kedvezményezett részére;
- Felelős:* innovációért és technológiáért felelős miniszter
- Határidő:* a 6. pont szerinti forrás rendelkezésre állását követően azonnal
8. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter bevonásával készítsen előterjesztést a békéscsabai repülőteret alkotó ingatlanok hosszú távú üzemeltetéséről, és ennek keretében tegyen javaslatot a Kormány részére az ingatlanok elidegenítésére vagy hosszú távú hasznosítására vonatkozóan;
- Felelős:* innovációért és technológiáért felelős miniszter
nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter
- Határidő:* 2022. január 31.
9. egyetért azzal, hogy a 8. pont szerint elkészített előterjesztésben kért döntés meghozataláig a békéscsabai repülőter tulajdoni viszonyaiban ne történjen változás, amely érdekében felhívja a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli minisztert a szükséges intézkedések megtételére;
- Felelős:* nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter
- Határidő:* folyamatosan, a 8. pont végrehajtásáig
10. felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy a Beruházás megvalósítására lefolytatott feltételes közbeszerzési eljárás és az 5. pont szerinti előkészítési fázis elért eredményei alapján készítsen előterjesztést a Kormány részére a Beruházás megvalósításáról, a költségek, forrásigény, ütemezés és felelősök bemutatásával.
- Felelős:* innovációért és technológiáért felelős miniszter
- Határidő:* 2022. május 31.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1872/2020. (XII. 2.) Korm. határozathoz

A repülőteret alkotó ingatlanok

	A	B	C	D	E	F
1.	Település	Helyrajzi szám	Megnevezés	Az ingatlan Magyar Állam tulajdonában álló eszmei hányada	Tulajdoni lap szerinti terület m ² -ben	Vagyonkezelő
2.	Békéscsaba	0247/63	adótorony	1/1	1879	Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság (a továbbiakban: SZGYF)
3.	Békéscsaba	0296/7	repülőtér	1/1	824514	SZGYF
4.	Békéscsaba	0296/7/C	lakóház, gondnoki épület	1/1	109	SZGYF

5.	Békéscsaba	0296/7/B	egyéb épület (étterem, szálló)	1/1	775	SZGYF
6.	Békéscsaba	0296/7/D	gazdasági épület (raktár)	2/5	76	SZGYF
7.	Békéscsaba	0296/7/F	egyéb épület (légi irányító torony)	1/1	6	SZGYF
8.	Békéscsaba	0296/7/H	gazdasági épület (raktár)	1/2	52	SZGYF
9.	Békéscsaba	0296/7/A	nagy hangár, egyéb épület	1/5	1160	SZGYF
10.	Békéscsaba	0296/7/K	garázsépület	2/5	188	SZGYF
11.	Békéscsaba	0296/8	repülőtér (repülőgép hangár, gépjárműtároló és raktár)	1/1	851274	SZGYF
12.	Békéscsaba	0296/8/A	irodaház (kiszolgáló épület)	2/5	479	SZGYF
13.	Békéscsaba	0296/8/B	egyéb épület (irányadó ház)	1/1	26	SZGYF
14.	Békéscsaba	0296/3	út	1/1	21810	SZGYF
15.	Békéscsaba	0355/3	csatorna	1/1	12396	SZGYF
16.	Békéscsaba	0355/5	csatorna	1/1	524	SZGYF
17.	Békéscsaba	0356	út	1/1	1261	SZGYF
18.	Békéscsaba	0353/19	kivett repülőtér	1/1	253745	Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen működő Részvénytársaság

A Kormány 1873/2020. (XII. 2.) Korm. határozata a DEBRECEN INTERNATIONAL AIRPORT Korlátolt Felelősségű Társaságban történő állami tulajdonszerzésről

A Kormány

1. egyetért azzal, hogy az állam gazdaságfejlesztési és turisztikai céljainak elősegítése érdekében, a magyar állam 51%-os tulajdoni részt (a továbbiakban: Részesevés) szerezzen Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzat mint tulajdonos és a Debreceni Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság (székhely: 4025 Debrecen, Piac utca 77. 2. em. 5. sz. iroda., cégjegyzékszám: 09-10-000327) mint tulajdonos eladási szándéka esetén a debreceni repülőteret üzemeltető DEBRECEN INTERNATIONAL AIRPORT Korlátolt Felelősségű Társaságban (székhely: 4330 Debrecen, Repülőtéri út 2., cégjegyzékszám: 09-09-005171, a továbbiakban: Társaság);
2. felhívja a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli minisztert, hogy a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen működő Részvénytársaság útján, az innovációért és technológiáért felelős miniszter bevonásával tegye meg a szükséges intézkedéseket a Részesevés forgalmi értékének meghatározásához szükséges, a Társaság független szakértő bevonásával történő pénzügyi és adójellegű, jogi és szakmai átvilágítása, a cégértékelés elvégzése, továbbá a Részesevés legfeljebb független értékbecslő által – a központi költségvetési támogatásokból megvalósuló fejlesztések figyelembevétele nélkül – meghatározott értéken történő, per-, teher- és igénymentes állami tulajdonba kerülésének előkészítése érdekében és készítsen előterjesztést a vásárláshoz szükséges forrás biztosításáról;

Felelős: nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter
innovációért és technológiáért felelős miniszter

Határidő: a cégértékelés tekintetében azonnal
a részesevésszerzés előkészítése tekintetében azonnal
az előterjesztés készítése tekintetében a felmerülés ütemében

3. felhívja a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli minisztert, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket a Részesevés tekintetében az államot megillető tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességének gyakorlójaként az innovációért és technológiáért felelős miniszter kijelölése érdekében.

Felelős: nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter

Határidő: a Részesevés megszerzését követően azonnal

*Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök*

A Kormány 1874/2020. (XII. 2.) Korm. határozata református köznevelési intézmények és hitéleti célú fejlesztések támogatásáról

A Kormány

1. támogatja
 - a) a Biatorbágyon épülő református iskola építését,
 - b) a váci Bernáth Kálmán Református Gimnázium, Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnázium és Szakközépiskola fejlesztését,
 - c) a Gödöllői Református Líceum Gimnázium fejlesztését és bővítését, valamint új parókia építését,
 - d) a nyíregyházi Jókai Mór Református Általános Iskola fejlesztését,
 - e) a veresegyházi Kálvin Téri Református Általános Iskola további építését,
 - f) a Gyökössy Endre Református Óvoda épületének további építését,
 - g) a Budapest-fasori református templom felújításának folytatását, valamint
 - h) a solymári református templom, parókia és közösségi termek fejlesztését, épületvásárlást;

2. felhívja a pénzügyminisztert, hogy a miniszterelnök általános helyettese bevonásával gondoskodjon az 1. pontban foglalt célok megvalósítása érdekében
- a) 5 476 798 141 forint többletforrás biztosításáról a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény 1. melléklet XI. Miniszterelnökség fejezet, 30. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 1. Célelőirányzatok alcím, 30. Egyházi célú központi költségvetési hozzájárulások jogcímcsoport, 28. Egyházi közfeladatellátási és közösségi célú beruházások támogatása jogcím,
- b) 1 459 023 148 forint többletforrás biztosításáról a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény 1. melléklet XI. Miniszterelnökség fejezet, 30. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 1. Célelőirányzatok alcím, 30. Egyházi célú központi költségvetési hozzájárulások jogcímcsoport, 7. Egyházi épített örökség védelme és egyéb beruházások jogcím
- javára;
- Felelős:* pénzügyminiszter
a miniszterelnök általános helyettese
- Határidő:* azonnal
3. felhívja a pénzügyminisztert, hogy a miniszterelnök általános helyettese bevonásával gondoskodjon az 1. pontban foglalt célok megvalósítása érdekében
- a) 3 495 820 177 forint rendelkezésre állásáról a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló törvény XI. Miniszterelnökség fejezetében,
- b) 1 235 011 447 forint rendelkezésre állásáról a Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló törvény XI. Miniszterelnökség fejezetében;
- Felelős:* pénzügyminiszter
a miniszterelnök általános helyettese
- Határidő:* az a) alpont tekintetében a 2022. évi központi költségvetés tervezése során
a b) alpont tekintetében a 2023. évi központi költségvetés tervezése során
4. felhívja a miniszterelnök általános helyettesét, hogy az 1. pontban foglalt célok megvalósítása érdekében, a 2. pontban meghatározott forrás terhére mindösszesen 6 932 355 110 forint támogatási összegben adjon ki támogatói okiratokat az 1. mellékletben meghatározott kedvezményezettek részére, az ott meghatározott összegben;
- Felelős:* a miniszterelnök általános helyettese
- Határidő:* a 2. pontban meghatározott forrás rendelkezésre állását követően azonnal
5. felhívja a miniszterelnök általános helyettesét, hogy módosítsa a 4. pont alapján kiadott, az 1. melléklet alapján 2022–2023. évi támogatással is érintett támogatói okiratokat
- a) a 2022. évben a 3. pont a) alpontja szerinti forrás terhére mindösszesen további 3 494 073 140 forint összegben,
- b) a 2023. évben a 3. pont b) alpontja szerinti forrás terhére mindösszesen további 1 234 394 250 forint összegben
- az 1. pontban foglalt célok megvalósítása érdekében, az 1. mellékletben meghatározott kedvezményezettek részére, az ott meghatározott összegben.
- Felelős:* a miniszterelnök általános helyettese
- Határidő:* az a) alpont tekintetében a 3. pont a) alpontjában meghatározott forrás rendelkezésre állását követően azonnal
a b) alpont tekintetében a 3. pont b) alpontjában meghatározott forrás rendelkezésre állását követően azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1874/2020. (XII. 2.) Korm. határozathoz

Sor- szám	Kedvezményezett	Támogatási cél	Támogatási összeg (forint)			
			2020	2022	2023	Összesen
1.	Biai Református Egyházközség	református iskola építése Biatorbágyon	3 652 992 860	646 973 140		4 299 966 000
2.	Északpesti Református Egyházmegye	váci Bernáth Kálmán Református Gimnázium, Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnázium és Szakközépiskola fejlesztése	117 000 000	943 000 000	457 810 000	1 517 810 000
3.	Gödöllői Református Egyházközség	Gödöllői Református Líceum Gimnázium fejlesztése és bővítése, valamint új parókia építése	398 748 250	1 904 100 000	776 584 250	3 079 432 500
4.	Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség	nyíregyházi Jókai Mór Református Általános Iskola fejlesztése	500 000 000			500 000 000
5.	Veresegyházi Református Egyházközség	veresegyházi Kálvin Téri Református Általános Iskola további építése	655 320 000			655 320 000
6.	Dunamelléki Egyházkerület	Gyökössy Endre Református Óvoda épületének további építése	150 000 000			150 000 000
7.	Budapest-Fasori Református Egyházközség	Budapest-fasori református templom felújításának folytatása	1 347 339 000			1 347 339 000
8.	Solymári Református Egyházközség	solymári református templom, parókia és közösségi termek fejlesztése, épületvásárlás	110 955 000			110 955 000

A Kormány 1875/2020. (XII. 2.) Korm. határozata a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Karának ideiglenes elhelyezéséhez szükséges támogatás biztosításáról

A Kormány

1. egyetért a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kara ideiglenes elhelyezésének támogatásával a Pázmány Péter Katolikus Egyetem oktatási célú ingatlanjainak bővítéséhez és fejlesztéséhez szükséges kormányzati intézkedésekről szóló 1461/2020. (VII. 30.) Korm. határozat 1.1. pontjában szereplő beruházás (a továbbiakban: Beruházás) befejezéséig;
2. felhívja a pénzügyminisztert, hogy – a miniszterelnök általános helyettese bevonásával – gondoskodjon az 1. pontban meghatározott cél érdekében 200 100 000 forint forrás rendelkezésre állásáról a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény 1. melléklet XLVII. Gazdaságvédelmi Alap fejezet, 2. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 1. Gazdaságvédelmet szolgáló miniszterelnökségi fejezeti kezelésű előirányzatok alcím, 3. Egyházi működési, program és fejlesztési támogatások jogcímcsoporton;

Felelős: pénzügyminiszter
a miniszterelnök általános helyettese

Határidő: 2021. január 31.

3. felhívja a pénzügyminisztert, hogy – a miniszterelnök általános helyettese bevonásával – gondoskodjon az 1. pontban meghatározott cél érdekében a 2022. évtől a Beruházás befejezésének évéig évi 200 100 000 forint forrás Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) fogyasztói árindexének megfelelően valorizált értékének biztosításáról, első alkalommal a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló törvény 1. melléklet XI. Miniszterelnökség fejezet javára;

Felelős: pénzügyminiszter
a miniszterelnök általános helyettese

Határidő: a 2022. évtől az adott évi központi költségvetés tervezése során

4. felhívja a miniszterelnök általános helyettesét, hogy az 1. pontban foglalt cél megvalósítása érdekében, a 2. pontban meghatározott forrás terhére 200 000 000 forint támogatási összegben adjon ki támogatói okiratot a Pázmány Péter Katolikus Egyetem mint kedvezményezett részére elszámolási kötelezettség, a fel nem használt támogatási összeg tekintetében visszafizetési kötelezettség rögzítésével;

Felelős: a miniszterelnök általános helyettese

Határidő: a 2. pontban meghatározott forrás rendelkezésre állását követően azonnal

5. felhívja a miniszterelnök általános helyettesét, hogy a 4. pont alapján kiadott támogatói okiratot az 1. pontban foglalt cél megvalósítása érdekében a 2022. évtől a Beruházás befejezésének évéig módosítsa évente a 3. pontban meghatározott forrás terhére további évi 200 000 000 forint összegnek a KSH fogyasztói árindexének megfelelően valorizált értékében a Pázmány Péter Katolikus Egyetem mint kedvezményezett részére elszámolási kötelezettség, a fel nem használt rész tekintetében visszafizetési kötelezettség rögzítésével.

Felelős: a miniszterelnök általános helyettese

Határidő: adott évben a 3. pontban meghatározott forrás rendelkezésre állását követően azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1876/2020. (XII. 2.) Korm. határozata egyres kormányhatározatok bűnmegelőzési tárgyú, valamint szervezetalakítási okok miatt szükséges módosításáról

1. A Nemzeti Bűnmegelőzési Tanácsról szóló 1087/2011. (IV. 12.) Korm. határozat (a továbbiakban: Határozat) 3. pont b) és c) alpontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:
(Az NBT létszáma és tagjainak kinevezése:)
„b) Az NBT elnöke a miniszterelnök által kinevezett személy, az NBT társelnökei a rendészetért felelős miniszter, valamint a kormányzati tevékenység összehangolásáért felelős miniszter.
c) Az NBT elnöke és társelnökei mellett az NBT tagja
ca) a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium szociális ügyekért felelős helyettes államtitkára irányítása alá tartozó, gyermekvédelmi és gyámügyi feladatokat ellátó szervezeti egység vezetője, valamint
cb) a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium szociális ügyekért felelős helyettes államtitkára irányítása alá tartozó, szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokkal kapcsolatos feladatokat ellátó szervezeti egység vezetője.”
2. A Határozat 3. pont e) alpontja a következő ej)–em) alponttal egészül ki:
(Az NBT létszáma és tagjainak kinevezése:
A Kormány felkéri)
„ej) a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület elnökét,
ek) a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet elnök-igazgatóját,

el) a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató főigazgatóját, valamint em) a megyei bűnmegelőzési tanácsok elnökeit”
(az NBT további egy-egy tagjára történő javaslat megtételére.)

3. A Határozat

- a) 3. pont a) alpontjában a „huszonnyolc” szövegrész helyébe az „ötvenegy” szöveg,
- b) 3. pont d) alpont dc) alpontjában a „családpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium család- és ifjúságügyért felelős államtitkára” szövegrész helyébe a „családokért felelős tárca nélküli miniszter” szöveg,
- c) 3. pont d) alpont dh) alpontjában a „módszertani irányításért” szövegrész helyébe a „közszolgáltatásokért” szöveg,
- d) 3. pont d) alpont de) alpontjában a „közbiztonsági főigazgatója” szövegrész helyébe a „belbiztonsági államtitkára” szöveg, valamint
- e) 4. pont b) alpont bc) alpontjában a „pont” szövegrész helyébe a „pont c) alpont ca) és cb) alpontjában meghatározott személy esetén a minisztériummal, a 3. pont” szöveg

lép.

4. Hatályát veszti a Határozat

- a) 3. pont d) alpont do) alpontja, valamint
- b) 3. pont e) alpont eg) alpontjában a „valamint” szövegrész.

5. A Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013–2023) szóló 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat 3. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. A Kormány felhívja a pénzügyminisztert, hogy – a belügyminiszter bevonásával – a központi költségvetésre vonatkozó előterjesztések előkészítése során biztosítsa, hogy a 2022. költségvetési évtől kezdődően a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2013–2023) céljainak megvalósításához biztosított forrás évenkénti összege legalább 850 000 000 (nyolcszázötvenmillió) forintban kerüljön meghatározásra.

Felelős: pénzügyminiszter
belügyminiszter

Határidő: a 2022. évi költségvetés előkészítésétől kezdve folyamatosan.”

6. A Kormány ügyrendjéről szóló 1144/2010. (VII. 7.) Korm. határozat

- a) 58. pont (2) bekezdés b) alpontjában a „Honvéd Vezérkar” szövegrész helyébe a „Magyar Honvédség Parancsnoksága” szöveg,
- b) 58. pont (3) bekezdés e) alpontjában a „Honvéd Vezérkar főnöke” szövegrész helyébe a „Magyar Honvédség parancsnoka” szöveg, valamint
- c) 58. pont (4) bekezdésében a „közbiztonsági főigazgatója” szövegrész helyébe a „belbiztonsági államtitkára” szöveg

lép.

7. A Katasztrófavédelmi Koordinációs Tárcaközi Bizottság létrehozásáról, valamint szervezeti és működési szabályzatáról szóló 1150/2012. (V. 15.) Korm. határozat 1. melléklet 4. pontjában, valamint 5. pont g) alpontjában a „közbiztonsági főigazgatója” szövegrész helyébe a „belbiztonsági államtitkára” szöveg lép.

8. Ez a határozat – a 9. pontban meghatározott kivétellel – a közzétételét követő napon lép hatályba.

9. Az 1. pont, a 2. pont, a 3. pont a) és e) alpontja, a 4. pont és az 5. pont az e határozat közzétételét követő tizenötödik napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 1877/2020. (XII. 2.) Korm. határozata
a Beruházási Ügynökség által vállalható kötelezettségek felső korlátjáról szóló
1776/2018. (XII. 21.) Korm. határozat módosításáról**

1. A Beruházási Ügynökség által vállalható kötelezettségek felső korlátjáról szóló 1776/2018. (XII. 21.) Korm. határozat [a továbbiakban: 1776/2018. (XII. 21.) Korm. határozat] 1. pontjában az „500 000 000 000” szövegrész helyébe az „1 500 000 000 000” szöveg lép.
2. A Kormány visszavonja az 1776/2018. (XII. 21.) Korm. határozat 2. és 3. pontját.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 108/2020. (XII. 2.) ME határozata
helyettes államtitkár felmentéséről**

A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 228. § (2) bekezdés b) pontja alapján – az agrárminiszter javaslatára –

dr. Nagy Jánost,

az Agrárminisztérium helyettes államtitkárát e tisztségéből

– 2020. december 2-ai hatállyal –

felmentem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyar kozlony.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhű másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft.

Felelős kiadó: Németh Balázs ügyvezető.